לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', י"ב באב תשמ"ח, 26 ביולי 1988 / שנה מ"ח מס' 13709 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

שיחות הפישור על טאבה ייערכו בקאהיר בחודש הבא

דליה שחורי (ארה"ב)

ושינגטון. — שיחות הפיבור על טאבה, שעמדו להתקיים בוושינגטון, יתקיימו בראשית החודש הבא בקאהיר. בראש המשלחת האמריקנית יעמוד היועץ המשפטי של משרד החוץ, אברהם סופר.

השיחות על המזרח התיכון בין עוזר שר החוץ האמריקני ריצ'ארד מרפי ועמיתו הסובייטי גנאדי סוליאקוב, שעמדו להתקיים בימים אלה בוושינגטון, נדחו לימים הראשונים של אוגוסט. השיחות יתקיימו בז'נווה.

מהלך ללא־תקדים בעקבות העיכוב בדיון ב„חוק ההפרדה"

המליאה הדיחה את ועדת הכנסת; הליכוד פנה לבג"ץ

יו"ר הוועדה הקודם, מיכה רייסר, עיכב במשך שישים יום את הדיון בהצעת החוק להפרדת הבחירות לכנסת מהבחירות לרשויות ● נבחרה ועדה חדשה בראשות ח"כ אדרי ● 59 ח"כים – מהמערך, מפד"ל, ש"ס, אגו"י, ר"צ, חד"ש, מפ"ם, שינוי, המרכז והמתקדמת – תמכו בהצעה; 3 התנגדו והליכוד נעדר ● הצעת החוק תובא השבוע לקריאה שנייה ושלישית

מודח – ח"כ רייסר

יורם בר

הכנסת הצליחה להפוך את מטבע הלשון „צעד חסר תקדים" לשחוק ונדוש. השיאים נשברו בה לאחרונה בקצב שיא. השיא האחרון נקבע אתמול: מליאת הכנסת הדיחה את ועדת הכנסת ואת ראשה, ח"כ מיכה רייסר, בחרה בוועדה חדשה, בראשות רפי אדרי (מערך) בעוד הליכוד פונה לבג"ץ במטרה להכשיל את כל המהלך.

ועדת הכנסת וראשה הודחו לאחר שח"כ רייסר עיכב במתכוון את החוק להפרדת הבחירות, בניגוד לדעת הרוב המוחלט של חברי הכנסת בוועדה ובמליאה.

ועדת הכנסת החדשה, בחרה אמש, בשעות הערב המאוחרות, בוועדה מיוחדת האמורה להכין עוד היום את החוק להפרדת הבחירות לקריאה שנייה ושלישית ולהעבירו במליאה השבוע. ראשיתו של סיפור במליאת הכנסת, שרנה במשך למעלה משעה, במעללי ח"כ מיכה רייסר בעיקר חוק ההפרדה.

(המשך בעמוד 16)

נבחר – ח"כ אדרי

משתף פעולה גורש מכפרו ע"י התושבים

צה"ל לא היה מסוגל לספק לו הגנה

אבי בניהו כתבנו הצבאי

ערבי, תושב אחד הכפרים בשומרון, נאלץ לנטוש את כפרו ביחד עם משפחתו, לאחר שעשרה מצעירי הכפר איימו לרצוח אותו ואת בניו. גורמי בטחון שנמסר להם על המקרה התקשו לסייע לאיש. לדברי מקורות מקומיים, אירע המקרה ביום ראשון, 10 בחודש יולי השנה. ערבי, תושב אחד הכפרים בשומרון, הגיע מבוהל אל נפת צה"ל המקומית והודיע לקצין שהיה במקום, כי רוצים לרצוח אותו ואת משפחתו. הסתבר כי התושבים בכפר זיהו את האיש כמי שהסתובב יום קודם לכן עם אנשי זרועות הבטחון שביצעו מעצרים.

שבירת האמון בצה"ל

קצין צה"ל שהוחש למקום סירב לטפל בעניין, ומפקד בכיר שהוזעק בקשר סירב לבוא.

באין פתרון לאיומים נאלץ הערבי לעזוב את הכפר בתוך שעה. קצינים בצה"ל אומרים כי ארועים מסוג זה שוברים את אמינותו של המינהל האזרחי בעיני תושבי השטחים, וכי על צה"ל והמינהל האזרחי לוודא שאכן יהיו כוחות מיומנים שיוכלו לפתור בעיות כאלה.

עתירת הליכוד תידון הבוקר בבג"ץ

יורם בר

בג"צ סרב לתת הלילה צו־ביניים לליכוד בעניין הדחת ח"כ מיכה רייסר ע"י מליאת הכנסת. רשם בית המשפט העליון אמר לנציגי הליכוד שהלילה העניין לא יידון ע"י שופטי בית המשפט העליון, אלא רק הבוקר. במקביל הודיע הלל באמצעות פרקליטות המדינה ש„חוק ההפרדה" לא יגיע להצבעה הלילה אלא רק היום אחר הצהריים, במידה שלא תהיה התערבות בג"צ. בחצות חצי הודיע לכנסת היו"ר החדש של ועדת הכנסת, ח"כ רפי אדרי על הקמת ועדה מיוחדת לטיפול בחוק ההפרדה. השר קורפו, הודיע בשם הליכוד על התנגדות להליך ובתום דבריו יצאו כל חברי הליכוד מהמליאה. לאחר מכן אושרה הקמת הוועדה המיוחדת ברוב של 40 ח"כים ללא התנגדות

תת שר־החוץ מלור הועבר מתפקידו	● עמוד 2
פרס: שמיר חתם על הסכם הבוררות	● עמוד 3
מעכבים ספר על ההפתעה המודיעינית	● עמוד 4
מנחם חפץ – סרבן השטחים ה־30	● עמוד 17
החוזים בבל"ל ייבחנו מחדש	● עמוד 19
משה וחצי חוזר לאספסת / מטען חלול	● עמוד 9

לגליון היום מצורף הדף הירוק

תחושה כבדה בקיבוצי הגליל המערבי נוכח ההסתבכות הקשה של „מילואות"

מזכיר קיבוץ אילון: החברים הוכו בתדהמה – אינם מסוגלים להבין איך הגיעה „מילואות" למצבה הנוכחי לאחר שבמשך שנים טענו שהתשלובת היא סיפור הצלחה ● המשקים השותפים תובעים עתה דו"ח מלא ואינם מוכנים להסתפק עוד בשקפים ● אסיפה סוערת צפויה ביום חמישי ● דו"ח בן־שחר: חובות „מילואות" 383 מיליון ש"ח – אינה מכסה הוצאות התפעול – לא תוכל לפרוע יותר מ־150 מיליון ש"ח מחובותיה — המאזן שהוגש בסוף כהונתו של אושי פרידמן לא גילה היקף ההפסדים – הקיבוצים והדרגים השונים לא קיבלו מידע אמיתי – מפסידה 3 מיליון ש"ח בחודש

יהודה צור

בעלי תפקידים כלכליים בקיבוצי הגליל המערבי, חוששים ליציבות הכלכלית של הקיבוצים כתוצאה מהחובות הכבדים הרובצים על „מילואות", אשר הגיעו לפי דו"ח בן־שחר ל־383 מיליון שקל. מאז גדל החוב מדי חודש בקצב של 3 מיליון שקל, גם לאחר תוכנית הבראה. דו"ח בן־שחר קובע כי היקף ההכנסות של התשלובת אינו מסוגל לכסות אפילו את הוצאות התיפעול והמימון של „מילואות".

לא מסוגלת לשאת בנטל

לדברי בן־שחר התשלובת איננה מסוגלת, גם לאחר שיפור משמעותי בניהול ובתיפעול, לממן את כל נטל החובות. לדבריו, מסוגלת „מילואות" לשאת חוב שאינו עולה על 150 מיליון שקל. את מצבה הנוכחי של התשלובת תולה בן־שחר בהיעדר „ריווח מסודר כזמן אמיתי לבעלי התשלובת. הדבר הותיר את ההנהלה ואת המשקים ללא מידע מתאים על ההפסדים. אפילו הדרגים הניהוליים של התשלובת לא חיו במציאות, והחלטות התקבלו עבורם למעלה, מבלי לספק להם מידע נוסף".

מאזן מטוברק

בקרב הקיבוצים קיים כעס רב על כך שהמאזן האחרון של „מילואות" שפורסם, קבע רווח [...]

הרופאים מפסיקים [...]

רופאי המדינה הודיעו אמש כי הם מקבלים [...] כל צד מודע לעמדת הצד שכנגד" ● מ[...] הניתוח ● נמשכים העיצומים בקופ"ח ●

רונית מורגנשטרן

ארגון רופאי המדינה הודיע אמש סמוך לחצות, לאחר שיחה עם שרת הבריאות על הפסקת העיצומים בבתי החולים הממשלתיים והעירוניים־ממשלתיים החל מהבוקר.

ההחלטה נתאפשרה בעקבות הודעת שרת הבריאות ארבלי־אלמוזלינו, לפיה, החליטה הממשלה על פתיחת מו"מ כאשר כל צד מודע לעמדת הצד האחר.

החל מו"מ

השרה הבהירה לרופאים, כי עמדת הממשלה, כפי שגובשה ע"י ועדת השרים ואושרה בממשלה, בעקבות הודעת הרופאים, אתמול בלילה, הגיע לפגישה גם הממונה על התקציבים באוצר, דוד ברעז ובכך החלה למעשה ישיבת המו"מ הראשונה שתימשך היום. שרת הבריאות הביעה סיפוק רב מהחלטת הרופאים ואמרה כי היא מקווה שמעתה ואילך יימשך המו"מ עד לסיומו המוצלח ולא יגרם סבל נוסף לחולים. מרפאות החוץ והמכונים נפתחים לציבור, וחדרי הניתוח יעבדו כרגיל.

יש לציין, שהעיצומים בבתי החולים של קופת חולים עדיין נמשכים.

דיון דחוף

הנהלות בתי־החולים והמחוזות של קופ"ח בכל הארץ הוזמנו לדיון דחוף שייערך היום ובו יימסרו להם הנחיות מדויקות לביצוע הרה־ארגון בקופ"ח, ובמרכז הרחבה מקידת של שיטת העבודה המתוכננת במרפאות.

אין מגע עם האחיות

אתמול לא התקיימו מגעים כלל

(סוף בעמוד 4)

יתקיים ביום ד' 27.7.88 בשעה 13.00
באולם ההרצאות בבית הקבה"א
הנושא:
היערכות לבחירות
בהשתתפות:
יעקב חזן, אמרי רון, חנן ארז,
ג'ומס, אלישע שפירא,
עזרא רבין
הבטיחו את השתתפותכם – הנושא נוגע לכולנו
מטה הבחירות הקבה"א, המחלקה הפוליטית
המחלקה הרעיונית בהל"ש

לקחי „מילואות"

דו"ח בן־שחר אודות הנעשה בתשלובת הענק „מילואות", שקטעים ממנו דלפו לעיתונות בשבועות האחרונים, מציג תמונה קשה לטעות בה. תשלובת „מילואות", המפעל הגדול ביותר שבבעלות התנועה הקיבוצית, נקלע לקשיים כספיים אדירים, והוא מאיים על מעמדם הכלכלי של הקיבוצים הקשורים בו. קבוצת המפעלים, שהיוותה שנים רבות סמל להצלחה וחוסן כלכלי, נראית, על פי הדו"ח ועל פי התבטאויותיהם של אנשים מרכזיים בתשלובת, ככישלון כלכלי המאיים על מעמדם של אותם קיבוצים עצמם.

הדו"ח המלא של הפרופסור בן־שחר לא הוצא עדיין לפירסום, אך מן הידוע ניתן להפיק שני לקחים חשובים. לקח אחד הוא בתחום המדיניות היצרנית של מפעלים קיבוציים. מדיניות ההתרחבות ללא סייג, ללא הכרה במגבלות כלכליות ובאחריות העצומה המוטלת על מנהלי המפעל, התבררה כמסוכנת והרסנית. עובדה היא, שהמפעלים שנפגעו במיוחד הם המפעלים בעלי האופי העיסקי, והמפעלים שנפגעו פחות הם מפעלי השרות החקלאי. מפעל ציבורי, הנשען על ערבות של כל קיבוץ וקיבוץ וכל חבר וחבר, חייב לשקול צעדיו במידה כפולה ומכופלת של אחריות, מאשר מפעל פרטי המוחזק בידי קבוצה קטנה של בעלי הון. לקח זה חשוב ככלל לגבי המפעלים האזוריים הקיבוציים. מזה זמן רב קיימת אי־נחת מהגידול המאיים והבלתי מרוסן של מספר מפעלים אזוריים, ופרשת „מילואות" היא דוגמה לסכנות הכרוכות בהתפשטות חזו.

הלקח השני נכון לגבי ניהול כלכלי באשר הוא, אך בוודאי ובוודאי במוסד שנולד מן התנועה הקיבוצית ונועד לשרת אותה. ניהול יחיד, טוטאליטארי למעשה, ללא רוטאציה, אינו רק זר לאופיו ורוחו של הקיבוץ. מסתבר שלטווח הארוך הוא גם שלילי מבחינה כלכלית ועסקית. אדם אחד, מוכשר ככל שיהיה, אינו יכול להתמיד בהחלטות נכונות לאורך זמן. מערכת ניהול כזו איננה גורמת רק לטווח החלטות מוגבל, אלא גם לסתימת צינורות המידע בכל חלקי המפעל, שהם תנאי הכרחי לכל מערכת החלטות שהיא.

לקחי „מילואות" חייבים להילמד ע"י הקיבוצים, אך גם ע"י התנועות, שלא עמדו בזמן על העומד להתרחש, למרות איתותים וידיעות מאנשי המפעל, והתרעות ברורות ונוקבות בעיתוננו. מדיניות נבונה וחשיבה משותפת, יכולות להביא לפתרון. שיהיה זה כואב, אך אם לא יילמדו הלקחים יחזור הדבר גם בעתיד.

מדף / סיפורת־תרגום

לא רק קונדרה

יוסף שקבורצקי: „לביאה קטנה"; עם עובד/ספריה לעם; מצ'כית: יהודה להב; 288 עמודים; יולי 1988

עורך בבית הוצאה לאור בצ'כיה שלאחר „האביב של פראג", מתאהב באשה צעירה ומנסה להגיע למיטתה. בין נסיונות החיזור הנואשים והמשעשעים הללו הוא יושב בישיבות ארוכות בבית־ההוצאה, בהן חורצים את גורלם של סופרים וחוקרים, מנסה להשתחרר מאהובתו הישנה, ומגיע בסוף הספר לפיענוח שורה של שאלות חצי בלשיות שהטרידו אותו במהלך הסיפור.

ספר חובה לכל מי שאוהב את הכתיבה הצ'כית. רווי אירוניה עצמית, צולף צליפות חכמות ומדוייקות במימסד — במקרה זה, המימסד התרבותי של בתי ההוצאה — ובונה דמויות אנושיות ומעוררות לתגובה בשירטוט עדין וחסכוני.

ועוד תכונה נדירה: ספר מרתק, שאי־אפשר להניח אותו הצידה אלא אם כן הגיע זמן „שושלת".

אז ספרות צ'כית חדשה זה לא רק קונדרה, ואבוי לצ'כיה שגם קונדרה וגם שקבורצקי יצאו ממנה לגלות, בסתיו הארוך של הוסאק.

דוביק רוזנטל

ספורטק / מכבי ת"א

פסי המקצוענות

ג'ק ניקולסון, שחקן הקולנוע הידוע, מוכר בארה"ב ובישראל כאוהד מספר אחד של קבוצת הכדורסל הגדולה מכולן, הלוס־אנג'לס לייקרס. כפועל יוצא ניקולסון שונא, ממש מתעב, את היריבה הגדולה של הלייקרס, הבוסטון סלטיקס. ג'ק ניקולסון מעריץ, ממש כך, את כוכב הלייקרס מג'יק ג'ונסון, המלך הלא מוכתר של הכדורסל בקליפורניה. ההערצה איננה נפסקת עם שריקת הסיום למשחק בפורום הענק. ניקולסון הוא גרופי של המג'יק גם אחרי המשחק. כוכב־על מעריץ כוכב־על.

מיקי ברקוביץ עם סל אליפות – את מנידבים

ומה יקרה אם היום, מחר, הבוסטון סלטיקס, במבצע גאוני, שיהיו כרוכים בו מאות מיליוני דולרים, יצליחו להעביר לשורותיהם את מג'יק ג'ונסון? האם או יהפך ניקולסון לאוהד הסלטיקס? אין ספק. ג'ק ניקולסון, עם המג'יק או בלעדיו, לעולם לעולם יהיה אוהד הלייקרס. מג'יק בא ופלא הולך, הלייקרס נשארת תמיד בלב.

מיקי ברקוביץ, גדול כדורסלני ישראל בכל הזמנים, ומוטי ארואסטי הבלתי נשכח, עזבו את מכבי ת"א. האחד הלך לראשון לציון והשני הלך הביתה ובכל זאת מכבי ת"א היתה ותישאר קבוצת הייצוג של ישראל בכדורסל. הקהל יזכור את מיקי ומוטי עוד כמה שנים. אחר־כך יקרה להם מה שקרה לחורורוב, גלזר וכהן־מינץ, אבל את מכבי ת"א ימשיכו לאהוד מאות־אלפים בכל רחבי הארץ. למה? כי מכבי ת"א תמשיך להיות מספר אחת בארץ. מכבי ת"א עולה ב־1988 על פסי המקצוענות המוחלטת, לראשונה בתולדות הספורט בישראל. בשנה הקרובה תהיה החמישייה הראשונה שלה, כנראה, מורכבת מוילי סימס, דורון ג'מצ'י, מו בארלו, קווין מאגי ולאבן מארסר. לראשונה בתולדותיה, חמישייה ללא שחקן אחד תוצרת־בית. או כמה שהקהל יאהב אותה. התשובה פשוטה מאוד. הקהל בארץ, רגשית, אוהד את מכבי, ומכבי עוד הקבוצה מצליחה, הקהל יהיה איתה. עם ברודי, בלי ברודי; עם אולסי פרי ובלעדיו, ללייקרס ולסלטיקס אין שחקנים תוצרת בית בארה"ב, כך חשיטה, כל השחקנים הם רכש. אז למה הקהל אוהב אותן? כי הן פיתחו מסורת והן מצליחות. למכבי ת"א יש מסורת, יש הנהלה מעולה, והיא מצליחה. הקהל יאהב אותה. גם אם כל החמישיה הראשונה שלה תהיה מורכבת משחורי־עור מארה"ב, או שחורי־עור מסודאן. ברקוביץ „מת", יחי הברקוביץ החדש.

מוטי בסוק

מלה בסלע / „יתד נאמן"

זר לא יבין זאת

ביקור ממלכתי שנערך בשבוע שעבר בתלמוד תורה בקרית שמונה מסעיר את העולם החרדי. הרב הגיע לביקור במטוס צבאי קטן, כדי להרגיש את מעלות התורה ושבחם של

פרץ ודרעי – מי דיגש את אנשי קרית־שמונה עד להתעלות?

לומדיה. דבריו של הרב, כפי שריווח „יתד נאמן", יצאו מן הלב וחדרו ללבבות, והציבור התפזר בתחושה של חיזוק רוחני והתעלות, וכולם הלכו להמית את נפשותיהם באוהלה של תורה.

מי הרב? זו השאלה. מילא שאני, חילוני וכופר להכעיס ואשכנזי מחוסר ברירה, איני מבדיל בין פרץ לדרעי, בין פנחסי ליוסף, אבל שכך יארע לכתב „יתד נאמן", אשר דיווח על ביקור הרב פרץ כאילו היה זה ביקורו של הרב דרעי דווקא?

רעיון אדיר! תארו לכם שנחליף בכל ידיעה את ניסים באלמוזלינו, את שחל ביעקובי, את נתניהו בשוסטק. אחר כך שיכחיש כל אחד מה שהוא רוצה, אבל בטוח שיהיה פה שמח. האם זה הוא חוש ההומור של אנשי „יתד נאמן"?

הרהור מוזר חלף במוחי: האם יכול להיות שזה קשור לאיזה שהוא סכסוך בש"ס? לא, לא יכול להיות. אני ודאי טועה.

הרי לא ייתכן שאנשים דתיים, נושאי דגל טוהר המידות והיושר, אשר מתק שפתותיהם מזיל נופת צופים ינהגו כך.

אבל אולי הצדק עם מאמרו הנצחי של הרב פרץ, מאמר המשתיק כל ויכוח: „זר לא יבין זאת". אני לא הבנתי.

גבי בשן

ציורמצב

אזמל / קסטלר

לחוף תל־אביב

נזכרתי בסיפור הזה כיוון שהבוקר הגיע לידי ספרו של ארתור קסטלר, „גנבים בלילה", בתרגום חדש, בהוצאת „זמורה ביתן."

זה היה מתי־שהוא בין סוף מלחמת העולם השנייה ומלחמת העצמאות. ארתור קסטלר היה אז בביקור בארץ, כנראה לתרגום העברי (הראשון) לספר שלפנינו. הוא ביקר בביתנו ודיבר במרירות רבה על המתרחש ביישוב. רוב השיחה היתה פוליטית, אך ברגע מסוים אמר משהו לגלגני על היהודים הפחדנים: „אפילו בים הם לא יודעים לשחות!", אמר בבוז. „בחוף תל־אביב הם משתכשכים במי־אפסיים ולא מעיזים לצאת לים ממש ולשחות כמו בני־אדם."

כאן התערבה אימי בשיחה. היא היתה שחיינית מצוינת מילדות, ונעלבה מדבריו של האורח. „החוף של תל־אביב מסוכן לשחייה," אמרה בסגנונה העדין. „יש שם מערבולות וזרמים עמוקים חזקים."

„שטויות!" השיב לה קסטלר, שאף פעם לא הצטיין בנועם־הליכות. „זה פשוט פתרגנות יהודונית ותו לא!" אימי השתתקה. אף פעם לא ידעה להשיב מלחמה שערה. ימים ספורים לאחר מכן הופיעה ידיעה קצרה באחד העיתונים: „ארתור קסטלר ניצל מטביעה בחוף תל־אביב." מסתבר ששחה רחוק מדי וכמעט טבע, ורק תושייתו של מציל זריז על הסקה הצילה את חייו — וכך גם זכינו בכל הספרים שכתב בשנים שלאחר מכן, וכמה מהם טובים מאד (בניגוד לספר המדובר). אימי קראה את הידיעה ופרצה בצחוק רם. זה היה יום עליז מאד בחייה, והיא אף פעם לא שכחה אותו. כבודו של השחיין הישראלי ניצל.

יעל לוטן

אח"מ / פרסלי

ליזה־מרי נגד פרקר

הם הפכו כבר למיתוס, שניהם. מצד אחד, אלביס פרסלי, הנער מממפיס, נהג המשאית הביישן שהפך לכוכב גדול בזכות הקול המרהים שלו, הכאריזמה והמנהל האישי, תום פרקר. פרקר, שהתהדר בכינוי „הקולונל", אף־על־פי שלא היה לו עבר צבאי כלשהו שהיקנה לו את הזכות לדרגה, היה אמרגן של ירידים כפריים, ששלח ידו גם במעשי רמאות קטנים. הוא ניהל את הקריירה של אלביס, לקח חמישים אחוזים מכל ההכנסות והרוויח הון־עתק. עכשיו, קם הדור השני למשפחת פרסלי ורוצה לחסל חשבונות עם האמרגן בן ה־77, המתגורר כיום בלאס־וגאס. ליזה־מרי פרסלי, בת 20, בתו היחידה של אלביס מנישואיו לפריסיליה, מאיימת לתבוע את פרקר לדין בגלל ניהול כושל,

תום פארקר – רמאי או גאון?

שעלה לאביה המנוח בהפסדים כבדים. פרסלי הצעירה טוענת, שבגלל מחדליו של פרקר הפסיד אביה כמיליארד, קראתם נכון, מיליארד דולר ברוטו, שיכול היה להרוויח מהופעות שהוצעו לו מחוץ לארצות־הברית. אלביס, כידוע לכל מעריציו, לא הופיע מעולם מחוץ לארצות־הברית. התירוץ הרשמי היה פתרי־טיסה. פרקר דחה, לדוגמה, הצעה אנגלית, להביא את אלביס לאיצטדיון וומבלי לשבוע של הופעות, תמורת 10 מיליון לישי"ש.

עכשיו באה ליזה־מרי ומורשת פצצה. היא טוענת שהגורם הישיר לסירובו של פרסלי לכל ההופעות מחוץ לארצות־הברית לא היה הפחד האישי מטיסות אלא דווקא תום פרקר, לדבריה, נמנע פרקר מלצאת את גבולות ארצות־הברית משום שסחר כי ביקורת הדרכונים ושלטונות ההגירה יעלו על עברו ויחשפו את הביוגרפיה האישית שלו, שהתגלה כי שמו האמיתי הוא אנדריאס קורנליוס ואן קוליק, שהוא הולנדי, שערק מספינתו לפני 50 שנה כשעגנה בנמל ניו־יורק ומאז הוא בארצות־הברית כמהגר לא חוקי.

כמובן שהסיפור הזה מעלה כמה שאלות וכמה תמיהות, אבל אותן ימתור, אם יפתור, רק פרקר בעצמו. כרגע, לא נראה שהוא מעוניין להגיב. נדרוח על ההתפתחויות.

עומר ניר

עורך „עמוד־אחורי": יצחק בוטון

חברי הכנסת לא האמינו למשמע אוזניהם

„גורמים ישראליים הפועלים בשירות מצרים משרתים אינטרסים זרים״

אמר ראש הממשלה שמיר בהתכוונו לפרס שעמדתו הביאה לטענתו לבוררות על טאבה במקום פישור ● פרס: שמיר עצמו הצביע בעד הסכם הבוררות בנושא טאבה

יורם בר, מוטי בסוק

ראש הממשלה, יצחק שמיר, הצליח לקומם נגדו את חברי מפ״ם, ר״צ והמערך בוועדת החוץ והבטחון באשר אמר ש„גורמים ישראליים הפועלים בשיחת מצרים משרתים אינטרסים זרים״, בהתכוונו לשר־החוץ פרס, שעמדתו הביאה, לטענתו לבוררות על טאבה במקום פישור.

דווקא אנשי האופוזיציה שבדרך כלל תוקפים את פרס, חברי הכנסת אליעזר גרנות (מפ״ם) ויוסי שריד (ר״צ), הביטו זה בזה בפליאה, לוודא שאוזניהם אכן שמעו או שנדמה היה להם. הם היו הראשונים לקלוט את משמעות הדברים, והראשונים להגיב. גרנות: „אתה שומע מה שמיר אומר״? שריד: זוהי נבלה לומר על פטריוטים ישראליים שהם משרתים אינטרסים זרים״.

רק אחר כך קלטו גם חברי המערך את משמעות דברי שמיר. ראשון להגיב היה ח״כ מיכה חריש: „אתה משכתב את ההיסטוריה. בגין חתם על הסכמה לבוררות לאחר ויתור על כל סיני. בבריה״מ של גורבצ׳וב כבר לא משכתבים את ההיסטוריה״.

בצאתו מהוועדה ניסה שמיר למתן את חריפות דבריו ואמר לעיתונאים, שכל שאמר היה שאלה שצירדו בבוררות — גרמו את הנזק.

מתנער מאחריותו

בתגובה על דברי יצחק שמיר אמר שר־החוץ שמעון פרס, כי ראש הממשלה עצמו הצביע בעד הסכם הבוררות בנושא טאבה בקבינט בספטמבר 1986, והוא נושא באחריות לבוררות כמו כל חבר קבינט אחר.

פרס הוסיף, כי „לא נשמע כדבר הזה ששר יתנער מאחריותו. היו לו כל האפשרויות בקבינט למנוע את ההחלטה, והוא לא מנע אותה״.

שר־החוץ אמר עוד, כי שמירת השלום עם מצרים היא אינטרס ישראלי. „רק מי שהתנגד להסכם השלום יכול לחשוב אחרת״. הוא הזכיר, כי ההסדר על פתרון בעיית טאבה באמצעות בוררות ופישור נחתם על־ידי בגין לאחר פינוי סיני ב־1982.

השיחות עם הרומנים

שמיר התייחס בוועדה גם לנושא שיחותיו עם הרומנים ואמר, כי השליח הרומני המיוחד שהיה לא מכבר בארץ, הביא מסר מיאסר ערפאת וג׳ורג׳ חבש, שהציעו לישראל באמצעות ניקולאי צ׳אושסקו הסדר ביניים בשטחים שבמהלכו יתקיימו בהם בחירות בחסות האו״ם כדי לקבוע את גורלם.

שמיר אמר, כי דחה את ההצעה ואמר לצ׳אושסקו, כי לעולם לא נדון עם ארגוני טרור שאינם מעוניינים בשלום איתנו.

יו״ר ועדת החוץ והביטחון, אבא אבן (מערך), אמר, כי מעולם לא ייחס חשיבות לאלה שניבאו דעיכת ההתקוממות בשטחים. ההתקוממות אינה יכולה לדעוך. היא עומדת ברשות עצמה.

ח״כ אלעזר גרנות (מפ״ם) התלונן על כך שעל שילומים עם גרמנים אפשר היה לשבת ועל שלום עם פלשתינים אי־אפשר. „האם הרכוש שאבד חשוב יותר מחיים שיינצלו״, שאל.

ח״כ יוסי שריד כינה את שמיר ורבין אוטיסטים שאינם רואים את הנעשה סביבם. חברי הכנסת מהליכוד בני שליטא ופנחס גולדשטיין התפרצו וצעקו לעברו: „אתה אוטיסט בעצמך. אוטיסט אינטלקטואלי״.

הישראלים באים, הישראלים באים

חברי המשלחת הקונסולרית למוסקווה נפגשו שלשום עם מ״מ ראש הממשלה ושר־החוץ בלשכתו בירושלים. בצילום מימין לשמאל: פרס, מירון גורדון, יעקב קדמי (ואשה קזקוב) ודני מגידו. (צילום: חנניה הרמן)

אושר החוק האוסר על חברי הכנסת לעסוק בעיסוק נוסף

יורם בר

התופעה של חברי כנסת העושים מכסאם קרדום לחפור בו כסף עומדת, לפחות בחלקה, לחלוף מן העולם. אתמול קיבלה הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את החוק האוסר על חברי הכנסת לעסוק בעיסוק נוסף.

על־פי החוק שהתקבל, אסור יהיה לחבר כנסת לקבל הכנסה מכל עבודה מחוץ לכנסת, ייאסר עליו להיות חבר בתאגידים עסקיים ויימנע ממנו לשמש כראש רשות מקומית.

בהצבעה על החוק התאחדה האופוזיציה בתמיכה בו, בעוד המערך והליכוד התפצלו בתוך עצמם, כאשר רוב חברי הליכוד התנגדו לחוק ביחד עם מיעוט מחברי המערך.

בעת העלאת הסתייגויות לחוק ביקשו חברי הכנסת טופיק טובי (חד״ש) ומיכה רייסר (ליכוד) לבטל את האיסור על חברי הכנסת מלשמש ראשי רשויות מקומיות. לטענתם, זוהי גם כן פעילות ציבורית, העולה בקנה אחד עם שירות בכנסת. גם לחד״ש וגם לליכוד יש חברי כנסת המשמשים גם כראשי רשויות מקומיות.

ח״כ דוד ליבאי (מערך), מהמתנגדים לחוק, יצא להגנת בעלי המקצועות החופשיים. במיוחד עורכי־הדין, שמעתה נאסר עליהם לעסוק במקצועם בעת כהונתם בכנסת. ליבאי טען, שהחוק מפלה לרעה את בעלי המקצועות החופשיים לעומת תעשיינים וסוחרים שיכולים להמשיך ולגרוף הון לקופתם כעוד הם יושבים בכנסת.

כאשר יו״ר ועדת הכנסת ח״כ מיכה רייסר (ליכוד) עלה להשיב למסתייגים בשם הוועדה, קרא לעברו ח״כ חיים קופמן (ליכוד), ממתנגדי החוק: „אני לא שרתתי את אלבין בכנסת. אני לא קיבלתי 40 אלף דולר ממנו״.

החוק עבר ברוב גדול. התנגדו לו מהמערך השר שחל, סגן השר אמוראי ודוד ליבאי. הם הצטרפו לליברלים בליכוד, שאיש מהם לא תמך בחוק ולחברי הכנסת מתחות קופמן, אולמרט ונמצא.

חברי הכנסת ביטלו את ביטול ההטבות הרפואיות

יורם בר

לאחר שחברי הכנסת זכו לתשואות על שאימצו את ביטול ההטבות הרפואיות לעצמם, הם חזרו בהם וביטלו את הביטול. אתמול החליטה ועדת הכנסת, בשבוע האחרון של הכנסת ה־11, להחזיר לחברי הכנסת את ההטבות הרפואיות מהן נהנו עד כה.

חברי ועדת הכנסת, שהתקשו להיפרד מהטבות הרפואיות, ניצלו את צאתם מהישיבה של חברי הכנסת יוסי שריד (ר״צ) וגאולה כהן („התחיה״) כדי להצביע תוך ניצול רוב מקרי, בעד ביטול הביטול. חברי הכנסת שריד וכהן, ששמעו על כך מאוחר יותר, הודיעו שהם תובעים רוויזיה בהחלטה. התביעה לרוויזיה תידון היום בוועדת הכנסת.

במכתבם ליו״ר הכנסת אומרים השניים: „נדהמנו לשמוע כי בהעדרנו החזירה ועדת הכנסת את ההטבות האלה למקומן. זהו גילוי חמור של קהות מוסרית בבית הנבחרים שלנו, שאין בדעתנו להשלים איתו. חברי הכנסת טועים טעות מרה כאשר הם מעמידים את עצמם במעמד של יחסנים, התובעים לעצמם זכויות יתר, שאין הציבור הרחב נהנה מהן. לא נרשה שאחריתה של הכנסת ה־11 תבייש את ראשיתה״.

שינוי שיטת הבחירות עשוי להגדיל מספר הח״כים

יורם בר

ייתכן מאוד שבכנסת הי״13 יכהנו יותר מ־120 חברים. בהצעה לשינוי שיטת הבחירות, שמגובשת בועדת החוקה, חוק ומשפט, קיימת אפשרות שכזאת, משום שהשיטה בה מדובר היא משולבת, יחסית־אזורית, ואם סיעה תקבל באזורים יותר מנדטים מחלקה היחסי בארץ, יתוספו הח״כים הנוספים מהאזורים אל מעבר למניין הקבוע של 120 הח״כים.

ועדת החוקה חוק ומשפט שבה אתמול לדון בחוק לשינוי שיטת הבחירות ותמשיך היום בדיוניה במגמה להכין את החוק להצבעה בקריאה שנייה ושלישית עוד השבוע.

הנוסח הסופי של החוק שיוגש לכנסת טרם גובש, אם כי סוכם להתבסס על הצעת החוק של פרופ׳ אוריאל רייכמן, לפיה 60 ח״כים ייבחרו בבחירות ארציות יחסיות ו־60 באזורים. עדיין קיים ויכוח לגבי מספר אזורי הבחירה ולגבי אחוז החסימה שייקבע. ההצעה המקורית מדברת על 2.5 אחוזי חסימה, אך נוכח איומי המפד״ל בהחרמת הליכוד והמערך, ייתכן שאחוז החסימה הסופי שיוצע יהיה נמוך יותר.

ח״כ לין הגיש תלונה נגד „לווייתני צריכת החשמל״

יורם בר

בהתבסס על ממצאי מבקר המדינה בדו״ח על חברת החשמל וכן על תשובה בכתב של שר־האנרגיה־והתשתית, הגיש ח״כ אוריאל לין תלונה פלילית נגד תשעה מעובדי חברת החשמל אשר צריכת החשמל של כל אחד מהם עולה על 35 אלף קוט״ש בשנה.

ח״כ אוריאל לין הסביר בתלונתו, כי הצריכה הממוצעת במשק מגיעה ל־3,071 קוט״ש בלבד, וכי רמת צריכה של 35 אלף קוט״ש בשנה אינה יכולה להעשות על־פי שום קנה מידה למטרות המקובלות של משק בית. מכאן שקיים חשד מבוסס שהחשמל משמש למטרות אחרות מאלה שלהם זכאים העובדים.

יש יסוד לחשש, כי מדובר בעבירת גניבה פשוטה של חשמל, שהיא עבירה ספציפית על־פי חוק העונשין, טוען ח״כ לין בתלונתו.

משטרת ישראל אישרה כי התלונה התקבלה וכי היא נמצאת בטיפול.

מזג אוויר

תחזית מזג האוויר להיום: לא צפוי שינוי משמעותי במזג האוויר. טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים: 18 — 30, רמת הגולן: 20 — 34, צפת: 20 — 30, חיפה: 23 — 33, טבריה: 24 — 40, עפולה: 23 — 34, שומרון: 21 — 32, תל אביב: 24 — 31, נתב״ג: 23 — 33, יריחו: 25 — 41, עזה: 24 — 30, באר שבע: 23 — 35, אילת: 26 — 42.

(עתיים)

צור שמיר

חברה לביטוח בע״מ

חברה בקבוצת הסנה

דין וחשבון מקוצר ליום 31 בדצמבר 1987

(מותאם לתשפעת השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי)

מאזן

	ליום 31 בדצמבר 1987 אלפי ש״ח	1986 אלפי ש״ח
אגרות חוב של הממשלה או בערבותה	58,725	54,004
ניירות ערך אחרים	294	280
הלוואות ופקדונות בבנקים	18,145	17,179
חברה בת המחזיקה בנין משרדים להשכרה	1,933	1,910
השקעות בחברות ביטוח אחרות	277	250
רכוש קבוע ומקרקעין	7,290	7,421
חברות ביטוח ותווכני ביטוח:		
פקדונות וחשבונות אחרים	2,462	1,776
פרמיות לגביה ויתרות סוכנים	9,908	10,040
חייבים ויתרות חובה	3,727	2,043
מזומנים ופקדונות בבנקים לפי דרישה	6,428	3,578
נכסים נדחים	205	205
	109,394	98,686

	ליום 31 בדצמבר 1987 אלפי ש״ח	1986 אלפי ש״ח
הון, קרנות ועודפים	6,036	8,994
עתודת ביטוח חיים	72,538	61,340
עתודת ביטוח כללי	13,530	13,832
עתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל	500	464
תביעות תלויות	11,972	9,567
חברות ביטוח ותווכני ביטוח:		
מקדונות וחשבונות אחרים	1,013	1,924
התחייבויות אחרות ויתרות זכות	3,805	2,565
	109,394	98,686

דין וחשבון על עסקי ביטוח כלליים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987 אלפי ש״ח	1986 אלפי ש״ח
פרמיות	36,716	34,331
קיטון בעתודת ביטוח	309	570
רווח (הפסד) מהשקעות	1,931	(38)
תביעות לשנת הדו״ח	(34,673)	(26,382)
קיטון בעתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל	—	1
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(20,892)	(19,764)
דמי רישום ודמים אחרים	11,943	11,428
רווח (הפסד)	(4,666)	146

דין וחשבון על עסקי ביטוח חיים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987 אלפי ש״ח	1986 אלפי ש״ח
פרמיות	22,340	17,192
הכנסות מהשקעות	4,120	3,077
גידול בעתודת ביטוח	(11,058)	(6,981)
תביעות לשנת הדו״ח	(5,676)	(5,623)
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	(35)	(49)
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(6,717)	(6,304)
רווח	2,974	1,312

דין וחשבון מקוצר של רווח והפסד

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987 אלפי ש״ח	1986 אלפי ש״ח
רווח (הפסד) מעסקי ביטוח	(1,692)	1,458
הכנסות מהשקעות שלא נזקפו לחשבונות עסקי ביטוח	211	636
הוצאות הנהלה וכלליות שלא נזקפו לחשבונות עסקי ביטוח	(1,028)	(1,108)
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה	(2,509)	986
מסים על ההכנסה	(435)	115
רווח (הפסד) לאחר מסים על ההכנסה	(2,944)	1,101
חלק החברה ברווחים (הפסדים) של חברה בת וחברות ביטוח בחו״ל	(46)	71
רווח (הפסד) לשנה	(2,990)	1,172
הפסד מותאם לתחילת השנה	(12,818)	(13,990)
הפסד מותאם מצטבר מכל השנים	(15,808)	(12,818)

מצב ההון הנפרע

	1987	1986
ההון הנפרע המתחייב לפי התקנות	11,089	8,775
ההון הקיים מחושב לצורך התקנות	*3,697	8,478
גרעון	(7,392)	(297)
הון מניות נפרע המתחייב לפי התקנות	2,736	2,351
הון מניות נפרע הקיים	3,014	3,014
עודף	278	663

* לאחר ניכוי נכסים בלתי מוכרים בסך 2,339 אלפי ש״ח (31.12.86 516 אלפי ש״ח)

הערות:
1. הדו״חות הנ״ל כוללים את עסקי צור חברה לביטוח בלבד.
2. דין וחשבון מפורט ומלא, עם הביאורים של הנהלת החברה, כולל דין וחשבון של מבקרי החשבונות, ימסר במשרדי החברה, ברחוב נחלת בנימין 68, תל־אביב, לכל דורש.
3. הפרסום הנ״ל נעשה בהתאם לחוק הפקוח על עסקי ביטוח, התשמ״א — 1981.

בשם מועצת המנהלים

אלפרד גולץ — יו״ר   אהוד שגב — מנכ״ל

הסנה

תת־שר החוץ הבריטי — שהרבה לתקוף את ישראל — הועבר מתפקידו

דייויד מלור הועבר ממשרד החוץ למשרד הרווחה ● בעת ביקורו ברצועת עזה לפני כמה חודשים גרם ל„תקרית דיפלומטית״ כאשר נזף בקצין צה״ל ● בשבוע שעבר השווה בראיון לעתון מצרי את ישראל לדרא״פ ● עם זאת לא ניתן שום הסבר לחילופי־הגברי הנעשים בממשלה בד״כ בסתיו

דפנה ורדי (בריטניה)

לונדון.— תת־שר החוץ הבריטי, דייויד מלור, נפל אתמול קורבן לחילופי הגברי בממשלת בריטניה, והועבר ממשרד החוץ למשרד הבריאות והרווחה. משקיפים בלונדון סבורים שהתבטאויותיו החוזרות ונישנות בקשר לישראל, תרמו להחלטת רה״מ להעביר אותו מתפקידו.

עיתויים של השינויים בממשלת בריטניה הפתיעה, שכן בדרך כלל רה״מ מודיעה על שינויים אלה רק בסתיו. אך, מעריכים שהשנה החלט להכריז על השינויים, שהם הראשונים מאז הבחירות, לפני פגרת הקיץ כדי להקל על המתח בו היו שרויים שרים אחרים וכדי לאפשר לחדשים ללמוד את תפקידם בריגיעה יחסית, בזמן פגרת הקיץ.

מרביתם של השינויים הם בדרג הבינוני והנמוך. היחיד בדרג הבכיר הוא במשרד הבריאות והרווחה, אשר יפוצל לשני משרדים למרות שהתחקיר על מצבם הגרוע של שירותי הבריאות הבריטים נמצא בעיצומו.

„הפליט מעזה״

הספקולציות על העברתו של דייויד מלור ממשרתו במשרד החוץ החלו כבר זמן קצר לאחר ביקורו בארץ, והתבטאויותיו החריפות בזמן ביקור זה. בעיקר בזמן תקרית בה התייחס אל קצין בצה״ל בדרך הרחוקה מהנימוס הדיפלומטי המקובל. אחד העיתונים המקומיים העריך אז שימיו של מלור במשרד החוץ ספורים, והגדיר אותו כמי שבסופו של דבר יהיה בעצמו „הפליט מעזה״ לאחר שניסה בדרכים לא כל כך דיפלומטיות להביע דאגתו למצב הפליטים. בשבוע שעבר חזר מלור על התבטאויותיו החריפות נגד מדיניותה של ממשלת ישראל ונגד רה״מ יצחק שמיר, בראיון לשבועון מצרי. אמנם מאוחר יותר ניסה מלור לטעון שהעיתונאי לא הבין אותו ואף האשים אותו בכך שלא שלט בשפה האנגלית ולא רשם בקפדנות את דבריו של תת־השר. מלור אמר, באותו עיתון כי ישראל דומה במדיניותה בשטחים לדרום־אפריקה.

„דוברו״ של שר־החוץ

עם זאת, היו סברות אחרות בבריטניה, לפיהן מלור אומר את הדברים ששר־החוץ היה רוצה שייאמרו, אך מעדיף להשאיר לו את ההתבטאויות הקיצוניות, מה שמאפשר לשר להסתייג מהן. דובר משרד ראש־הממשלה הגדיר את העברתו של מלור כ„הרחבת נסיונו במשרדי ראש הממשלה״. מחליפו של מלור, וולטר וולדגרייב, היה תת־שר לענייני הסביבה (אקולוגיה) ואין לו כל נסיון במשרד החוץ.

תת־השר דייויד מלור בביקורו האחרון בישראל

בוש ודוקאקיס מתחרים בביטוי תמיכה בישראל

דליה שחורי (ארה״ב)

וושינגטון.— שני המועמדים לנשיאות ארה״ב, מייקל דוקאקיס (דמוקרטים) וג׳ורג׳ בוש (רפובליקנים), פרסמו בסוף השבוע את עמדותיהם לגבי ישראל והמזרח התיכון. דוקאקיס פרסם את עמדתו בספר בן 300 עמוד, שכותרתו היא „דברי דוקאקיס בנושאים החשובים לקהילה היהודית״. בוש פרסם מסמך־עמדה בן תשעה דפים על המזרח התיכון. שני המועמדים מתחרים ביניהם בביטויי אהדה לישראל.

דוקאקיס אומר, כי אין לדבר על שיבת ישראל לגבולות יוני 1967. ממשלו יטפח את הידידות עם ישראל, יתמוך במו״מ ישיר ויתנגד למכירת נשק למדינות ערביות החותרות תחת בטחון ישראל. „נתנגד למכירת נשק שתסכן את בטחון ישראל ועמה״ — אמר. דוקאקיס סבור עוד, כי נושא המדינה הפלשתינית צריך להיות מוכרע בין הצדדים, ו„אם ישראל ו/או ירדן אינן רוצות מדינה פלשתינית עצמאית, לא תהיה מדינה פלשתינית עצמאית.״

דוקאקיס מתנגד להכללת קריאה להגדרה עצמית לפלשתינים במצע המפלגה הדמוקרטית. עם זאת, אין הוא מתייחס לסוגיית הוועידה הבינלאומית. עמדת המפלגה הדמוקרטית היא: מו״מ ישיר, במסגרת הסכמי קמפ־דייוויד.

במסמך שפרסם ג׳ורג׳ בוש נאמר, כי ממשלו יתמוך בסיוע האו״ם ומוסדות רב־צדדיים אחרים כשהדבר יעלה בקנה אחד עם דיפלומטיה חופשית. „אבל לעולם לא נרשה לאו״ם או לכל מוסד רב־צדדי אחר לסכן את האינטרסים של ישראל או של אמריקה.״ עוד מודיע בוש, כי ממשלו לא ירשה שמועצת הבטחון תיהפך לפורום של החלטות חד־צדדיות נגד בנית־בריתה של ארה״ב, כולל ישראל.

החלטת האו״ם, שהשוותה את הציונות עם גזענות, מהווה ליקוי גורלי ביכולת הארגון לשרת מטרה חיובית באיזור, קובע בוש, ומצהיר: „נפעל לבטל החלטה זו... ארה״ב תפרוש מהאו״ם אם תופסק חברותה של ישראל בו.״

בוש קובע, כי ישראל היא בת־ברית אסטרטגית לארה״ב ואומר, כי הדבר יטופח באמצעות סיוע בטחוני וכלכלי ו„הרחבת היסודות הקיימים של שיתוף־פעולה אסטרטגי״, כולל אימונים משותפים, הצבה מראש של ימ״חים לשימוש משותף וכולל ציוד לחימה, חלפים ותחמושת, שיתוף מודיעיני ותוכניות חירום.״ בוש מדגיש, כי אמצעים אלה „יחזקו את כוחה הצבאי של ארה״ב ואת השפעתה במזרח התיכון״.

בוש מזכיר גם את החזון עם ישראל לייצור טיל באליסטי אנטי־טאקטי בשנות התשעים, ומתחייב: „נמשיך לשמור על יתרונה האיכותי של ישראל על כל יריביה.״

צלצול מהיר

אלישבע איילון

עמי גלוסקא, שלישו הפורש של הנשיא

לא שליש בלבד

מה צריכים להיות השיקולים של צה״ל בבחירת שליש לנשיא?

ההחלטה הסופית היא של הנשיא. צה״ל יכול להציע מועמדים. על־פי הנוהג, מודיע הנשיא לרמטכ״ל מהן אמות־המידה על־פיהן ייבחרו המועמדים. במקרה דנן, ביקש הנשיא שהמיון יהיה בתוך צה״ל. הנשיא התרשם כנראה יותר מגיורא פורדיס, למרות ששלושת המועמדים האחרים היו מעולים. נדרש לנשיא יותר מסיבוב אחד של בחינת השכלה, הופעה נאותה, התמצאות במגוון נרחב של נושאים ועוד פונקציות, עד שבחר בגיורא.

האם התפקיד אינו בגדר קישוט בלבד?

קשה לענות. במשך שמונה שנות שירות, לא מילאתי תפקיד של שליש בלבד, אלא גם יועץ, דובר ומסייע בכתיבת טקסטים. בעיקרון, מחליט הנשיא איך הוא רוצה לראות את התפקיד. אצלי היה ריכוז גדול ואולי אפילו חד־פעמי במסגרת התפקיד, שהרי שלישות צבאית היא קשר עם הצבא וזרועות הביטחון בלבד, אבל הניסיון מוכיח, שעל שליש הוטלו תפקידים נוספים. אני יודע שגיורא לא יעשה מה שעשיתי אני, אבל גם הוא לא היה שליש נטו.

למה התפקיד כה יוקרתי?

להיות שלישו של הנשיא זו נקודת־תצפית יוצאת מן הכלל על כל המתרחש בארץ. בתפקיד הזה אתה מתחכך, מכיר, פוגש הרבה אנשים, לא רק את הצמרת של המדינה. מסיירים בכל הארץ ובעולם, השליש מגיע למעשה לכל מקום שהנשיא מגיע אליו. אני סופר בערך עשר נסיעות ברמה ממלכתית גבוהה ביותר. החוויות שרכשתי מרשימות והן יכולות למלא כמה ספרים. אני לא מתחרט על אף רגע אחד בשמונה השנים הללו. אבל עכשיו הרגשתי שהגיע הזמן לפתוח אפיקים נוספים.

חייל נפצע בראשו מאבן; שני פלשתינים נפצעו מיריות

147 עצורים שוחררו ● „כך״ ממשיכה לסייר באין מפריע ביו״ש

עזרא ינוב, טוביה בסקינד, עתי״ם

חייל מילואים בן 52, דוד אלימלך, נפצע אתמול קשה בראשו מאבן שיידו בו תושבים במחנה הפליטים שאטי בעזה. אובחנו אצלו שברים בגולגולת והוא הוחש לבית־החולים „שיבא״ בתל־השומר.

ארבעה שוטרי מג״ב, נחבלו אתמול בהתהפך הג׳יפ שבו נסעו במחנה הפליטים ג׳בליה ברצועת עזה. תושבים יידו בג׳יפ אבנים והנהג איבד את השליטה על ההגה.

147 שוחררו

צעיר מתושבי מחנה הפליטים שאטי נפצע אתמול בברכו מיריות חיילי צה״ל.

147 אסירים שפוטים מתושבי הרצועה שוחררו אתמול כמחווה של רצון טוב לרגל חג־הקורבן המוסלמי.

שקט יחסי בירושלים

כוחות משטרה ומג״ב מתוגברים המשיכו אתמול לשמור על השקט במזרח־ירושלים ולא נרשמו הפרות סדר מיוחדות. רק בכפר ג׳אבל מוכבר השתמשה המשטרה בכדורי גומי וגאז מדמיע כדי לפזר כ־50 צעירים, שיידו אבנים והבעירו צמיג.

ברחוב סולטן סולימן הוצתה מרפאת שיניים, אך הרקע לכך הוא כנראה פלילי.

„כך״ ממשיכה לסייר

תנועת „כך״ קיימה גם אתמול סיורים רגליים ורכובים כדי להבטיח את שלומם של יהודים בעיר העתיקה ומחוצה לה, באיזורים המועדים לפורענות.

צעיר ערבי נפצע אתמול מאש חיילי צה״ל בעת התפרעות בכפר דיר עמאר, בנפת רמאללה.

ארבעה יישובים ביו״ש עדיין שרויים בעוצר: הכפרים בית־סחור ובית־ג׳לה שמדרום לירושלים, כפר קבטיה מדרום לג׳נין ואיזור שכם.

רבין: לא סכסוך דתי

שר הביטחון יצחק רבין אמר אתמול באשקלון, כי קיימת הרגשה שחוגים מסוימים מנסים להפוך את האירועים בשטחים לסכסוך דתי „ואנו נעשה הכל כדי להפריד בין נושאים דתיים לבין המאבק שלנו עם הפלשתינים״.

כביש הנפט החדש שנסלל מירוחם לצומת הנגב, במקומו של הכביש הצר והמשובש, נחנך אמש במעמד שר הבינוי והשיכון דוד לוי. הכביש החדש עובר בסמוך לכביש הישן וטקס חנוכתו התקיים במבואותיה של העיירה ירוחם. כביש הנפט החדש מהווה קיצור דרך של כ־14 ק״מ מבאר שבע לירוחם ועלותו הסתכמה ב־10 מליון שקלים (כיתוב: איילת מזור / צילום: ישראל סאן)

שבועון צרפתי: שני שרים יווניים משמשים סוכנים של אבו־נידאל

ארנון יסה (צרפת)

פאריס.— שרי הפנים והימיה בממשלת יוון משתפים פעולה עם ארגון אבו נידאל ואש״ף ומפעילים קבוצת טרור יוונית, שרצחה אישים אמריקניים — מגלה השבועון „לה פואן״, על סמך דו״חות של שירותי הביון הצרפתיים.

שני השרים התאמנו במחנות אש״ף בלבנון בשנות ה־70 ושימשו לפני כמה שנים כאנשי־קשר בין אש״ף לבריגדות האדומות. ארה״ב התלוננה כבר מספר פעמים באוזני ראש ממשלת יוון, פאפאנדריאו, על שהוא כולל בממשלתו שרים המשמשים סוכנים של אבו־נידאל ואף מפקיד בידיהם תפקידים ההופכים אותם לממונים על שירותי הביטחון ביוון.

דו״ח השירותים הצרפתיים קובע, כי השניים הפיצו שמועות כזב, שנועדו לטהר את ארגון אבו־נידאל מאשמת ההתקפה על המעבורת „סיטי אוף פורוס״. לדברי הצרפתים, קיבלו היוונים מידע מוקדם על הפיגוע, אך לא עשו דבר למנעו. ממשלתו של פאפאנדריאו מוצגת בדו״ח כאוהדת הטרור הפלשתיני.

אך הצרפתים חוששים להסתבך עם אבו־נידאל. השירותים הצרפתיים שחררו אתמול את סאבא סאמראי, סטודנט עיראקי שהסגיר עצמו והודה שנטל חלק בפיגועים שביצע אבו־נידאל בפאריס ובהכנת ההתקפה ברובע היהודי של העיר. החוקרים הציגו אותו כבדאי. אך עיתוני פאריס טוענים, כי השלטון הצרפתי אינו רוצה להסתבך במעצרו ובחידוש החקירה של פיגועים אלה, כדי לא להרגיז את ארגון אבו־נידאל. ממשטרת פאריס נמסר, כי ייתכן שהוא יגורש.

הפגנת צעירי מפ״ם מול עיריית אשדוד

איילת מזור

אתמול אחר הצהריים התקיימה מול בנין העיריה באשדוד הפגנה של כ־20 צעירי מפ״ם, כמחאה על סדרי העדיפויות השגויים של העירייה ביחסה אל השכונות. במשך כשעה הפגינו צעירי מפ״ם כשהם נושאים שלטים ושורקים במשרוקיות. בהדרגה הצטרפו אליהם מאות מתושבי אשדוד להפגנה.

„ישראל לא צריכה לחשוש מעיראק או איראן״

דליה שחורי (ארה״ב)

וושינגטון.— פקידים במשרד החוץ האמריקני סבורים, כי ישראל אינה צריכה לחשוש מעיראק או מאיראן בעקבות הסיכוי לסיום המלחמה במפרץ הפרסי.

לדעתם, עיראק היא מדינה עייפה, המעוניינת להקדיש עתה את עיקר מאמציה לשיקום פנימי.

איראן, סבורים פקידים אלה, תקדיש עתה את מאמציה לגיבוש המהפכה ולהתמודדות עם בעיות פנים, אשר לארצות המפרץ, מציינים הפקידים, כי כל עניינן הוא שתחזור הרגיעה ושיוכלו לעשות כסף.

„על המשמר״ עתון יומי

עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: מארק גפן

עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)

מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

מערכת והנהלה: רח׳ חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360

מען למכתבים: שירות שקדיואר נעול ת״א 61999

"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח׳ בן־יהודה 2, בניין סנסור, חדרים 102—121. המען למכתבים: ת״ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: המען למכתבים: ת״ד 4007, חיפה 31040.

המשכים

תחושה כבדה בקיבוצי

(סוף מעמוד ראשון)

אושי פרידמן, ועתה מתברר שלפי דו"ח בן־שחר, ב־21 החודשים, שהסתיימו בסוף 1986, הפסידה „מילואות" כשלושה מיליון ש"ח מידי חודש, בלי יכולת לשאת בנטל העיקרי, שהוא תשלום הריבית עבור החובות הכבדים.

תדהמה מוחלטת

אתמול שררה תחושה קשה בקרב חברי קיבוצי הגליל המערבי, השותפים ל„מילואות" בעקבות הפירסומים הרבים על מצבה הקשה של התשלובת.

עומרי רז מזכיר קיבוץ אילון, אמר לכתבנו: „החברים בקיבוץ מתהלכים בתחושה של תדהמה מוחלטת ואינם מסוגלים להאמין איך הגיעה „מילואות" למצבה הנוכחי, לאחר שבמשך זמן רב טענו שזאת הצלחה.

לדבריו עד היום רוב החברים בקיבוץ אינם יודעים כלל את כל פרטי ההסתבכות של „מילואות", למרות מסע הסברה של ההנהלה.

פייקיה צבירסקי, מזכיר קיבוץ לוחמי־הגיטאות ציין שגם בקיבוצו יש תחושה קשה של כאב וזעם בעקבות מה שמתרחש ב„מילואות". לדבריו עד עכשיו לא תופסים חברי קיבוצו איך כל מאות המיליונים בוזבזו בהשקעות מיותרות ולא מוצלחות. „מוגזם לומר שקיבלנו את כל המידע. נציגי הנהלת „מילואות" היו אצלנו, ראינו שקפים, אך לא קיבלנו ביד אף נייר. עד עצם היום הזה מביאים לנו שקופיות אותן אי־אפשר לנתח ואנו תובעים בתוקף לקבל את הדו"ח במלואו כדי ללמוד מה קרה וכדי למנוע חזרה על השגיאות בעתיד".

אסיפת המשקים מחרתיים

קיבוץ כברי קיבל באסיפה מיוחדת, כמו קיבוצים אחרים באיזור, סידרה של החלטות והצעות שתובאנה לאסיפת המשקים ביום חמישי הקרוב. אולם ההחלטה החשובה ביותר היא קודם כל תביעה נחרצת לקבל את דו"ח בן־שחר במלואו לידי ההנהלה המשקית של הקיבוצים, כדי לנתח את הטבלאות, המספרים והעובדות שבדו"ח. בקיבוצים קובלים על כך שבמשך שנים הוסתרה מהם האמת על מצב התשלובת ולדבריהם אם היו נוהגים בדמוקרטיה אמיתית, היו מונעים את המצב הנוכחי, כי העובדות היו ידועות לכל. חברים טוענים שאי־אפשר לתמצת 108 עמודים של דו"ח בן־שחר בכמה שקפים ולגמור את כל הסיפור בשעתיים של שאלות ותשובות. „אתה רואה שקפים, שומע הרבה מספרים וגם אם אתה מבין בכלכלה קשה לנתח בצורה כזאת את מה שהולך ב„מילואות", אמר מרכז משק, באחד מקיבוצי האיזור, אשר קיבוצו מתכוון לדרוש הסברים מפורטים מההנהלה הנוכחית של „מילואות".

לכנס מסיבת עיתונאים

נודע שמזכירי קיבוצים באיזור פנו לחברי ההנהלה הנוכחית של „מילואות" וביקשו מהם לכנס מסיבת עיתונאים כדי להסביר בצורה מסודרת ורשמית את מצבה הנוכחי של התשלובת וכדי למנוע שמועות מיותרות, אולם עד כה לא נענה. ביום חמישי הקרוב צפויה אסיפה סוערת של נציגי המשקים אשר יתכנסו לאסיפה במשרדי „מילואות".

הרופאים מפסיקים

(סוף מעמוד ראשון)

שהם עם האחיות. ועדת המעקב אינה מוכנה לסגת מהסדר התקינה שסוכמה בשבוע שעבר, והאחיות ממשיכות לתבוע קיצור הפרישה ל־שנתיים. שלוש נציגותיהן ממשיכות לשבות רעב.

היום ייערכו מול משרד ראש הממשלה עצרת ומצעד לעבר הכנסת בשיתוף האחיות והציבור הרחב (ראה עמוד 7).

צפויים שיבושים במעבדות

העבודה בכל המעבדות הרפואיות המשרתות את קו העימות הצפוני תשתבש החל ביום א' הקרוב — על כך הודיעו המיקרוביולוגים של בתי־החולים צפת ונהריה. הם מוחים בכך על תנאי עבודה שאינם מאפשרים להם לבצע את בדיקות המעבדה.

צו־מניעה

בעקבות איומם של מנהלי שבעת בתי־החולים הפסיכיאטריים הפרטיים, להוציא היום חולי־נפש ממוסדותיהם, הוציא נגדם אתמול שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, לבקשת משרד הבריאות, צו־מניעה זמני במעמד צד אחד. הצו אוסר עליהם להוציא חולה או קבוצת חולים מכל אחד משבעת בתי־החולים. כן אוסר הצו על כל עובד לעשות מעשה או מחדל העלולים לשבש את המהלך התקין של הטיפול בחולים. מנהלי בתי־חולים הודיעו כי יכבדו את הצו.

נעצר מנכ"ל „ישום" — חשוד בעבירות מס

אורי נחשון

מנכ"ל חברת „ישום", שלום שפילמן, נעצר ל־5 ימים במסגרת חקירה בחשד לעבירות על חוק מס ערך מוסף. „ישום" היא חברת אחזקות והשקעותיה העיקריות הן בחברת „ישטק"; איכות מחשבים; מעיינות מי־הירדן וחברת „ראדא". בעלי המניות העיקריים בחברה הן קונצרן „כלל" חברת אמפל ומשקיעים אמריקניים.

8 נפצעו בתאונות בגליל

עתיים

4 בני אדם נפצעו, שניים באורח קשה, בהתהפכות של רכב מסוג סובארו סמוך לישוב בני יהודה שבגולן. שניים מהפצועים, שנפגעו בראש ובעמוד השדרה, פונו במסוק של צה"ל לביה"ח רמב"ם בחיפה.

פרס: כשאהיה ר"מ אטלפן לחוסיין

„אני לא אחכה לטלפון מחוסיין, אני אטלפן אליו, ואם לא אדע את המספר אברר אותו — אמר אתמול השר שמעון פרס בפתיחת מערכת הבחירות במגזר הדרוזי שהתקיימה בג'וליס, בביתו של השייח' אמין טאריף. פרס אמר כי יפעל במהירות להגיע להסכם הן עם חוסיין והן עם הפלשתינים, „כל אחד לחוד או שנינו יחד". פרס ציין שהוא לא רוצה לאשר או להכחיש שחתם על הסכם בלונדון. „אומרים שהמלך התחרט, אך אני לא מתחרט ואמשיך לפעול בנושא", אמר פרס. הוא הדגיש שאם יגיע לראשות־הממשלה הוא ינהיג מדיניות אקטיביסטית בתחום המדיני, תוך נטילת יוזמה להשגת שלום. פרס אמר שאם הפלשתינים יבואו בנשק, נקבלם בנשק, אך אם הפלשתינים יבואו למו"מ, הם יקבלו שיחות שלום.

יהודה צור

תזכורת לפעילי מפ"ם במועצות הפועלים
עובדים, חברי מליאה ומזכירות
כנס היערכות לבחירות
יתקיים ביום ד' 27.7.88 בשעה 15.00
במרכז מפ"ם
השתתפותכם חיונית!

משרד־החוץ הורה להסיר סימוני אגף העתיקות שהוצבו בטאבה

קונסול מצרים באילת מביע תמיהה על עיתוי הצבת השלטים – ערב השיחות המכריעות על עתיד טאבה

מוטי בסוק, בצלאל רובין

משרד־החוץ הורה אתמול לאגף העתיקות להסיר לאלתר את כל הסימונים והגדרות שהציבו אנשיו ביום חמישי בטאבה, אולם עד שעת כתיבת הידיעה טרם הגיעה למשרד־החוץ כל ידיעה על הסרת הגדרות והסימונים.

על המעשה התמוה של אנשי אגף העתיקות נודע למשרד־החוץ לראשונה שלשום מעיתונאים.

אתמול בבוקר בדקו אנשי המשרד את הנעשה בטאבה ונוכחו לתדהמתם כי אנשי אגף העתיקות אכן קבעו עובדות בשטח באופן חד־צדדי.

לפני הצהריים התקשר שגריר מצרים בישראל, מוחמד בסיוני, למנכ"ל משרד־החוץ, אברשה טמיר וביקש ממנו לטפל בצורה נמרצת בפרשה. אנשי משרד־החוץ פנו לאנשי אגף העתיקות וביקשו מהם להסיר לאלתר את כל הגדרות והסימונים.

מנהל האגף, אלוף (מיל.) אמיר דרורי טען, כי לא ידע כלל על הפעולה שבוצעה על־ידי מפקח אגף העתיקות בדרום.

אנשי משרד־החוץ הבהירו אתמול, כי ההסכם עם מצרים אוסר על שינויים חד־צדדיים בטאבה בכל מה שקשור לבנייה. אנשי העתיקות לא בנו באיזור המריבה. אולם, כיוון שהתקופה רגישה כל־כך ערב שיחות נוספות ומכריעות עם המצרים על טאבה, התבקשו אנשי אגף העתיקות להסיר את סימוניהם.

קונסול מצרים באילת, אחמד אל־מאסירי, הביע אתמול תמיהה על עיתוי הצבת השלטים, לפני פסיקת הבוררים על עתיד טאבה.

„דיווחתי על הפרשה למשרד־החוץ שלנו בקהיר, לשגריר בתל־אביב והתלוננתי גם במשרד־החוץ הישראלי", אמר אל־מאסירי.

התקרית הדיפלומטית החדשה בין ישראל למצרים פרצה לאחר שקצין הקישור המצרי בטאבה גילה שלשום בבוקר שני שלטים קטנים של אגף העתיקות והמוזיאונים (המסונף למשרד־החינוך־והתרבות) שהכריזו בשלוש שפות — עברית, אנגלית וערבית — שהשטח הוא אתר ארכיאולוגי ואין לפגוע בו.

שני השלטים הוצבו משני צידי גבעה קטנה משמאל לדרך המובילה מהכביש הראשי טאבה־סיני לכפרו של רפי נלסון וכ־200 מטר ממלון סונסטה. שני המגרשים האלה, שגודלם אינו עולה על מאה מטר, גודרו בחוטי תיל עליהם נתלו סרטים לבנים.

יעל שוהם, דוברת עיריית אילת ולשעבר דוברת רשות שמורות הטבע, אמרה, כי ככל הנראה נמצאו במקום שרידים של ארכיאולוגיה מדברית ושרידי מבנים עתיקים. לדעתה, אתר ארכיאולוגי הוא אתר ארכיאולוגי, אפילו אם יישאר בידי המצרים.

הרמטכ"ל מעכב ספר על הפתעת המודיעין במלחמת יום הכיפורים

ספרו של תא"ל (מיל.) יואל בן־פורת „הנעילה" עבר את אישור הצנזורה ומחלקת ביטחון שדה במטכ"ל

אבי בניהו

ספר שכתב תת־אלוף (מיל.) יואל בן־פורת על ההפתעה המודיעינית במלחמת יום כיפור ממתין מאז חודש פברואר השנה לאישורו של הרמטכ"ל.

ספרו של בן־פורת, „הנעילה", אמור לראות אור ב„ספריית־הפועלים" ועל פי החוק הוא עבר כבר את אישורה של הצנזורה הצבאית ושל מחלקת ביטחון־שדה במטכ"ל. למרות זאת מעוכב פרסום הספר, שהועבר על ידי ההוצאה לעיון ולאישור הרמטכ"ל, מאז חודש פברואר.

תא"ל (מיל.) יואל בן־פורת שימש בתקופת מלחמת יום הכיפורים כמפקד יחידת האיסוף המרכזית של המודיעין. ספרו מתמקד בתיאור הפתעת המודיעין ומהווה גירסה אזרחית למחקר גדול שערך עבור אמ"ן ושסווג כסודי ביותר.

הספר כולל גילויים חדשים על הישגי מערכת האיסוף ערב מלחמת יום הכיפורים, אשר לדעת המחבר יכלו להעניק התרעה לקברניטי המדינה.

תא"ל (מיל.) בן־פורת מונה בשנת '84 על־ידי ראש אמ"ן דאז, האלוף אהוד ברק, לחקור את נושא ההפתעה ב־73', ויש להניח כי ספרו מבוסס על עובדות שנתבררו לו במהלך עבודתו.

הספר מצביע על אנשים ששימשו בתפקידים בכירים בתקופת המחדל ועדיין משרתים במערכת.

לשאלת „על המשמר" מדוע מתעכב אישור הספר אצל הרמטכ"ל לאחר שקיבל את כל האישורים הביטחוניים, השיב דובר צה"ל: „הספר עוסק במלחמת יום הכיפורים מההיבטים המודיעיניים. זוהי סוגיה מורכבת ועדינה הכוללת התייחסות לאנשים חיים ומחייבת עיון רב. ההמלצה לפרסום הספר הוגשה לרמטכ"ל לפני מספר שבועות".

„חג הביכורים" במגזר הערבי – ראשי מפ"ם, שרים וח"כים התארחו בישובים

ראש מועצת סכנין: מפ"ם נמצאת כל הזמן בשטח ולא רק בחגים וטקסים

יהודה צור, שלמה גלזר

משלחות מטעם מפ"ם והקיבוץ הארצי, שרים, חברי כנסת ונציגי מפלגות ביקרו אתמול בישובים ערביים כדי לברכם לרגל חג הקורבן.

ח"כ חייקה גרוסמן ומועמד מפ"ם לכנסת הבאה, חוסין פארס, ביקרו בשפרעם ובסכנין. בשפרעם הם התקבלו על־ידי ראש המועצה ויו"ר הוועד הארצי של הרשויות הערביות, איברהים נימר חוסין, שהביע את הערכתו לדרכה העצמאית של מפ"ם ולמאבקה למען האוכלוסייה הערבית. לאחר מכן התארחו נציגי מפ"ם בביתו של ד"ר מאג'ד אלחאג', יו"ר ועדת המעקב לענייני חינוך במגזר הערבי ודנו עם המארחים בבעיות האוכלוסיה הערבית, שילובם של המשכילים הערביים ובצורך להפריד בין הבחירות לרשויות ולכנסת.

בסכנין ביקרו השניים בביתו של ראש המועצה, מוחמד גנאם, שאמר, כי מפ"ם נמצאת כל הזמן בשטח ולא רק בחגים וטקסים. הוא הזכיר, כי כאשר עקרו עצי זית בכפר באו חברי מפ"ם, וביניהם חייקה גרוסמן, ונטעו שתילים חדשים במקום אלה שנעקרו.

ח"כ אמירה סרטני סיירה באיזור העמקים וביקרה בכפרים דבוריה, ערב אל־שיבלי, מסר ואום גאנם. היום יבקרו פעילי הדור הצעיר של מפ"ם בכפרים בעמק.

נציגי הדור הצעיר, אילן גילאון ואילן רגב, ביקרו בכפר הדרוזי בית־ג'אן בלוויית אלי ספרן מסאסא, פעיל מפ"ם באיזור, והתארחו בביתו של מופרג' סללחה, מפעילית המרכזים של מפ"ם בבית־ג'אן.

ולדי מורג, ראש מחלקת הארגון במפ"ם, סייר בנצרת ובכפרי האיזור. סיורו תואם ואורגן על־ידי שליח מפ"ם בנצרת, מאיר יצחקי. נציגי מפ"ם הבטיחו לתושבי שכונת ציפורי בנצרת לטפל בבעייתה של השכונה הנופלת בין שתי רשויות ואינה זוכה בשל כך לשירותים מוניציפליים.

מזכירות הקיבוץ הארצי סיירה אתמול בישובי ואדי ערה.

מזכיר מרכז מפ"ם, חנן ארז, וראש מטה הבחירות, אמרי רון, יבקרו היום בכפרי הגליל המזרחי.

מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ, שמעון פרס, ושרת־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, ביקרו אתמול בכפר הדרוזי ג'וליס וחלקו כבוד למנהיג הרוחני של העדה, השייח' אמין טאריף. מאוחר יותר קיים פרס פגישה עם פעילי המפלגה בראשותו של ראש מועצת ג'וליס ומועמד „העבודה" לכנסת, סאלח טאריף.

גם השר משה ארנס ומפקד המחוז הצפוני של המשטרה ביקרו אתמול אצל השייח' טאריף בג'וליס. היום צפויים ביקורים של מפקדי צה"ל בכירים ומחר יבקר במקום מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר.

משלחת צעירי מפ"ם בביתו של מופרג' סללחה בכפר הדרוזי בית־ג'אן (צילום: ויקי כהן)

באו"ם מעריכים: הפסקת אש בין איראן לעיראק – בתוך 10 ימים

בינתיים נמשכים הקרבות ● האיראנים מתקשים לגייס מתנדבים נוספים לחזית

סי"צ, רויטר

מרכז האו"ם.— היו"ר התורן של מועצת הביטחון, פאולו נוגיירה בטיסטה מברזיל, הביע אתמול את דעתו, כי מזכיר האו"ם יצליח להודיע בתוך 10 ימים על הפסקת אש בין איראן לעיראק.

מזכ"ל האו"ם, פרס דה קואיאר, אמר אתמול, כי הוא מקווה לפתוח מחר בשיחות נפרדות עם איראן ועיראק, כי „אולי מוקדם במקצת לדרוש שיחות ישירות," כפי שהציעה עיראק.

שגריר ארה"ב באו"ם, גנרל ורנון וולטר, אמר בראיון טלוויזיה, כי למרות חידוש הקרבות בימים האחרונים, הוא מאמין, כי יוחלט על הפסקת אש בתוך שבוע עד 10 ימים.

הקרבות נמשכים

סוכנות הידיעות האיראנית מסרה, כי מטוסי־קרב איראניים הפילו אתמול מטוס עיראקי.

עיראק הודיעה, כי הפילה שלושה מטוסים איראניים ותקפה שוות־נפט איראניים במפרץ. בהודעה של הפיקוד העליון העיראקי נאמר, כי מטוסים ומסוקים ביצעו ביממה האחרונה 261 גיחות והסבו לאיראנים אבידות כבדות בכוח־אדם ובנשק. שני מטוסים איראניים, אף־5 ופאנטום אף־4, הופלו באש תותחי נ.מ. ומטוס איראני אף־5 הופל על־ידי מטוסים עיראקיים. ההודעה טוענת, כי כל המטוסים העיראקיים שבו בשלום לבסיסים.

עוד מסרה ההודעה, כי חיל־הים העיראקי תקף בטילים את שדה הנפט נאורוז, בצפון המפרץ, ובאר־נפט אחרת. המטרות „הושמדו ועלו באש," טוענת בגדאד.

המצב בחזית מעורפל זה 24 שעות, ושני הצדדים מוסרים גרסות סותרות על השתלשלות הקרבות. לאחר שהודיעה על נסיגת כוחותיה מדרום איראן, הודיעה עיראק, כי כוחותיה יפנו היום את כל השטח האיראני מול הגזרה המרכזית.

טהראן טענה, כי כוחותיה „שחררו" אתמול לפנות־בוקר כיס של 40 קמ"ר בגזרה הדרומית, בתחום איראן, ומתנהלים קרבות בגזרות הדרומית והמרכזית. טהראן טוענת, כי עיראק ממשיכה להחזיק ב־4,000 קמ"ר משטח איראן.

קשה לגייס מתנדבים

איראן חזרה אתמול על קריאתה למתנדבים נוספים, בעוד אלפי לוחמים נשלחים לחזיתות כדי לבלום את מתקפות הצבא העיראקי בתחום איראן. דיפלומטים בטהראן אמרו, כי בחודשים האחרונים ירד המורל באיראן, ובעקבות כך נתקלו השלטונות בקשיים גוברים והולכים בגיוס מתנדבים נוספים.

רדיו טהראן מסר, כי קבוצה של מתנדבים נתקבלה אתמול אצל חומייני. „לקראת צאתה לחזית. חומייני לא דיבר, אולם עוזר אמר בשמו, כי המצב דומה לימים הראשונים של המלחמה, ב־1980, כאשר מתנדבים ששוגרו בחיפזון סייעו לצבא לבלום כוח פלישה עיראקי גדול, שחדר עשרות קילומטרים לתחום איראן.

דובר עיראקי אמר: „אין לנו כל שאיפות להשתלט על אדמות איראניות," והוסיף, כי עיראק מתכוונת להבטיח בסיס איתן לשלום מכובד, שלום אמיתי ובר קיימא, באמצעות הצעדים הצבאיים שבהם נקטה.

בטהראן הובעה אתמול הדעה, כי הסיכויים לסיום המלחמה פחתו בעקבות החדירה העיראקית לתוך איראן.

איראן בודקת אניות

פריגאטה איראנית החלה אתמול לחקור אוניות בדרום המפרץ לגבי נתיבי השיט שלהן, לראשונה מאז נענתה איראן לקריאת האו"ם להפסקת האש, לפני שבוע. הצי האמריקני עוקב בהתמדה אחרי פעולותיה של הפריגאטה ואוניית מלחמה אמריקנית עוקבת אחריה כל הזמן.

הבית הלבן הביע אתמול את דעתו, שאין צורך במו"מ בין ארה"ב לאיראן בעניין גורלם של תשעה בני־ערובה אמריקניים הכלואים בלבנון. „כל מה שעליהם לעשות הוא — לשחרר אותם" — אמר דובר הבית הלבן, מארלין פיצווטר.

6 שנות מאסר לסרבן שירות בדרא"פ

דיוויד ברוס (משמאל) נידון בדרא"פ ל־6 שנות מאסר על סירוב לשרת בצבא (צילום: איי.פי.)

„הלביא לא מת — הוא חי וישאג בדרא"פ"

סי"צ, רויטר

פרטוריה. — „דרום אפריקה חייבת לפתח ולייצר מטוס קרב משלה", הכריז אתמול מפקד חיל האוויר של דרום אפריקה, גנרל יאן ואן לוגרנברג.

הגנרל אמר במסיבת עיתונאים, כי מספר המטוסים שברשות חיל האוויר בלתי מספיק בהחלט, אם כי מערכות הנשק של מפציצי־הקרב טובות. „האמברגו על משלוחי נשק המופעל נגד דרום אפריקה מאז 1977, אינו מותיר למדינה ברירה אלא לייצר בעצמה את מטוסיה", הוסיף.

העיתון „סטאר" כתב אתמול, כי טכנאים ישראליים, הנמצאים כבר בדרום אפריקה, יוכלו לסייע למדינה זו לייצר מטוס קרב „משוכלל מאוד". הטכנאים הישראליים היגרו לדרום אפריקה לאחר שממשלת ישראל גנזה את פרויקט ה„לביא".

לפי מקורות שונים, מומחים ישראליים אלה כבר פיתחו בדרום אפריקה את המטוס מדגם „צ'יטה", שהוצג לא מכבר ע"י צבא דרום אפריקה, על בסיס ה„מיראז'" הצרפתי. ה„צ'יטה" הוצג ע"י מנהל השבועון הביטחוני הבריטי „ג'יינס דפנס וויקלי", ניק קוק, כ„מטוס רב עוצמה שאין לו מה להתבייש בפני מטוסי מיג־23 ומיג־21" סובייטיים".

בראיון עם העיתון הדרום אפריקאי „סטאר", אמר קוק, כי למטוס החדש שאותו מבקשת דרום אפריקה לפתח, יהיו תכונות דומות לאלה של ה„לביא", והוא עשוי לטוס בעוד שמונה עד 10 שנים. „הטכנאים הישראליים ללא ספק ניצלו את כישוריהם בדרום אפריקה... אנו נראה אולי לביא חדש, או משהו הדומה לו מאוד", אמר.

חבר הארגון שרצח את סאדת נהרג כשחיפה על 2 חבריו

רויטר

קאהיר. — משטרת מצרים הרגה אתמול איש „ג'יהד" נמלט, הקולונל לשעבר עיסאם אל־קימארי. שני שוטרים נפצעו בקרב יריות בשכונת שוברה בקאהיר. קימארי ירה בתת־מקלע וזרק רימוני יד לעבר השוטרים, כדי לאפשר את בריחתם של שני נמלטים אחרים, מוחמד מתמור סאלח אל־אסואני (31) וחאמיס מוסאלם (40).

שלושת האסירים היו חברי ה„ג'יהד", ארגון הקשור ברציחתו של הנשיא אנואר סאדאת, ב־1981 ובמהומות אנטי־ממשלתיות.

השלושה נמלטו מכלא טורה, ליד קאהיר, ב־17 ביולי.

נורווגיה הגישה תוכנית להגנה על כדור הארץ

עתיים

אוסלו. — ראש ממשלת נורווגיה, גרו הארלם ברונדלנד, הגישה הצעה להסכם בין מדינות העולם להגנה על אקלים כדור הערץ, לקידום חקר הסביבה, ולצמצום הפליטה של חומרים מזהמים. ההצעה שהוגשה כמסמך לוועידה לאיכות הסביבה בטורונטו, מצביעה על העובדה שנורווגיה מתכוונת לייצב את צריכת האנרגיה שלה — המקור הראשי לזיהום — עד שנת 2,000.

בנאום שהשמיעה בוועידה ציירה ברונדלנד תמונה קודרת של העתיד, אם לא יינקטו בעוד מועד צעדים למניעת הזיהום. לדעתה ההשפעה השלילית של השינויים האקלימיים, אם לא ייעשה דבר כדי לספק על איכות הסביבה בצורה נאותה, עלולה להעמיד בסכנה את עתיד המין האנושי.

תושבי נגורנו־קרבאך נענו לראש המפלגה וחזרו לעבוד

רויטר, סי"צ

מוסקווה. — תושבי נגורנו קרבאך חזרו אתמול לעבודה לאחר חודשיים של שביתה, ובכך נענו לפנייה של מנהיג המפלגה הקומוניסטית המקומית.

עורך בעיתון „סובייטסקי קרבאך" אמר, כי התחבורה הציבורית בסטפנאקרט, בירת החבל, פועלת שוב.

מקורות שונים אמרו, כי הארמנים בחבל הגיעו למסקנה שהצליחו להשיג מהשלטונות ויתורים שיאפשרו להם להמשיך במאבק בצורות אחרות. צו שאושר לפני שבוע ע"י נשיאות הסובייט העליון של בריה"מ דחה את תביעת הארמנים לצירוף החבל לארמניה. עם זאת מאפשר מסמך זה לארמנים תושבי החבל להמשיך במאבקם להגדרה עצמית, אמר אחד מעיתונאי הביטאון המקומי בראיון טלפוני. בשני סעיפים של הצו מדובר בהקמת ועדה ליד סובייט הלאומים, עליו הוטל להגיש הצעות חדשות לנשיאות הסובייט העליון.

מקורות ארמניים הביעו את הדעה, כי נציגי הסובייט העליון, העומדים להגיע לסטפנאקרט, יוכלו להבטיח במידת מה אוטונומיה מעשית של החבל.

אונייה שתעלה מיליארד ד' תסיע 5,000 נוסעים וצוות

עתיים

אוסלו.— האנייה „פניקס" המתוארת כ„עיר צפה" שעל סיפוניה מקום ל־5,600 נוסעים ואנשי צוות, תופעל כנראה עד 1992.

בתחילת יולי חתמה חברה בבעלות איל הספנות הנורבגי קנוט אולשטיין־קלוסטר על הצהרת כוונות לבניית האנייה הענקית. ארבע מספנות מערב גרמניות ישתפו פעולה בבניית האנייה, שאורכה יהיה 380 מטר ותפוסתה 225,000 טונות.

באנייה יהיו שלושה בתי מלון שכל אחד יגיע לגובה של שמונה קומות. ההוצאות לבניית האנייה נאמדות בכמיליארד דולרים.

הבנק המרכזי של בריטניה בלם עליית הליש"ט לשיא

רויטר

לונדון. — הדולר הפגין אתמול כושר התאוששות לאחר ששערו ירד לאחרונה, ואילו הלירה שטרלינג המשיכה למשוך משקיעים והגיעה לרמת־שיא בשנתיים האחרונות לעומת המארק, בטרם בלם הבנק המרכזי הבריטי את עלייתה.

שיעורי הריבית הגבוהים בבריטניה — שהועלו לאחרונה ל־10.5 אחוז כדי להגביל את האשראי העלול לגרום לאינפלציה — הפכו נכסים נקובים בליש"ט לקניות מושכות בעיני המשקיעים.

הדולר עלה בשלהי המסחר, בציפייה שסיכומים על התוצר הלאומי הגולמי של ארה"ב שיתפרסמו מחר יצביעו על התפתחות כלכלית איתנה. התפתחות זאת גם עשוייה להביא להעלאת שיעורי הריבית לטווח קצר בארה"ב, כדי למנוע שם סכנה כל שהיא של אינפלציה.

הדולר עלה ל־3.1879 מארקים בנעילת המסחר.

המניות בוול סטריט ירדו באמצע המסחר, ומדד דאו ג'ונס עמד על 2,057 נקודות.

גם בטוקיו ירדו שערי המניות, ובלונדון היה המסחר חלש יחסית.

מחירי הנפט שמרו על יציבותם, ונפט מהים הצפוני נמכר בסביבות 15.70 דולר חבית לאספקה בספטמבר, כמעט ללא שינוי לעומת יום שישי שעבר.

מחיר הזהב נסגר בלונדון בירידה של 7 דולרים לעומת יום שישי, ועמד על 435.65 לאונקיה.

הונגריה תקים את הבורסה הראשונה במזרח אירופה

רויטר

בודפשט. — הונגריה תפתח ב־1 בינואר את הבורסה לניירות ערך היחידה במזרח אירופה — מסרה אתמול סוכנות הידיעות ההונגרית.

הונגריה, הנחשבת כחלוצה בתחום הרפורמה הכלכלית בין המדינות הקומוניסטיות, כבר פתחה את השוק היחיד במזרח אירופה לאיגרות חוב. הבורסה של בודפשט תפעל בתוך חברה בע"מ — מסר העיתון הממשלתי „מאגיאר הירלאפ". המסחר במניות יוגבל לחברי הבורסה.

סוכנות הידיעות ההונגרית גם מסרה, כי בנקים והונגריים מכרו איגרות חוב של האוצר בשווי של 11.1 מיליון דולר, מאז הונפקו לראשונה במארס. איגרות אלה נועדו רק לשוק הפנימי, והן בערבות הממשלה.

נה וין, שליט בורמה שפרש, התפטר מהנהגת מפלגתו

רויטר, סי"צ

ראנגון. — שליט בורמה, נה וין, שהתפטר לאחר שהחזיק בשלטון יחיד מאז 1962, פרש מהנהגת המפלגה הסוציאליסטית השלטת — הודיע אתמול רדיו ראנגון.

בשידור נאמר כי בקשת נה וין לפרוש מן התפקיד נתקבלה בישיבה מיוחדת של מפלגת התכנית הסוציאליסטית. המפלגה דחתה הצעה לקיום משאל עם שהציע נה וין, כדי להחליט אם לנטוש את שיטת הממשל של מפלגה אחת.

טרם הוזכר שמו של יורש לשלטון. בידיעה נאמר כי סגן יו"ר המפלגה סאן יו שנחשב כיורש אפשרי של נה וין, התפטר אף הוא. אולם לארבעה מנהיגים ותיקים אחרים של המפלגה לא ניתנה רשות להתפטר.

הוועידה התכנסה לאחר חמישה חודשים של מהומות דמים בורמה כתוצאה מירידה חמורה ברמת החיים, סחרור מחירים ודיכוי האופוזיציה.

לפי דיווחי דיפלומטים בראנגון נהרגו במהומות יותר מ־200 בני אדם.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 25.7.88

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	היחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7039	1.7252	1.7174
דולר אמריקני	1	1.59	1.66	1.6119	1.6321	1.6248
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8784	0.8894	0.8845
לירה סטרלינג	1	2.74	2.87	2.7935	2.8284	2.8203
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2605	0.2637	0.2624
ין יפני	100	1.20	1.26	1.2244	1.2397	1.2342
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7767	0.7863	0.7840
פרנק שווייצרי	1	1.04	1.09	1.0570	1.0702	1.0644
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2547	0.2579	0.2573
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2411	0.2441	0.2434
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2312	0.2341	0.2330
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3701	0.3747	0.3732
דולר קנדי	1	1.32	1.38	1.3387	1.3554	1.3501
דולר אוסטרלי	1	1.26	1.36	1.3091	1.3255	1.3197
ראנד דר' אפריקני	1	0.40	0.55	0.6679	0.6762	0.6733
פרנק בלגי	10	0.40	0.43	0.4194	0.4247	0.4227
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.28	1.2483	1.2638	1.2583
לירה איטלקית	1.000	1.16	1.24	1.1876	1.2024	1.1956

על היום

26.7.88

אלימות בסיפוח זוחל

לא רק מזרח־ירושלים שינתה פניה מאז פרוץ האינתיפאדה ● גם במערב העיר חשים במתח ● „הוועד למען ביטחון בכבישים" של אנשי „כך" משמש עדות נוספת לסיפוח של האלימות

טוביה בסקינד

בלונדיניות במכנסיים קצרים, שטיילו בסמטאות העיר העתיקה, הפיגו את הענן המדכא של האינתיפאדה. לשחות לגבי חיים בר־לב. שר המשטרה, שהמראה המרנין הזה לא נעלם מעיניו, התמלא קורת־רוח פתאומיות והכריז: „כל מקום ואתר בעיר העתיקה פתוח ובטוח בפני המטייל הישראלי".

ראוי לציין, כי שר־המשטרה יכול היה להתפעל מהשקט ששרר אתמול ושלשום בעיר העתיקה בעיקר בגלל העובדה שכוח משטרה, שמנה 1500 איש המצויידים בנשק קר וחם, שימש כגורם מרתיע ומנע מהשר ופמלייתו להיקלע לאירועי האינתיפאדה בשידור חי.

לוּת אירועי האינתיפאדה במזרח העיר וסביבתה בשבועות האחרונים כולל עשרות הפרות סדר. השלכת אבן או בקבוק זכוכית ריק לעבר רכב נוסע ו/או סיור רגלי של כוחות הביטחון מתקבלים כחלק משגרה יום־יומית הכרחית בבירת ישראל. גם פיזור מפגינים בעזרת ירי בכדורי גומי ו/או שימוש בגז מדמיע אינם בבחינת אירוע סנסציוני הגורם להתרגשות יתרה. במקרים רבים אירועים כגון אלה אף לא מוצאים להם ביטוי בעמודי החדשות.

מאז פרוץ האינתיפאדה הוכח — לפחות מבחינה מעשית — כי מזרח העיר מהווה חלק בלתי נפרד מהגדה המערבית. ההפגנות והאירועים האלימים הבריחו ישראלים רבים שנהגו עד לפני זמן קצר לפקוד את סימטאות העיר העתיקה בהמוניהם. לא מדובר רק בירידה בכמות המטיילים בין החומות, אלא גם בשינוי באורח חייהם של התושבים שנהגו לערוך במקום קניות. עד לפני כשנה שימשו המסעדות המזרחיות ברחוב סאלח א־דין מוקד משיכה לסטודנטים וצעירים רבים, שבגלל ההסגר הדתי הכמעט מוחלט בשבת על המסעדות במערב העיר, מצאו להם מקום זול וטעים לנגב חומוס, לטעום ממולאים ואפילו לערוך קניות בסופרמרקט של מזרח העיר.

כרטיס אשראי התקבל שם ברצון. גם אלה שנהגו לעשות את דרכם לאוניברסיטה בהר הצופים בעוברם ליד שער שכם וממנו ואדי ג'וז או להר הזיתים, מעדיפים היום לעשות דרך עוקפת ארוכה יותר, אך בטוחה יותר.

אלה המרהיבים עוז ונוסעים בדרך הקצרה עושים זאת בדרך כלל כאשר אבזם חגורת הבטיחות משוחרר. זכור למקרה קלמנוביץ, מתנחל מעופרה, שלא הצליח להשתחרר מחגורת הבטיחות לאחר שבקבוק תבערה הושלך למכוניתו התלקח וגרם לו לכוויות קשות.

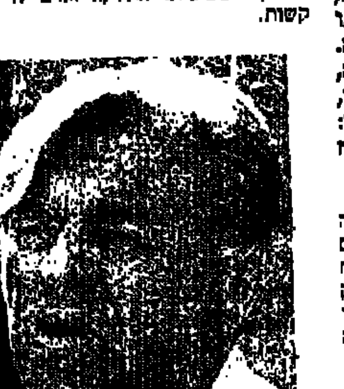

קולק. דרושות 200 שנה

דגדוג באמצע הגב

בר־לב היה יכול להתפעל מהבלונדיניות (תוצרת חוץ) במכנסיים הקצרים, אך הישראלים שעדיין משוטטים בסימטאות העיר חשים בדרך כלל מין דגדוג מוזר באמצע הגב. דגדוג פסיכוסומטי, אך לא צריך להיות היפוכונדר כדי לחשוש מיד נעלמת שתצוף לפתע ותנעץ בגבך שבריה מעוקלת. מי שמבחין במצבה לזכרו של יגאל שחף, שנרצח ברובע היהודי, רשאי לחשוש גם מירי בנשק חם.

לא רק מזרח העיר שינתה פניה מאז פרוץ האינתיפאדה. גם במערבה של העיר חשים במתח, ולא רק בגלל שני בקבוקי התבערה שהושלכו לעבר אוטובוס ברחוב המלך ג'ורג', אחד מרחובותיה הראשיים של ירושלים.

המדרחוב הירושלמי מאובטח בדרך קבע על־ידי שוטרי משמר הגבול. אלה שנראו תמיד כחלק מהנוף בגדה המערבית וברצועת עזה הם כיום חלק בלתי נפרד מההוויה של הרחוב המרכזי בירושלים. לכאן הם גם יכולים להביא חלק מן הנורמות הלא סימפ... את דרכי עבודתם מעבר ... שישי האחרון, למשל, סנוף ... נעצרו במדרחוב הירושל...

ערבים כבני 15. הם נתבקשו להציג תעודות זהות, והובלו לחדר מדרגות חשוך, שם הועברו לטיפולם של שני חיילים המשרתים בהג"א. הללו הוכיחו את גבורתם שעה שדחפו את השניים בחוזקה לעבר הקיר. האירוע התרחש במרכז העיר. באותה שעה, במרחק כמה עשרות מטרים, הסתפר ראש הממשלה יצחק שמיר במספרה ירושלמית.

עדות נוספת לסיפוח הזוחל של ירושלים המערבית לשטחים יכול לשמש „הוועד למען ביטחון בכבישים", שאנשיו נמנים עם תנועת „כך". אותם בריונים, שנתפסו עד לאחרונה כחלק מבהיל ובלעדי לחצר האחורית של מדינת ישראל, החלו בימים האחרונים לאבטח קווי אוטובוס המועדים ליידוי אבנים.

במשטרת ישראל רואים בהם — כל עוד לא יעברו על החוק — בחזקת מטיילים. לחיצה ראשונה על ההדק — סיטואציה אפשרית בהחלט — עלולה לסחוף את ירושלים למעגל אלימות נוסף.

איחוד על הנייר

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, אמר לפני כשנה וחצי, כי „דרושות 200 שנה כדי להגיע למצב הרצוי לנו כאן בירושלים".

לא כולם מוכנים לקחת נשימה ארוכה למשך 200 שנה. גם בקרב פעילי שמאל מתונים בירושלים, כאלה המזוהים עם מפ"ם ור"צ, גוברת ההרגשה כי איחוד ירושלים בוצע על הנייר בלבד, והפשרה העתידה לבוא בינינו לבין הפלשתינים חייבת לכלול בתוכה הגדרה חדשה למעמדה של מזרח העיר. יש מי שרואים בה איזור בעל זהות ערבית. אחרים יבקשו להכריז על המקום כשטח בינלאומי, שבו תפעל מועצה שלטת עם נציגים מכל המגזרים הלאומיים והדתיים. אל מול אלה מתייצבים נאמני הר הבית המבקשים להעביר את הר הבית לידי ריבונות ישראלית מעשית, כהגדרתם. קיצונים יותר ודאי ישמחו לראות את הר הבית שומם מאתרים מוסלמיים.

היום, יותר מבעבר, ברור, כי הוויכוח על מעמדה של ירושלים, כמו גם הוויכוח על הדרך והאמצעים שבעזרתם ניתן להגיע לפתרון בעיר הדו־לאומית, יגיעו רק כאשר יימצא פתרון כולל לסכסוך בינינו לבין הפלשתינים.

משלוש תצא אחת

באש"ף פוסחים על שתי אופציות — הסורית הפחות מועדפת והירדנית שבאופנה ■ יש המדברים כיום גם על אופציה ישראלית

אורי הורוביץ

בימים אלה חזרו באש"ף להתלבט מנקודת המוצא בה היה שרוי הארגון לפני שפרצה האינתיפאדה — באיזו אוריינטציה לבחור. ההחלטה קשה. אש"ף, שהוקם על־ידי מדינות הליגה הערבית, בהשראה מצרית, החליף במשך עשרים שנות קיומו את האוריינטציות שלו מספר פעמים. פעם נטה הארגון לעבר מצרים ובעת לעבר סוריה. הכל בהתאם לנסיבות, ולתנאים המשתנים.

לאחר מלחמת לבנון, בעקבות הקרע בתוככי הפתח והמשבר שנקרה בין אש"ף לסוריה, פזל הארגון לעבר מצרים וירדן. תהליך שהביא בסופו של דבר להסכם בין חוסיין וערפאת על תיאום מדיני ביניהם, תיאום שהיה מאפשר הזזת התהליך המדיני במזרח־התיכון, עקב הסייגים שהציבה ישראל לשיתוף אש"ף בתהליך זה. אולם ההסכם לא זכה לתמיכת חבריו של ערפאת בוועד הפועל ...

לירדן, לא הועילו.

האירועים האחרונים בלבנון השפיעו קשות על אש"ף. שם הבינו (ואולי סופית!) שאין עוד טעם ללכת בשלב הנוכחי על האופציה הסורית, שפירושה אגב, סירוב לתהליך המדיני, רצון להגיע לאיזון אסטרטגי עם ישראל, עמדות סירוביות בנושאים מזרח־תיכוניים וכד'. לאור זאת שבים ונשמעים קולות באש"ף, שיש לחזור לתיאום מדיני עם מצרים וירדן. גושפנקה להערכה זו תהיה, אם יתממשו הידיעות על בואו של ערפאת לירדן, להיפגש עם המלך חוסיין. הפעם, אומרים מקורות רמי־דרג באש"ף, הפעם ערפאת מגיע לירדן כשבאמתחתו תוכנית מפורטת כיצד על שני הצדדים להיערך בנושא המדיני. יחד עם זאת, מזכירים באש"ף את הדרישות הבסיסיות שלהם היינו, אי־ויתור הארגון על זכותו לייצג את העם הפלשתיני, וזכות העם הפלשתיני להקים מדינה פלשתינית עצמאית.

איומים דומים

הירדנים מצידם, מפיצים ערב הפגישה הצפויה ידיעות לפיהן בכוונתם לעזוב את השטחים, משמע להפסיק להעביר את הסיוע ...

שבירדן שואפים ללחוץ את ערפאת לקיר על מנת שיסכים לחזור לאותו תיאום שהושג לפני שנתיים (פברואר 86) בינו לבין חוסיין.

יש עדיין רבים באש"ף המאמינים שלא נס ליחה של האופציה הסורית. אלה הם הארגונים הפלשתיניים הפרו־סורים או ארגוני השמאל. אולם גם הם מעדיפים לאמץ לאחרונה פרופיל תקשורתי בנושא „האופציה הירדנית". ישנם אף כנראה, באש"ף אנשים החושבים גם על האופציה הישראלית. קו מחשבה זה מבטא בנוסמכו בכל הנראה בסאם אבו־שריף. אלה שמצדדים באופציה זו, מבינים שהאופציה הסורית רישומה אינו נראה בטווח הנראה לעין. האופציה הירדנית, היא האופציה המועדפת פחות באש"ף מסיבות מובנות ואו כדאי אולי ללכת על האופציה הישראלית, מכיוון שהמינימום שאפשר להשיג מהאופציה הישראלית הוא שלטון עצמי (ולכאן ניתן להכניס את הידיעות בדבר התיווך הרומני בין אש"ף לישראל, הכרזות אבו־שריף והכחשות לשכת ראש הממשלה להאשמות השר שחל ושתיקתו של שר החוץ). מינימום זה הוא הרבה יותר גדול מהמינימום שאפשר יהיה להשיג מהירדנים. שבכל ...

חודש לפני שפרצה האינתיפאדה. בירדן חשבו אז, שהם שוב רוכבים על הסוס בנושא השטחים, ושיש בידם אפשרות ליטול חלק בתהליך המדיני במעמד בכיר כנגד אש"ף השפוף מבחינה מדינית. עוד הבינה ירדן, כי אש"ף בלית ברירה יסכים להשתתף לצדה כשותף זוטר. באותה תקופה היו גם ידיעות על מינוי אישים בשטחים, המזוהים עם אש"ף, ואשר יצגו את הארגון בוועידה בינלאומית לצד ירדן במשלחת משותפת.

החיזורים לא הועילו

האינתיפאדה שינתה מצב זה עד היסוד. ועידת ראשי מדינות ערב באלג'יר, „ועידת האינתיפאדה", החזירה לאש"ף את בטחונו העצמי. ערפאת העדיף להמשיך לחזר אחרי סוריה של אסד ולסרב לבוא לירדן על מנת להחזיר את התיאום המדיני בינו לבין המלך. כל חיזורי מובארק אחרי ערפאת, שיגיע

המדינה לאזורי־בחירות ובכל אחד מהם נבחר רק נציג אחד. שיטת הבחירות מבטיחה נציגות לכל אחד מאזורי הבחירות, אבל אינה מבטיחה שרוב העם רוב המנדטים.

מן הנמנע, שאילו הצליח בן־גוריון להנהיג את שיטת־הבחירות האנגלית ראל, היה גורלו דומה לזה של צ'רצ'יל. בתום מלחמת העולם השנייה נחשב ויש־המדינה הפופולארי ביותר באנגליה. אבל לבחור בו לא ניתן אלא באיזור־בחירות אחד. באזורי הבחירות האחרים התחרו חברי מפלגתו השמרנית, שעמדו בצילו. לכן חרל אז צ'רצ'יל מלהיות ראש־ממשלה ודרש להנהיג באנגליה שיטת־בחירות יחסית־פרופורציונאלית.

כעת רוצה רוב בכנסת להנהיג שיטת בחירות מעורבת, כמו בגרמניה־המערבית. 50 אחוז מחברי הכנסת ייבחרו באזורים ו־50 אחוז ייבחרו מרשימות ארציות של המפלגות. אבל שום מועמד לא ייבחר, אם מפלגתו לא קיבלה 2.5 אחוזים, מכל הקולות, לפחות.

בזמנו נמתחה ביקורת חריפה על הנהגת „חסימה" של אחוז אחד. מותחי הביקורת טענו, שאילו מספר חברי הכנסת היה 100, היתה מוצדקת הדרישה שלא ייבחר מועמד שקיבל פחות מאחוז אחד מכל הקולות. אבל כשמספר חברי הכנסת הוא 120, אין דרישה זו מוצדקת.

כעת עומדים להגדיל את אחוז החסימה ל־2.5 אחוזים. מבלי להגדיל מראש את מספר חברי הכנסת.

בפועל עלול מספר זה לגדול מעל 120. אם מפלגה מסויימת תקבל באזורי בחירות יותר מנדטים מכפי שיגיעו לה בהתאם למספר הקולות שתקבל ברשימתה הארצית, יהיו יותר מ־120 חברי־כנסת.

בדרך כלל יהיו מנהיגי מפלגות ברשימה הארצית ולא מועמדים באזורים. כך עלול להיווצר מצב, שאף אחד ממנהיגיה של מפלגה גדולה לא ייבחר, אם תקבל יותר מנדטים בבחירות האזוריות.

על הפרק

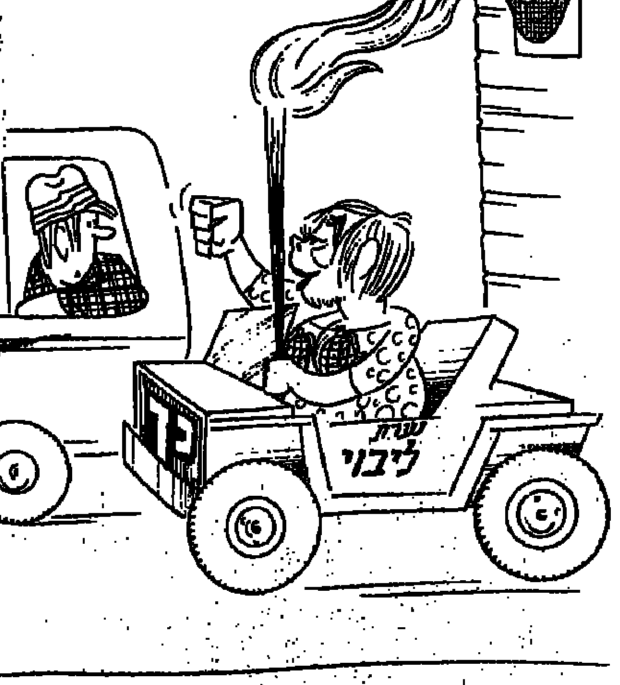

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי חגים: עמית אנטר

14 יום הן זועקות

רונית מורגנשטרן

האחיות מתכוונות להוציא היום את הציבור לרחובות לזעוק עימן את זעקתן. אם לא מכורח, אף בכוח — 14 יום שובתות רעב ארבע אחיות, אמהות לילדים, ניזונות ממים וממיצים ממותקים בלבד. שתיים מהן התמוטטו. האחת, אסתר סיני, חזרה עוד אותו יום אל חברותיה לאחר שקיבלה עירוי, והאחרת, ענת פלפול, במנוחה מזה יומיים בביתה.

14 יום הן זועקות. הן שובתות בעצם למען ציבור החולים, כי תוספת תקנים פירושה יותר אחיות ליד החולים. אבל הציבור אדיש. גם עיצומי הרופאים זה 8 חודשים עדיין לא הוציאו אותו לרחובות.

היום ב־4 אחה"צ מקוות האחיות לראות לפחות חלק מהציבור בו הן מטפלות יחד איתן בעצרת ליד „אוהל הצום" שמול משרד ראש הממשלה. עבודת ההכנה נעשתה כראוי — אלפי כרוזים הקוראים לציבור להגיע לעצרת, שתצעד אחר כך לעבר בניין הכנסת, חולקו לאזרחי ירושלים ובבתי־החולים ברחבי הארץ, חוץ מהודעות לתקשורת. במקום תוצב במה שתעוטר בכרזות: „בריאות עכשיו" ו„עם ישראל קום על רגליך, הבריאות מתמוטטת תחתיך". נציגות האחיות ישאו דברים וחמי סל מהדור הצעיר של מפ"ם ינחה.

כמה מלים על החלק של מפ"ם בסיפור. לפני שבועיים, כשהסתיימה שביתת הרעב של הח"כים מהאופוזיציה, נכנסו ארבע אחיות — אילנה כהן, יו"ר חטיבת האחיות בבתי־החולים, מרי פינטו, אסתר סיני, וענת פלפול — לאוהל הצום שהקימו צעירי מפ"ם עבור הח"כים. האחיות ביקשו להשאיר את הציוד שבכלל אוהל, מיטות ומזרונים, כסאות, שולחנות ומכשיר פלאי־פון דרכו הן יוצרות את עיקר הקשר עם החוץ. מפ"ם השאירה להן את הציוד. מאז נרקמה מערכת יחסים של כמעט תלות בין האחיות למפ"ם. אילן רגב, למשל, הוזעק כמה פעמים מתל־אביב אל האחיות בירושלים גם כדי לתקן יריעה של האוהל, אך גם לתכנן את ההפגנה של היום. מפ"ם חיברה את סיסמת ההפגנה „בריאות עכשיו", תבצע את כל עבודות הסדרנות, התפאורה וההגברה ותגייס היום לעצרת את חניכי השוה"צ בני קיבוצים.

בלי פגיעה בחולים

מדוע הן שובתות רעב? „הסכם תקינה" שנחתם עימן לפני שנתיים. הפעם, לעומת מאבקן הקיצוני אז, הן נוקטות צעדים „שיפגעו רק בנו ולא בחולים", כהגדרתן.

מהו הסכם התקינה? הסיפור החל ב־1981; אז קבע דו"ח המכון לפריון העבודה שיש להוסיף למצבת אחיות בתי־החולים 30 אחוז תקנים. ההמלצות לא יושמו, נשכחו, ואז באה שביתת האחיות הגדולה בנובמבר 86 שעיקרה היה תביעות שכר ובין היתר יישום המלצות המכון לפריון העבודה. האוצר חתם אז עם האחיות על הסכם והתחייב להוסיף 1500 תקנים — 1000 תקנים תוך חצי שנה ועוד 500 בסוף 88. האוצר טוען היום, כי נתן לאחיות 665 תקנים נוספים מאז ההסכם וכי עוד 332 תקנים יתווספו עד סוף השנה.

מחלוקת על הפריסה

האחיות דורשות תוספת של 28 אחוז, לפי המלצות המכון, ושלא יכללו בתוכה כוחות עזר ארעיים והתנדבותיים אלא תקנים לאחיות מקצועיות בלבד. תוספת תקנים פירושה בין היתר שאחיות העובדות בחלקי משרה יוכלו לעבור למשרות מלאות, ושאחיות יוכלו לעבוד משמרות נוספות. הן דורשות גם מפתח תקינה שיבהיר כמה אחיות דרושות לטיפול בחולה מסויים. כמוכן תובעות האחיות שפריסת התוספת לא תימשך יותר משלוש שנים. האוצר היה מוכן ל־18 אחוז תוספת בפריסה של 5־7 שנים. בהסדר שגובש בשבוע שעבר בין ההסתדרות לאוצר נקבעה תוספת של 24 אחוז ברוטו בפריסה של חמש שנים, כ־5 אחוזים כל שנה. האחיות התנגדו ל„ברוטו" כלומר, להכללת כוחות העזר. הן גם התנגדו לפריסה של חמש שנים.

שלשום הושגה ההבנה בין האחיות לוועדת המעקב שמדובר בתוספת של 24 אחוז נטו והפריסה נותרה שנויה במחלוקת. ועדת המעקב הודיעה כי היא לא תיסוג מרמת הפריסה עליה הסכימה בשבוע שעבר. האחיות דורשות להקטינה לשנתיים, ועד שדבר זה לא יושג הן מתכוונות להמשיך לשבות רעב.

קמות ב־5 וחצי בבוקר, מתרחצות בעזרת מיכל מים קטן מקלקר. מקפידות על הופעה מצוחצחת. אחות תמיד אחות (צילום: עמירם כהן)

לא מתכוונות להתאבד

חשוך ועצוב באוהל שובתות הרעב בירושלים. האחיות ציפו שיבואו מאות להזדהות, שהארץ תרעש. אף אחד לא מזדעזע ■ „אנחנו מאוכזבות, נורא מאוכזבות, אף אחד לא צועק" ■ אחרי הפסימיות מגיע הפיכחון

עמירם כהן

„השירותים" מצויים בין השיחים הסמוכים. יותר נכון הם הם „השירותים" עצמם. „שירותים עם הרקינה ירוקה", מתבדחת אילנה כהן, מנהיגת האחיות השובתות רעב למתחו של משרד ראש הממשלה.

בחמש וחצי בבוקר הן מתעוררות לקול צפצוף הציפורים וקרני השמש המפציעות מעל גן הפרחים, ומתחילות את סדר יומן. אילנה, מרי, ענת ואסתר מכינות עצמן לקבלת המשלחות, אנשי הציבור והמזדהים (והמתמהונים) למיניהם. בלילה הן ישנות על מיטות שדה, רק אוהל רשת מכסה מעל. הרבה פחות מהתנאים במחנה צופים. בלילה, מדי שעתיים, מציץ לכאן השומר ממשרד ראש הממשלה הסמוך. וזהי כל האבטחה הלילית שזוכות להן ארבע השובתות בלבן. והאיזור הוא מעבר מועד לסקרנים, לטרדנים ולמציצנים למיניהם. אפילו שוטר לא הוצב כאן משום־מה. ח"כים ששבתו כאן, בדיוק באותו מקום רק שבוע לפניהן היו מתקפלים מדי ערב לחסות בתוככי משכן הכנסת. האחיות החליטו לשחק את זה עד הסוף. בבוקר מתרחצות בעזרת מיכל מים קטן מקלקר, המוצב על הסלע ממול האוהל, ושיניים מצחצחות בכוס מים קטנה. מחנה צופים לכל דבר מלבד הקומזיצים. בערב ט' באב, עצוב כאן באוהל. 11 יממות של צום ונראה להן שלציבור לא אכפת. הרי הלכו לכאן לשבות רעב כדי שחברותיהן, אחיות, לא ינטשו את בתי החולים ולאזרח כאילו אין זה נוגע כלל. שוב ושוב הן מרגישות באוזני כל מי שמוכן להקשיב, שהן לא יצאו למאבק על שכר. הן פשוט מבקשות שהסכם התקינה (תוספת התקנים) שהובטח להם מזמן, יבוצע סוף־סוף! אז מתווכחים איתן וטוחנים מהן עוד אחוז ועוד אחוז ולבסוף מדהימים אותם בהחלטה לפרוס את ההסכם על פני חמש שנים. אפילו על שבע. התשישות כבר מאוד מורגשת. הן ממעטות לעמוד אם ניתן לשבת; מעדיפות לשכב אם ניתן במקום לשבת. עם זאת, מקפידות בכל מחיר על הופעה מצוחצחת. אחות תמיד אחות. (בתנאי שדה — האבק, החום — אין זה דבר של מה־בכך. מדי בוקר הן מתייצבות במדים מגוהצים ובנעליים לבנות ומבריקות. ביקרו אותן כמה חברי־כנסת, בעיקר מהאופוזיציה. גם שרת הבריאות היתה וספגה מהן את כל האש. ציפו מאוד שהנשיא יגיע, אבל הנשיא לא ביקר, גם לא שלח מברק. גם ראש הממשלה לא היה, גם לא טילפן.

על אילנה, מנהיגת השביתה, מתחיל הדיבור להיות קשה. מהצום המתמשך נפגעה לשונה ונכוסתה בשכבה המשנה את צליל קולה. גם קלקולי קיבה מסתוריים תקפו את השובתות והן בעצמן מתפלאות מאין זה בא להן. אך כל אלה הם עניינים קטנים בהשוואה לבעיה האמיתית, והבעיה האמיתית היא תחושתן, שעם ישראל לא התייצב התייצבות אקטיבית לצידן. אמנם לא ציפו להמונים, אבל אפילו המעטים שהגיעו לכאן הם מעטים מדי. אמנם לא ציפו לציי אוטובוסים שחנו כאן למטה בשבוע שעבר, כאשר חברי־הכנסת שבתו באותו אוהל, אבל לכל־הפחות מעט לא ציפו. ועכשיו, ערב ט' באב, לפני שעה קלה בלבד התמוטטה ענת ונלקחה ל„ביקור־חולים" ועכשיו נותרו רק שלוש. אילנה כהן על מיטת שדה, חלשה מאוד, עושה חשבון־נפש: „הצרה: איתנו ששנים שמרנו את הכל בפנים... לא הוצאנו החוצה מה קורה באמת בבתי־החולים. לא הפרנו את קשר השתיקה. רצינו להיות „אחיות" והציבור לא ידעו מה מתרחש במחלקות. הציבור לא ידע שבמקום ארבע אחיות, שזה המינימום למשמרת, מצויות רק שתיים וחולים שהלכו לאן שהלכו בכלל הדבר הזה הרי לעולם הם כבר לא יבואו לספר בוועדת חקירה... האם האזרח ידע, שכאשר אחות רצה לעשות החייאה או להגיש עזרה לחולה שמדמם, היא לא יכולה להשגיח על מוניטור שמישהו אחר מחובר לו?

„החלטנו להפר את קשר השתיקה ולספר לאיזה מצב הגיעו בתי־החולים במדינה. הרי לא ייתכן שב־1988 אין תקן לאחיות. במחלקות אין מפתח לתקינה. גם לנהג סקטי אסור לקחת יותר מ־7 נוסעים... אפילו לסדרן יש תו תקן, רק אין תקן במדינה הזאת לאחיות במחלקה. ועם השנים, כל הזמן פחות ופחות. והם ניצלו את זה, שאיננו מסוגלות לנטוש באמת. וגם שאמרנו „שביתה" והורדנו כובעים ונטשנו את חדרי המיון, כולם ידעו שעמדנו דרוכות ליד הדלת בכוננות לכל „פיפס" שיקראו לנו. ידענו מצוין, שהרופאים לא מתמצאים בעגלות ההחייאה ולא בכלום... זאת היתה יותר „נטישה תקשורתית" מאשר נטישה.

„ואתה יודע מה, האמת שאני לא מאוכזבת מזה שהעם לא נזעק. אני לא מאוכזבת כי אני לא מצפה כבר לכלום. כי אם עד היום האזרחים לא התעוררו, לא בגלל השביתה שלנו, אלא שבגלל שלא מקבלים את השירות, אני לא מצפה מהם שהשביתה שלנו תזיז להם. אבל כואב לי, נכון, שאפילו אין כאן אחר, אורח אחר, כמו שפעם היה מוטי אשכנזי, שיישב כאן איתנו ויזעק ויפגין. אבל עם ישראל לא אכפת לו כנראה משום דבר. יושבים מול הטלוויזיה ואומרים אוי, אוי, וממשיכים את החיים".

— בכל זאת, מתי תפסיקו? הרי את בקושי מדברת, מרי מתקשה לשבת ואסתר היתה כבר באשפוז ואת ענת לקחו היום. אתן לא תחזיקו מעמד.

אילנה: ברגע שיסכימו איתנו על התקינה נפסיק. הסכמנו להתפשר על 24 אחוז למרות שההסכם היה על 28 אחוז, רק כדי שיבצעו אותו מייד עכשיו או הם מדברים על 1993. אפילו מדברים על שבע שנים... מי יודע מה יהיה עד 1993?! למי מה שקורה כאן, אני לא בטוחה שתהיה מדינת ישראל... אנחנו רוצות שהיישום של התקינה יהיה עכשיו ולא בעוד דור.

— נו באמת, עם ישראל הוא עם נצחי.

אילנה: אני חרדה ברצינות. אבל בוודאי שאם נחכה ל־1993 יהיו מתות קשישים ומתות חולים... הרי איבדנו צלם אנוש: לטלטל קשישים גריאטריים מבית־חולים לבית־חולים ואף אחד לא צועק!

— אז מה יהיה הסוף?

אילנה: ביום ג' תהיה הפגנת המונים לפני משכן הכנסת, ואני מקווה שהציבור יבוא בהמוניו למחאה גדולה יחד איתנו, ציבור האחיות. אני מקווה שההפגנה הזאת, שתהיה זעקה גדולה להצלת מערכת הבריאות, תישמע ותביא לתוצאות. מכל מקום, אנחנו לא נעשה חרקירי... יש לנו משפחות וילדים ונכדים ואנחנו לא מתכוונות להתאבד. אבל אנחנו משלמות בגופנו את מחיר אי־הנטישה של בתי־החולים."

אביטל אהרוני, יו"ר חטיבת אחיות באיכילוב הקריה וזקוקה, היושבת כאן הערב יחד עם חברות אחרות מכרמל, רמב"ם, וולפסון ובתי־חולים אחרים לתמיכה ולהזדהות עם השובתות, אינה יכולה להתאפק: „אני אגיד לך את האמת: אנחנו מאוכזבות! נורא מאוכזבות. מאוכזבות מהיחס, מאי־היחס של הציבור. אני ציפיתי שיהיו כאן מאות, שיבואו וישבו כאן מאות ולא ראינו כאן את הציבור, שכל הדבר הזה נוגע לו לכל אחד אישית."

בערב מדליקים את מנורת החירום אבל מתברר שהיא מרוקנת. מחפשים איזה שהוא רכב בסביבה עם מצבר מתאים למלא אותה וגם את הטלפון האלחוטי שנגמרה לו כל הטעינה. חשוך ועצוב באוהל השביתה.

בני המשפחה, שהם התמיכה העיקרית לשובתות, מתקינים טלוויזיה קטנה בשחור־לבן על אחד הגגות של רכב ולאיטן יורדות השובתות לצפות. ב„מבט לחדשות": אולי זז משהו בממשלה. אבל שוב, כמו אתמול, כמו שלשום, כמו לפני שלשום — דבר לא זז. כולן כאן מעשנות סיגריה בסיגריה על קיבות ריקות, אין דבר פחות בריא מזה לשובתי רעב. „את האנרגיות שלי אני צריכה להמשך המאבק, אז אתה רוצה שתהיה לי עכשיו מספיק אנרגיה להפסיק לעשן?" — אומרת מרי פינטו מבילינסון, ואסתר סיני, שאושפזה וחזרה לכאן על־פי דרישתה, מסכמת: „בחרנו בדרך זו של שביתה, בדרך זו של מחאה. גם אם אנחנו מודעות היטב לבעייתיות של הדרך הזו — כי לא נותרה לנו שום ברירה. הרי כבר צעקנו את כל הצעקות ועשינו את כל הזעקות ועשינו כבר הכל: כי חשבנו ששביתת רעב תזעזע את המדינה. והמדינה לא מזדעזעה".

נוער מבית הלל

תנועת נוער חדשה המבוססת על רוח תורתו של הלל הזקן מגייסת דתיים וחילונים למלחמה בקיצוניות. "במקום שנאת אחים דרושה אחווה וכניסה למשא־ומתן"

יצחק שור

נוער הלל עם הנשיא הרצוג. למען הידברות ונגד קנאות

תנועה יונית חדשה, מורכבת מבני נוער חילוניים ודתיים החלה לאחרונה לפעול בירושלים. התנועה קוראת לעצמה "נוער ברוח הלל הזקן". בשבועות אלה, ובמיוחד לקראת תשעה באב, המיצו חברי הקבוצה בשכונות ובמרכז הבירה כרוזים, הקוראים להתעוררות ולחשבון נפש לאומי נוכח סכנת חורבנו של הבית השלישי, כשם שנחרב בית שני.

הנסיבות דומות, אומרים לי בקי כהן מבית־הספר הדתי "פלך" ודדי סויסה, מדריך נוער במוסררה, שבימים אלה התגייס לצה"ל. בנסיבות דומות: הקנאים בתקופת בית שני טענו, כי אסור להתפשר עם הרומאים, אסור להיכנס למו"מ וכי יש לנהל נגד הרומאים מלחמת חורמה. גם היום רוחפים קיצוניים לאי־התפשרות, לאיסור מו"מ ולמלחמות חורמה בעולם הערבי שבתוכו אנו חיים. כאז כן עתה מתאפיינים הקיצונים בחוסר ריאליזם פוליטי. בשטחים הם רואים נכס בטחוני, אף כי במציאות הם מהווים נטל. השליטה במיליון וחצי פלשתינים העמיקה את הסכסוך הערבי־ישראלי, הגבירה את מירוץ החימוש ואת האיום במלחמה.

למנוע חורבן לאומי

מי שמשלם את המחיר, אומרים לי הצעירים, הם בני הנוער. אותנו שולחים למלחמה, ולנו לא תימצא עבודה בשל היעדר צמיחה כלכלית. מה שמכאיב ביותר זוהי השיטנה. לפי המסורת שנאת אחים היתה אחד הגורמים העיקריים שהביאו לחורבן הבית. במקום שנאת אחים דרושה אחווה, במקום שריפת גשרים דרושה כניסה למשא־ומתן. במקום קיצוניות דרושה נכונות לפשרה. יש בכוחם של בני הנוער למנוע חורבן לאומי וגלות נוספת.

לחברי קבוצת "נוער ברוח הלל הזקן" ישנם קשרים הדוקים עם כמה אנשי רוח ירושלמיים בעלי דעות יוניות מתונות, כמו ד"ר דניאל שוורץ, מרצה להיסטוריה של עם ישראל באוניברסיטה העברית, עם פרופ' זאב שטרנהל, מומחה לפשיזם, ועם אבנר עמיאל, עובד קהילתי בעיריית ירושלים. דדי סויסה, מראשי נוער מפ"ם, מאמין, כי בידי חברי קבוצתו הרב־גונית מצויים הכלים לפריצה לשכונות: "סוף סוף התחיל השמאל, כלומר, אנחנו, לדבר במונחים מוכרים לאנשי השכונות. אלה הם מונחים מן ההיסטוריה היהודית. הדת, ההיסטוריה, המסורת הם מרכיבים חשובים בחיי הדת וההווי של בני עדות המזרח. בין אנשי השכונות היו שקיבלו את פנינו בהסתייגות ובהתנגדות, אך גם המתנגדים בירכו על העבודה שמפ"מניק שרוף כמוהו מצטט את המקורות.

אין כל מתחים

בקי כהן וחברותיה מבית־הספר "פלך" נתקלו ברחוב הדתי בתמיהה: "מה פתאום? לדתיים לא מתאים להשתייך לשמאל היוני, איך אתן יכולות להסתדר עם פשרה על ארץ ישראל?" בין החילוניים לבין הדתיים בקבוצת "נוער ברוח הלל הזקן" אין כל מתחים: "אנחנו מתייחסים איש לרעהו כאל בני־אדם. איננו מדביקים תוויות". אלה נקב, תלמידת התיכון שליד האוניברסיטה העברית היא מדריכה בארגון "נוער לנוער". זהו ארגון א־פוליטי, ולכן אין היא עוסקת בו בנושא המטריד אותה כל־כך, אבל היא בהחלט סבורה שניתן לגייס תלמידי תיכון רבים למען הידברות ונגד קנאות.

אבנר עמיאל, איש שכונות ואיש רוח, מראשי "המורות אל השלום" הוא משורר מגויס, וכך כתב: גם אז עם ישראל / לא קרא את אותות האזהרה בשמים/ואיש / לא שם ליבו לנחלי דם/ואישון סערה / הקרב ממרחקים/ורק נביאי שקר מנבאים / בשערי ירושלים/ובשם אלהים גוררים את / הארץ למלחמה/בקיסרות רומי הגדולה/ לנגח חומות ברזל מלובנים/ולנפץ את / עמנו לאלף רסיסים.

בקבוצה החדשה חברים תלמידים מבתי־הספר התיכוניים הדתיים "פלך" (לבנות), "הימלפרב" (בנים), "הרטמן", "המסורתי", ומבתי־הספר העל־יסודיים הממלכתיים "רנה קאסין", "ליד האוניברסיטה", "הניסויי", ו"בית־הספר לאומנויות".

לעבור את המשבר

נסיונות התאבדות של בני נוער הזוכים לסיקור עיתונאי, בלווית פרסום שמם, נותנים "רעיונות" לאחרים. הצעת החוק האוסרת את הפרסום, מובאת בימים אלו להצבעה בכנסת

בין המומחים שוררת כיום תמימות דעים גמורה בדבר הנזק הבלתי הפיך שגורם פרסום בעיתונות בדבר נסיונות התאבדות או אופן התאבדות של קטינים.

בעקבות הסכמה זאת בין רופאי בריאות הנפש, פסיכולוגים וקרימינולוגים הגיש יו"ר ועדת החינוך של הכנסת, נחמן רז, הצעת חוק הבאה לאסור מכל וכל פרטים על התאבדות של קטינים. הצעת החוק נידונה בקריאה המוקדמת ובקריאה הראשונה והשבוע היא תובא לאישורה של הכנסת בקריאה השנייה והשלישית.

מסביר הח"כ נחמן רז: "חוק הנוער אמנם אוסר פרסום שמות קטינים, אך אינו מתייחס במפורש למעשי התאבדות או נסיונות התאבדות. קטין שמבצע ניסיון התאבדות עושה זאת, לעתים, בשל משבר חד־פעמי. הפרסום יזיק לו לאורך שנים רבות משום שסביבתו תצביע עליו כעל אדם בלתי־יציב. הפרסום יקשה עליו לעבור את המשבר. ברור, שפרסום עם זיהוי יש השפעה רבה יותר מאשר לפרסום ללא זיהוי".

לעצם הפרסום מעיתונות נודעת השפעה על קטינים, ובמיוחד על כאלה שיש בליבם נטייה להתאבדות. פרסום אופן ההתאבדות מקל עליהם ונותן להם "רעיונות", איך לעשות זאת.

במשרד הבריאות נערכה ישיבה בנושא זה, בהשתתפות רופאים, קרימינולוגים מאוניברסיטת בר־אילן, נציגי צה"ל, המשטרה, הקליטה והחינוך. לאותה ישיבה הוזמן גם העיתונאי גבריאל שטרסמן מ"מעריב", המרבה לעסוק בבעיות אתיקה של העיתונות.

מדברי שטרסמן עולה, שכבר היום קשה לאכוף את חוק הנוער (טיפול והשגחה), האוסר פרסום שמות של קטינים. לכן דרושה לא רק חקיקה, אלא גם פעולות הסברה בקרב עורכי עיתונים. עם זאת הוא מעריך שעיתונאים רציניים יזהרו עם החוק ויגבילו עצמם בהתאם.

מדור זה מצטרף לדעת הח"כ נחמן רז ולדעת העיתונאי גבריאל שטרסמן. לדעתנו יש להרחיב את הגיל: שעליו יחול איסור הפרסום עד 21, משום שבגיל זה מסתיים השירות בצה"ל ועימו מתחילה הכניסה לחיים של אזרחות בוגרת.

ארץ ישראל חשובה יותר מעם ישראל

בין "יד בן־צבי" לבין מרכז זלמן שז"ר שוררת חלוקת עבודה: הראשון עוסק בחקר ובהוראת נושאים הקשורים בא"י, ואילו השני עוסק בחקר ובהוראת נושאים הקשורים בתולדות עם ישראל.

"יד בן־צבי" הוא מרכז פורח ואילו מרכז שז"ר נאבק על קיומו. מנהל המרכז, צבי יקותיאל, שלח לשר החינוך מכתב בו הוא מביע זעזוע מן ההחלטה להקציב למרכז שז"ר 130,000 שקלים לעומת 900,000 שהוקצבו ליד בן־צבי.

הבריחה ממדעי הטבע

רק מעטים מן המורים המלמדים מדעי טבע בתיכון מעודדים יוזמות תלמידים, מקשרים בין הנלמד לבין יומיום ונוהגים לצאת עם תלמידיהם לסיורים מחוץ לכיתה. הלימוד במעבדה שכיח יותר ורמת החקר גבוהה יותר בשיעורי הביולוגיה מאשר בשיעורי כימיה ופיסיקה. התלמידים מעריכים את החומר הנלמד כמעניין יותר מאשר את דרכי הוראתו בידי המורים.

כך מאפיין מחקר, שערכו אנשי המרכז הישראלי להוראת המדעים, את מצב הוראת מדעי הטבע בישראל בשנות השמונים. את המחקר ערכו הפרופ' פנחס תמיר, אריה לוין, דוד חן, תמר לוין ורות זוזובסקי.

הטענה הנשמעת בחוגים רחבים כאילו ישראל מפגרת אחר מדינות מפותחות בהוראת המדעים לא קיבלה תמיכה במחקר שלפנינו, בכל הנוגע לתלמידים המתמחים במדעי הטבע, אלה שמתוכם יירשמו לאוניברסיטאות הסטודנטים במדעים, רפואה והנדסה. לעומת זאת, נמוכים מאוד הם הישגי התלמידים שאינם מתמחים במדעי הטבע ונופלים מאלה של עמיתיהם במדינות אחרות. אין ספק, כותבים החוקרים, שקיים צורך דחוף להגביר את לימודי המדעים של אוכלוסיית תלמידים זאת, שהשכלתה המדעית הלקויה עשויה לעמוד לה למכשול בחיים בחברה מודרנית.

בין אלה שאינם לומדים מדעי טבע בכיתות יא־יב מגיע שיעור הבנות לשני שלישים. בין המתמחים בביולוגיה שיעור הבנות מגיע ל־61 אחוזים. היחס בין בנות לבנים הלומדים כימיה הוא 1:1. לעומת זאת רק 31 אחוזים מן המתמחים בפיסיקה הן בנות. קיימת איפוא בריחה של בנות ממדעי הטבע. בקרב אלה הפונות למדעי הטבע קיימת בריחה מפיסיקה. קיים איפוא צורך חיוני להגביר את משיכת הבנות למדעים בכלל ולפיסיקה בפרט. אחת הדרכים להעלאת ההישגים היא להגדיל את מספר שעות ההוראה במדעים בחטיבת הביניים ולהנהיג נורמה של הוראת שני מקצועות מדעיים בחטיבה העליונה. הוראת המדעים בבתי־הספר הטכנולוגיים נמוכה בהשוואה לעיוניים.

תנאי הלימוד במדעים בחטיבה העליונה אינם מפגרים אחר ארצות אחרות: יש מעבדות מצוידות, מורים בעלי השכלה מתאימה ולעתים גם לבורנטים. ואולם, בגלל מגבלות תקציביות חלה בשנים האחרונות נסיגה בהוראה במעבדות, בעיקר בכימיה ופיסיקה. קיים מחסור רציני במורים צעירים בפיסיקה. נמוך הוא שיעור התלמידים שהוריהם יוצאי אסיה־אפריקה בקרב המתמחים במדעי הטבע בחטיבה העליונה. דרוש מאמץ מיוחד כדי למשוך אוכלוסייה זאת ללימוד מדעים. אם רוצים למשוך יותר תלמידים למדעים, ראוי למצוא דרכים להעלות את הישגיהם במדעים ביסודיים ובחטיבות הביניים.

נחמן רז. הפרסום יזיק לקטין לאורך שנים רבות

רשות הקורא

בריאות כן, אינתיפאדה לא?

בין כל טענותיו של הח"כ מוחמד ותד כלפי מפ"ם ישנה טענה אחת רצינית, המקובלת עליי, והיא השאננות היחסית של מפ"ם כלפי האינתיפאדה בשטחים. דווקא בימים אלה יש לנו דוגמה מצויינת, כאשר כל סיעת מפ"ם בכנסת החליטה על שביתת רעב לנוכח משבר הבריאות. והנה, בעניין האינתיפאדה מפ"ם לא יצאה מגדרה עד כדי שביתת רעב. מדוע?

דורון ספקטור, מרחביה

בעקבות בן־גוריון

בשנים 1984־86 שימשתי, במסגרת צה"ל, כמפקד איזור לכיש, בו מצוי הישוב שקף והייתי עד מקרוב למאבקיו לשיפור הביטחון, לצד מאבקי הקיום היום־יומי וללא תשתית מתאימה להתפתחות. לאחר הרצח, דווקא היום, בצל האירוע הנפשע ולקראת הבחירות הקרבות, הייתי מציע לנבחרי הציבור כאשר הם ללכת בדרכו של בן־גוריון, שהחליט בזמנו להתיישב בשדה בוקר, ולא צריך לשער הרבה מה היה קורה לשדה בוקר לולא צעדו זה של בן־גוריון.

איש ציבור צריך לראות זאת כמטרה ודרך חיים להתיישב עם משפחתו בישוב שכוח־אל בקצה הארץ. היתרונות הגלומות בכך לישוב הם יציאה מאלמוניות ותחושה שיש שותפות למאבק הקיום, ואפילו עזרה אפשרית מהמוסדות, באמצעות אותו איש ציבור. היתרונות לאיש הציבור הם הגשמה ערכית, עליית קרנו האישית בציבור ואולי אף בבחירות ובפאנלים למיניהם, ועמידה מקרוב על בעיות הישוב, תוך דחיפה מתמדת לפתרונן.

לא חסרים ישובים ולא חסרים שרים, אלופים, חברי־כנסת ובעלי משרות בכירות ביותר במשק. אז מי מוכן ללכת לשקף?

סא"ל (מיל.) גרשון אקשטיין, רעננה

קהל טוב, בתנאי

בראשית יולי התקיימה בחליעד, לראשונה בישראל, תחרות טיסה בכדורים פורחים. כמארגן וכיוזם התחרות אני מבקש להעלות על נס את ההתנהגות המופתית של הקהל הישראלי (80 אלף צופים), אשר חרף מעורבותו בנעשה בשטח בעת ניפוחם של יותר מ־40 הכדורים הפורחים והמראתם מתוך הקהל הרב, נשמרו הסדר, הניקיון והמשמעת העצמית. עובדה זו זכתה לשבחים מצד טייסי הכדורים הפורחים שהגיעו אלינו מ־14 מדינות ברחבי העולם.

מסתבר שהקהל הישראלי הוא קהל טוב ותרבותי, בתנאי שאין תוחמים אותו בתחומים נוקשים. עובדה זו הובנה ע"י משטרת ישראל מרחב הנגב בראשותו של נצ"מ בן־איון וחבר קציניו, שידעו להגמיש את הנהלים לפי צרכי השטח והתנאים במקום, ותרמו תרומה מכרעת לעממיות של האירוע והצלחתו.

גדעון ארבל, תל־אביב

בין ירוק לצהוב

"אור ירוק" ("על המשמר", 6.7.88) ברצוני להעיר, כי אין הוכחה להבדל שבחומרת התאונות חזית/אחור הנגרמות בעת האור הירוק המהבהב, לבין חומרתן בעת הופעת האור הצהוב, בניגוד לנאמר במאמר הנ"ל. לא מדוייק, ולעתים מטעה במפורש, לומר "לעתים חובה לעבור את הצומת באור ירוק מהבהב כדי למנוע תאונה". המשפט הזה מעיד על אי־הבנה של משמעות האור הירוק המהבהב. משמעותו של האור הזה (והנמשך שלושה הבהובים במשך 3 שניות) היא, שהאור הירוק הולך ומתקרב לסופו. בירוק המהבהב מותר לנהג לעשות כל מה שמותר לו בירוק הרגיל — להיכנס לצומת, לעבור בו וכו'. לכן כשנהג מתקרב לצומת באור ירוק מהבהב, ימשיך ויעבור בצומת אם הוא קרוב ונוסע במהירות, או יאט ויעצור, אם הוא רחוק ממנו ו/או נוסע לאט.

המסר הזה של הירוק המהבהב הוא אכן מורכב, אולם הוא נותן מידע נוסף לנהג, ומקטין את הפחד שלו מפני הפתאומיות של האור הצהוב.

אשר לאור הצהוב, טעה מר מושקוביץ בכותבו ש"באור צהוב אסור לעבור". חד וחלק. ראשית, בניסוח התקנה נאמר "להיכנס לצומת" ולא "לעבור". שנית, החוק מתיר לנהג להיכנס לצומת גם באור הצהוב, ובלבד שאין הוא יכול לעצור בבטחה לפני הצומת. במובן זה שונה הצהוב מהירוק, המתיר כניסה לצומת ומהאדום, האוסר כניסה לצומת מכל וכל.

גם בקטע האחרון במאמר מטעה הכותב את הקורא בכותבו כי "... בסוף האור הירוק למצב בו אינם יכולים לעצור לפני קו העצירה ואינם יכולים להשלים את חציית הצומת לפני האור האדום". שני שיבושים יש כאן: א. גם אם אין הנהג יכול לעצור לפני הקו בבטחה מותר לו להיכנס לצומת באור צהוב ולפנות אותו. ב. לא נכון שחייבים "להשלים את חציית הצומת לפני האור האדום", נהפוך הוא — כל מה שאסור, הוא להיכנס לצומת באור האדום; אם נכנס נהג כחוק לצומת באור הירוק, או באור הצהוב (כמפורט לעיל), זכאי הוא ואף חייב לפנות את הצומת מיד ולא להתעכב בתוכו.

תקנות התעבורה, וגם ההנחיות לתכנון רמזורים, מעניקות הגנה לנהג שנכנס לצומת כחוק — החוק מחייב נהגים אחרים לאפשר לו לפנות את הצומת לפני כניסתם לצומת ואף ניתוק, וההנחיות לתכנון רמזורים קובעות, הפרשי זמנים לתחילת האור הירוק הצולב, התלויים בגודל הצומת ובגורמים נוספים. בצורה זו מקודמת הבטיחות בצמתים המרומזרים במידה המירבית.

ד"ר דן לינק,
סגן מנהל המינהל
לבטיחות בדרכים,
משרד התחבורה

חייקה כבר הוכיחה

ביקורת דבר טוב הוא. ציניות — כמעט אי־אפשר להיות מחוסן בפניה בימים קשים ומרים אלה. איני באה להגן על חייקה גרוסמן, גם משום שאינה זקוקה להגנתי — מעשיה ועברה מדברים בעד עצמם ובעדה. אך האם טוביה בסקינד מעלה בדעתו שחייקה גרוסמן משחקת את תפקיד האשה החלשה, המוצאת על גבי אלונקה לבית החולים על מנת לעשות רושם? ("אנו מחושלות יותר", "על המשמר" 18.7.88).

יישר כוחן של האחיות הצעירות והחסונות, הרגילות בעמל רב (והאומנם רק הן?) והשובתות רעב ימים רבים בעמידה על עקרונותיהן. האם היותן מחושלות ונמרצות ממעיט ממאמצה של חייקה גרוסמן להזדהות איתן, על־פי יכולתה? חייקה גרוסמן, שאינה כל־כך צעירה היום, הוכיחה — ואם טוביה בסקינד קרא קצת בספרי ההיסטוריה, הוא יזכור אולי שחייקה אכן הוכיחה — אי־שם, אי־אז שגם היא קצת מחושלת.

רחל מכבי, חצור

שלום נוסח אש"ף

עד כה לא השתנה דבר באש"ף תחת מנהיגותו של ערפאת, לעומת התקופה בה שלט על חוגי המחבלים המופתי הירושלמי, חאג' אמין אל־חוסייני.

כאז גם כיום, גורלם של ערבים שהתכוונו לפעול למען שלום עם ישראל — מוות. עשרות ערבים, ביניהם סאראת וסרטאווי, מהווים עדות לכך. העובדה שבאסם אבו־שריף דיבר זה זמן רב על שלום עם ישראל ונשאר בחיים, מעידה כי הוא פועל בשם ערפאת, בכוונה להוליך אותנו שולל.

ארנולד מרגלית, חיפה

אבות ובנים

אי־כניסתו לכנסת של אבא אבן, הוותיק ורב הזכויות, ע"י חבריו הצעירים, מזכיר לי את הסיפור על אותה משפחה אמידה בעיירה, שלושת בניה התחתנו והקימו משפחות. משנפטרה האם, נאלץ האב להיות סמוך על שולחן בניו, והיה מתארח מספר חודשים בכל פעם אצל בן אחר. ככל שנמשך מצב זה, החלו הבנים לראות בו מיטרד. החליטו לשלוח את אביהם הזקן לאחד מבתי האבות שבסביבה. האב כבר חילק את רכושו בין בניו, לשביעות רצונם.

כשיצאו לדרך היה יום חורפי קר ומושלג. כשהגיעו הבנים עם אביהם ומזוודותיו עד לשער החצר, נעצר האב ואמר: ילדים, תנו לי את המזוודות ותחזרו הביתה. אני נשאר כאן. הבנים נדהמו, והאב אמר: כשהוצאתם אותי מביתכם וכשהגעתי לגדר, נזכרתי באבי, שהוצאתי מביתי והשארתיו לגור בחצר מתחת לגדר. גם אז היה חורף ובחוץ היה קר מאוד...

אברהם לאוב, חיפה

מנסים לחלוב את הקיבוץ

מכלים מטעם "מפעלי נייר חדרה" הוצבו במשק ועליהם כתובת מאירת עיניים: "נייר אספת, לצה"ל תרמת".

מי לא יעשה מאמץ להכניס כל נייר למכל, אפילו הוא רחוק ממקום מגוריו?

דבר זה נמשך שנים, נכנס לשיגרה בהתנהגות ציבור החברים, ורק מעטים העזו להפר נוהג זה.

והנה לפני ימים מספר נעלמו כל המכלים והחצרן מודיע כי, "מהיום והלאה הנייר — לפחי האשפה".

חקירה מעלה עובדות אלו: "מפעלי נייר חדרה" דורשים תשלום מהקיבוץ עבור סילוק הנייר ולא — לא יאספו את המכלים. וכך עשו. לא עוד תרומה לצה"ל, לא חיסכון במשק זה, הקיבוץ צריך לשלם עבור תענוגות אלה.

קשה לזרוק לאשפה נייר מודפס באותיות עבריות... הרי כך חונכנו בילדותנו.

רבים המנסים לחלוב את הקיבוץ, זה כמעט ספורט לאומי. יכולתי להביא דוגמאות רבות נוספות. האמנם הקיבוצים משופעים בכסף? האם בכסף נרכש בקלות כה רבה, שמן הראוי להוציאו בכל דרך?

חיים ליבנה, מסילות

משען חלול

מאת אבי בניהו

סרבני פרישה

ביני לבין עצמי תהיתי השבוע, מה יכול הרמטכ"ל למשל לעשות לאלוף המתעקש ומסרב לפשוט את מדיו.

פעם, לפני הרבה שנים, היה די בסיכום ראיון בין הרמטכ"ל לאלוף ובידיעת שר הביטחון, והאלוף גם אם חשב שעתידו עדיין לפניו, היה פושט את המדים, נפרד בארוחה חגיגית מהמטה הכללי ופונה במהירות לקריירה שניה.

אני מעריך, שכיום הדברים כבר לא כל־כך פשוטים, והעסק נעשה מסובך יותר ויותר משנה לשנה. יש לנו בהיסטוריה הצבאית הקצרה ([illegible] השנים האחרונות לדוגמה) מספר מקרים, בהם אלופים לא "כיבדו" את רצון הרמטכ"לים ודעתם, שסברה כי עליהם לפרוש. ואני תוהה אם וכאשר יתקל הרמטכ"ל במקרה כזה, מה באמת הוא יכול לעשות??

ראש אמ"ן, אמנון שחק ● מגבלות

צחוק בצד רצינות באמצע?

ספק בדיחה ספק הערכת מצב, אולם באגף המודיעין של צה"ל יש המתלוצצים ואומרים, כי בכוחו של יאסר ערפאת לקבוע (אם רק ירצה) מי יהיה ראש הממשלה הבא של מדינת ישראל.

ישנם רבים הסבורים, כי בידיו של יאסר ערפאת הכוח להביא לרגיעה בשטחים לקראת הבחירות בישראל. כבר אמר ראש אמ"ן, האלוף אמנון שחק, כי מרבית תושבי השטחים רואים באש"ף את נציגם הבלעדי. ובכן, אם אכן יחליט ערפאת להרגיע את השטחים, הוא מודע לכך שהקפאת האינתיפאדה תיזקף לזכותו של יצחק רבין, ממנהיגי מפלגת העבודה. במצב כזה עשויים הבוחרים הישראליים לשכוח את אירועי השטחים, לנסוע קצת לחו"ל בתקופת החגים ולחזור בראשית חודש נובמבר להצביע. בכל מקרה יוכל יאסר ערפאת להחזיר את הבעיה הפלשתינית שוב אל התודעה הבינלאומית כבר בבוקר שלאחר הבחירות בישראל. יש לו גם יום מיוחד לזה, היום ה־2 בחודש נובמבר, שהוא יום הצהרת בלפור ונחשב כיום "מועד לפורענות בשטחים".

עוד אומרים המתלוצצים, כי אם אכן רוצה יאסר ערפאת ששמיר, ארנס, לוי ואריק שרון יובילו את מדינת ישראל בממשלה הבאה, אז הוא יביא את האירועים בשטחים לשיאים חדשים לקראת הראשון בנובמבר, תוך ידיעה ברורה שהמצב הזה יזקף לחובתה של מפלגת העבודה ושר הביטחון שלה, בה בשעה, הליכוד יציג אותם "כחסרי אונים" מול הפתרונות שיכול שרון ליישם, כדי לדכא את המהומות.

ערפאת כנראה מבין (אומרת הבדיחה של אמ"ן, או הערכת המצב, אם תרצו) שאם הוא רוצה הסדר באזור הוא צריך את הליכוד בראש, בהנחה שהמערך באופוזיציה תמיד ילך להסדר. במקרה הפוך, של מערך בראש יודע ערפאת, כי הליכוד באופוזיציה תמיד יתן ידו וקולותיו לצעדים תוקפניים כלפי הפלשתינאים בשטחים.

במערכת הביטחון עוקבים בכל מקרה בעירנות אחר התהליכים בשטחים לקראת הבחירות, ונערכים לכל האפשרויות.

משה וחצי חוזר לאספסת

ביום חמישי הקרוב ינחת בנמל התעופה בישראל הרמטכ"ל לשעבר, רא"ל (מיל.) משה לוי, השב עם משפחתו משנת השתלמות בלונדון. מספר ימים קודם לכן שב מבריטניה גם חברו הטוב של לוי, האלוף (מיל.) אמיר דרורי, שכבר הספיק להתמנות כמנהל אגף העתיקות במשרד החינוך.

משה לוי סיים את תפקידו כרמטכ"ל לאחר שנה רביעית בתפקיד, בה ספג קיתונות של ביקורת על שורת מינויים חפוזים שביצע, על מעורבותו בפרשת פולארד ועל התנגדותו הנחרצת למינויו של דן שומרון. השנה הרביעית לא היטיבה עם הרמטכ"ל לשעבר, והדבר הטוב ביותר שיכול היה לעשות אז היה לצאת לשנת השתלמות.

מקורביו של משה לוי הודיעו בעבר כי הם רואים אותו כמועמד לראשות עיריית ירושלים, ולוי עצמו מעולם לא הכחיש. אומנם הגיעו אליו עוד מספר הצעות לתפקידים שונים, אולם אלה לא נתממשו. בינתיים חוזרים משה לוי ומשפחתו לקיבוץ בית אלפא, שם יעסוק "משה וחצי", בינתיים, בענף השלחין. גם בקבוצת הכדורסל המקומית שמחים, כיוון שבגובהו של לוי יוכל לתגבר את הקבוצה.

במטה הכללי של צה"ל ישנם עדיין "נאמני משה לוי", שנהגו לדווח לו מעת לעת על המתרחש בצה"ל ובמדינת ישראל. יש הסבורים, כי משה לוי, עם כל נסיונו הקודם כאלוף פיקוד המרכז, היה מתמודד אחרת עם ארועי השטחים. בכל מקרה, כעת הוא חוזר לאספסת והעתיד פתוח.

משה לוי ● משדה הקרב לשדה השלחין

להבין את הערפל

בשלהי שנת 1958 נקרא ראש אגף המודיעין של המטה הכללי להינזף אצל הרמטכ"ל דאז, רב אלוף חיים לסקוב. באותה תקופה הפגין המודיעין הישראלי יכולת טובה ונהג לחזות מעת לעת הפיכות או רצח מנהיגים בעולם הערבי.

ב־14 בחודש יולי 1958, במהלך הפיכה צבאית, נרצח בעיראק ראש הממשלה נורי סעיד. את ההפיכה הזו, המודיעין הצבאי הישראלי לא חזה מראש, והדבר הכעיס מאוד את הרמטכ"ל שבא בטענות קשות אל המודיעין.

בשיחת הנזיפה ניסה ראש אמ"ן דאז, יהושפט הרכבי, להסביר לרמטכ"ל על טיבו של חיל המודיעין. "הרי לנורי סעיד עצמו ולמלך פייסל יש שירות מודיעין שנחשב לטוב מאוד. ואם הוא עצמו וכמוהו אנשיו לא ידעו על ההפיכה הקרובה, הכיצד אנחנו מעבר להרים נדע לחזות הפיכה כזו. לעיתים אנו מצליחים ולעיתים לא", אמר, בערך, ראש אמ"ן לרמטכ"ל, שהבין את העניין.

מן הסיפור הזה, שאירע לפני 30 שנה בדיוק, ניתן להשליך על טענות חברי הכנסת המנסים לרמוז על חולשותיו של המודיעין הישראלי, במיוחד לאחר שלא הצליח לחזות את סיום המלחמה במפרץ הפרסי. בתקופה האחרונה היו מספר מקרים, בהם מיהרו פוליטיקאים לנגח את מערכת הביטחון והמודיעין. ברוב המקרים היו אלה אנשים שאינם מכירים את יעודה של קהיליית המודיעין ואת דרכי עבודתה. במקרה של ההודעה האיראנית למשל, הופתעו גם הפרסים עצמם. בכל מדינה, בה ישנו אדם אחד המקבל החלטות, קשה מאוד עבודתו של המודיעין שם. גורמים שונים אומרים בהקשר זה, דווקא לזכותו של אמ"ן, כי בהערכת המצב השנתית שלו שנמסרה לקבינט, לממשלה ולוועדת החוץ והביטחון נכללה ההערכה, כי מלחמת המפרץ עומדת להסתיים.

עם זאת לא קשה להבין את חששם של חברי הכנסת, שבטחון המדינה אכן קרוב לליבם. אלה טוענים, כי המודיעין הישראלי, על שלוחותיו וענפיו, לא חזה גם את האינתיפאדה, לא העריך ולא ידע כשדיוויזיה סורית שלמה נכנסה לביירות לפני יותר משנה, לא ידע על אספקת הטילים הסיניים לסעודיה, לא עלה או לא התריע על עסקת הנשק בין בריטניה לסעודיה, וכעת לא חזה את סיום המלחמה במפרץ.

לעיתים אומרים אנשי מודיעין את דעתם, אלא שלא תמיד באופן ברור ומובן לכל. למשל, בספרו האחרון כותב ראש אמ"ן לשעבר, האלוף (מיל.) יהושפט הרכבי, כי "צפויה בלפסטיזציה של השטחים", ואת במקום לבוא ולומר בפירוש, כי בשטחים צפוי מרי אזרחי והתקוממות של העם הפלשתיני.

לפעמים גם פשוט אין מעריכים נכון. לדוגמה, בכנס אנשי מודיעין ואקדמיה, שנערך באתר ההנצחה של החיל בגלילות, ועסק בהערכת מצב, קם פרופסור ידוע מהאקדמיה, הנחשב למומחה גדול בתחום סוריה ולבנון, והצהיר, כי לדעתו הסורים לא יכנסו יותר ללבנון לאחר הכוויות שחטפו שם. בעודו מדבר לפני הקצונה הבכירה של אמ"ן, היתה הדיוויזיה הסורית בשערי העיר ביירות.

אגף המודיעין של צה"ל, כמו יתר זרועות המודיעין, חייב להיות עסוק באיסוף חומר ובמעקב אחר תהליכים מרכזיים באזור. מי שאינו יודע להעריך את יכולתו ואת מגבלותיו של המודיעין, ממילא אינו יודע להשתמש בו כמו שצריך ומתעמר בו לשווא.

תפקידו המרכזי של המודיעין הישראלי כיום הינו למנוע מתקפת פתע על מדינת ישראל, ולזה יש לקוות הוא ערוך כפי שצריך. לכן שוגים מעת לעת חברי הכנסת העוסקים בשאלה: "האם נכשל המודיעין, כן או לא"? לא תמיד הוא יכול לדעת, והרבה פעמים הוא פשוט אינו מסוגל ואינו בנוי לכך.

הנח"ל זורם צפונה

כשהוא משוחרר כבר ממשבר "ליל הגילשונים" זורם הנח"ל השבוע אל הצפון.

את יום החיל בחרו השנה בנח"ל להקדיש לגבולנו הצפוני ולישובי קו העימות. בשטח שמצפון לקרית־שמונה יתקיים ביום חמישי הקרוב ערב מיוחד שינעל שורת אירועים של הנח"ל באותו יום בצפון. עבור החיילים האירוע העיקרי הוא חלוקת הכומתה החדשה. בצבע ירוק בהיר, אגב, לבנות בינתיים אין כומתה מיוחדת בשל בעיות טכניות.

מפקד הנח"ל תא"ל בנצי ויינר הכריז השבוע כי הנח"ל לוקח כמשימה את טיפוח ערך ההגשמה. 20 אחוזים של מגשימים בסוף מסלול הנח"ל הם לא די והעבודה רבה.

לאחר תקופה של פעילות נח"לאית במוצבי הצפון ובאיזור הנח"ל ולקראת האימון התקופתי של החטיבה, מצדיע השבוע הנח"ל לצפון.

איפה את, מהפכה?

המשך קיומו ופיתוחו של משק העובדים מחייב מהפך מבני שיהפוך אותו ממשק ריכוזי וביורוקרטי למשק דמוקרטי בבעלות ובניהול משותפים עם העובדים

נפתלי בן־משה

המשבר הכלכלי החמור הפוקד את משק העובדים, המספק סיבה למסיבה לכל אויבי תנועת העבודה, יש לו ביטוי כמותי הנמדד בהפסדים של כך וכך מאות מיליונים שקלים או דולרים, אך נזקו החברתי והתנועתי הוא גדול לאין שיעור ואינו ניתן למדידה כמותית.

כבר אמרנו לא פעם, ששורשו של המשבר הוא סטרוקטוראלי, וכל עוד לא יהיה טיפול בשורשי הבעיה, שום גאון ניהולי או פיננסי או שיווקי לא יביא מזור לתחלואי משק העובדים המוסדי.

כדי שחבר מן השורה יבין את המשמעות של משק העובדים המוסדי, שאופיו ומתכונתו נקבעו לפני 60 שנה ויותר בתנאים ולפי צרכים שונים לגמרי, ויזדהה עם המטרות החברתיות והלאומיות שלו, עליו להגיע לדרגה עליונה של הכרה פוליטית. אך הכרה זו שהיתה בשעתו נחלת הכלל, הולכת ופוחתת במרוצת השנים וככל שההסתדרות הלכה וגדלה בכמות, היא נשארה נחלתם של מתי מעט, אנשי אידיאולוגיה סוציאליסטית מובהקים.

כך נוצר קונפליקט כפול. חבר ההסתדרות מן השורה, שאינו חדור הכרה מעמדית מעמיקה אינו חדל לשאול את עצמו — מה יש לו בעצם מן המשק המסועף והגדול הזה, שאומרים לו שהוא שלו? כל התשובות הדיאלקטיות והפרקטיות שמנסים לתת לשאלה פשטנית זו אינן משכנעות את החבר הפשוט ורק מוסיפות מבוכה וחשדנות. ממול ניצב עובד המשק, שגם אם הוא נהנה בדרך־כלל משכר ותנאים עדיפים ומשיתוף ברווחים, ופה ושם גם מיוצג בהנהלה המורחבת, עדיין הוא מתהלך בדרך־כלל בתחושה כבדה של שכיר נטול השפעה בקביעת המדיניות והניהול של המפעל או החברה, שהם כביכול שלו. הציפיות גדולות מהמציאות והמרחק ביניהן הולך וגדל.

פער בין תמורה לתרומה

כך נוצר מצב של א־סימטריה האוצר בחובו את המשבר של מחר. ההסתדרות במעמד של מעבידה, ככל שתיטיב תמורית עם העובד, אינה יכולה להדביק את הציפיות שהיא מעוררת, ובשל כך גם אינה זוכה לתמורה שהיא זקוקה לה. ככל שגדל הציבור כתוצאה מניהול בירוקרטי ומציפיות שלא באו על סיפוקן, כך גדל הפער בין התמורה שהעובד מצפה לה לבין התרומה שהוא מוכן לתרום. שום מפעל כלכלי לא יוכל להתקיים לאורך ימים כשהפער בין התרומה לתמורה מתרחב מעבר לכל מידה.

כל עוד המשק פורח, או נדמה שהוא פורח, והמאזנים מראים על רווחים, מתנהלת מערכת היחסים מעסיק־עובד במשק העובדים לפי כללי משחק רגילים ומתנועעת כמו ארווה קלה על פני מים רוגעים. אולם כשנוחת לפתע משבר, והוא נוחת תמיד לפתע, פורצים התסכול והזעם הכבושים או הרדומים כלבה מהר געש. ההתמודדות עם מצב של משבר במשק העובדים, במקום שתהיה קלה יותר, היא הרבה יותר קשה ומחירה החברתי והכלכלי כבד לאין שיעור מאשר במגזר הפרטי, או אפילו הממשלתי.

במשק העובדים במכנהו הקיים, משבר כלכלי הוא אחיו התאום של משבר חברתי ואי־אפשר להפריד ביניהם, וממילא גם הפתרון למשבר לא יכול להיות כלכלי בלבד.

אם השיקול הכלכלי יהיה מעל לכל והקובע הבלעדי, כמקובל בכל משק קפיטליסטי, אז בצדק ישאל כל אחד — ובתוכם גם אני — למה לנו כל הצרה הזאת? מוטב להיפטר ממנה ולהשתחרר מהנכסים שהפכו לנטל כבד שאינו מוסיף להסתדרות לא בריאות ולא כבוד.

מהפך מבני

המשך קיומו ופיתוחו של משק העובדים לאורך ימים תוך שמירת ייחודו ושליחותו הפועלית והלאומית מחייב מהפך מבני בתוכו.

מהפך שיהפוך אותו ממשק ריכוזי וביורוקרטי המנוהל מלמעלה, שכל איפיונו הדמוקרטי מתבטא בכפיפותו הפורמלית למוסדות ההסתדרות, למשק דמוקרטי בבעלות משותפת ובניהול משותף עם עובדיו.

אוטונומיה מירבית ברמה המפעלית — בהחלט, אך לא אוטונומיה שתהפוך את המפעל לזאב בודד החי והשורד לפי מיטב הכללים של המשק הקפיטליסטי, אלא אוטונומיה שתהפוך את המפעל ההסתדרותי לקהיליית עובדים השלטת במפעל בשותפות ובבעלות שווה (50%־50%) של העובדים עם חברת העובדים. כך, שההכרה בנחיצותו ובשליחותו של משק העובדים תעבור טרנספורמציה מן המופשט הרעיוני והדיאלקטי אל הממשות הקונקרטית בדמותם של עובדי המשק, בבחינת חי הנושא את עצמו.

בצדק רב דחו עובדי "אליאנס" ו"תגל" את ההצעה הנוכחית למסור לידיהם את המפעלים הכושלים. זו הצעה, שככל שהיא מתכנית כן היא מכשילה, ואני מתפלא שהיא יצאה מפי אנשים אחראים בהסתדרות, כשם שחברת העובדים זקוקה לגיבוי מלא של העובדים, כן העובדים זקוקים לגבה של ההסתדרות. רק בנשיאה בעול ביחד ובאחריות משותפת תימצא הסינתזה הנכונה בין שייכותו של משק העובדים לכלל ההסתדרות לבין שייכותו לעובדיו על כל הזכויות והחובות הנובעות מכך. רק כך תוכל לבוא לידי ביטוי אותה חוויה יוצרת המעוררת הכרה והזדהות של העובד עם מפעלו, חוויה שגם תניב בסופו של דבר פירות כלכליים ותעניק יתרון, תוכן ותוחלת למשק העובדים.

המהפכה המובטחת

בראיון עם סבר פלוצקר ("ידיעות אחרונות", 12.7.88) אומר מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כי יש הכרח במהפכה שתבטיח שהעובדים במפעל ההסתדרותי יהיו גם בעליו של המפעל, "לא הבעלים היחידים, אך ישתתפו בבעלות בשיעור ניכר". וקיסר מזהיר, ש"אם לא נעשה אותה, את המהפכה, לא תהיה חברת העובדים, היא תיעלם". אני שמח שקיסר הגיע — אמנם באיחור רב — למסקנה הנכונה וההכרחית. עוד בינואר 1983 — לפי יוזמתו של כותב שורות אלו — החליטה מועצת חברת העובדים להטיל על ועדה משותפת לחברת העובדים ולאגף לדמוקרטיה תעשייתית "לברר דרכים לשיתופם של העובדים בבעלות המפעלים של משק העובדים".

לאחר דיונים ממושכים הוגשה הצעה למזכ"ל ההסתדרות בשם פרופ' מנחם רוזנר וכותב שורות אלו — לאחר שהוועדה לא יכלה להגיע לכלל סיכום משותף בגלל התנגדותו של מזכיר חברת העובדים — כדבר שיתוף העובדים בבעלות המפעלים.

לצד הזכויות מדברת ההצעה גם על חובות ועל כך שהעובדים יצטרכו לשאת בהפסדים במידה שיהיו. הימים לא ימי "אליאנס" ו"סולתם". בימים ההם — שנת 1985 — נראו "סולל־בונה" ו"כור" כצוקים בים סוער והם היו מוקד של גאווה ותקווה, אך כבר אז הזהרנו בכתב ובעל־פה מפני הצפוי בשפה בה משתמש היום קיסר.

מאז עברו שלוש שנים וההצעה לשיתוף עובדים בבעלות המפעלים, שמזכיר חברת העובדים התנגד לה, לא הגיעה לכלל דיון ונגנזה, ולא נמצא גורם כלשהו בוועה"פ של ההסתדרות שייאבק עליה וידאג לקידומה. על כך אפשר להתנחם רק באימרה, שטוב מאוחר מאשר בכלל לא. אנו מצפים בקוצר רוח ל"מהפכה" אותה הבטיח מזכ"ל ההסתדרות.

יפן מאחורי היחלשות הדולר

יפן לא התנגדה להתחזקות הדולר, כל עוד מחירי הנפט ירדו. כאשר הדולר התחזק ומחירי הנפט עלו — התערבו היפנים מיד

לאחר שבנק ישראל הוריד ביום שישי את שער הדולר היציג ב־0.89 אג', מ־1.6295 ל־1.6206 ש"ח, חלו שינויים נוספים בשערי המטבע של ארה"ב, הנמצא, כנאמר בעולם, על פרשת דרכים חדשה.

בשערי הדולר חל מיפנה חדש. בשבוע שעבר נפסקה מגמת העלייה והחלה מגמת ירידה בשעריו ביחס למטבעות־חוץ מובילים אחרים. מיפנה זה חל בעקבות הצטרפות הבנק המרכזי של יפן למאמצי בנקים מרכזיים אחרים, שלפני כן לא הצליחה התערבותם לעצור את מגמת העלייה של הדולר.

לאחרונה קנה הבנק של יפן דולרים תמורת ינים ב־20 אפריל השנה, כדי לחזק את המטבע האמריקני. בשלושת החודשים האחרונים עלה הדולר ביחס לכל מטבעות החוץ המובילים האחרים, פרט ללי"ש. מסוף מארס ועד סוף יוני עלה הדולר מ־124.35 ל־133.15 ין (בער 100), מ־1.6593 ל־1.8195 מ"ג, מ־5.6283 ל־6.1353 פר"צ ומ־1.3686 ל־1.5090 דר"ש. בשני השבועות הראשונים של יולי חלה התחזקות נוספת של הדולר, למרות מאמצי בנקים מרכזיים רבים לעצור אותה ע"י מכירת דולרים.

בשבוע שעבר, כאמור, חל המיפנה, לאחר שגם הבנק של יפן חידש את התערבותו בשוק המטבעות הבינ"ל. אולם הבנק היפני דרש וקיבל תמורת הדולרים שמכר לא ינים אלא מארקים גרמניים. בעקבות זאת נחלשו השמועות כי הושג הסכם סודי בין ארה"ב ליפן, לתמרן את שער הדולר בלי להתחשב קודם בשוק המשותף.

בטוקיו הוסבר המיפנה בעמדת בנק יפן במפולת השערים התלולה, שחלה בשבוע שעבר, שלא היתה כמותה השנה בבורסה של טוקיו. ביום אחד ירד מדד השערים של בורסת טוקיו (מדד ניקיי) ב־513 נקודות, ל־27149 נקודות, מפולת שהוסברה בהתייקרות הנפט מאז הודיעה איראן על הסכמתה להפסקת אש עם עיראק. הנפט, כידוע, נסחר בדולרים. יפן לא התנגדה להתחזקות הדולר, כל עוד מחירי הנפט בשוק העולמי ירדו. מצב חדש נוצר כאשר הדולר הוסיף להתחזק, ומחירי הנפט עלו שוב.

מעניינת הדעה שהובעה בטוקיו, כי אם מחירי הנפט יוסיפו לעלות, תידרש ירידת הדולר ל־120 ין, עוד לפני סוף השנה.

שערי המטבעות האחרונים היו בארה"ב: 1.8275 מ"ג, 1.5195 פר"ש, 1.1695 פר"צ. שער הליש"ט עלה ל־1.7415 דולר, לאחר ששיעור הריבית עלה בבריטניה בחצי אחוז נוסף, ל־10.5%, ונפוצו שמועות, כי עוד השבוע תהיה עלייה נוספת בריבית. השמועות התחזקו לאחר ששר האוצר הבריטי, לאוסון, הצדיק את מדיניות ייקור האשראי כאמצעי למלחמה באינפלציה.

נשאלת גם השאלה, האם לא ייהנה הדולר מן הבשורות הטובות מברזיל, שקיבלו בנקים אמריקניים?

מברזיל נמסר, כי היא עומדת לבטל את המוראטוריום על חובות חוץ שהנהיגה בפברואר אשתקד, ולחדש את סילוק החובות. במאזן המסחרי של ברזיל חל שיפור ניכר ועודף היצוא שלה עשוי לעלות ל־13 מיליארד דולר. סחורות יצוא רבות של ברזיל (ויחסית עוד יותר של ארגנטינה) עלו באחרונה בשוק העולמי, גם בשל הבצורת בארה"ב. מצד שני, חובה החיצוני של ברזיל עלה ל־115 מיליארד דולר והאינפלציה שם עלתה ל־20% בחודש יוני ועלולה לעלות ל־23% ביולי.

אלחנן הורוביץ

פילפל

ההיסטוריה העגומה של חת

שלמה פרנקל

ושוב התעוררה הפרשה העגומה של סידורי הפרישה שאירגנו לעצמם בכירי בל"ל. חבר הדירקטוריון, פרופ' שמעון שטרית, אף דורש את פיטורי יו"ר הדירקטוריון, ד"ר (לכלכלה ולמשפטים) מאיר חת, בקשר לאותה פרשה. פרופסור להיסטוריה הוא לא, שטרית. אילו היה פרופסור להיסטוריה, אין לי ספק שהיה מציע לחת עזרה וניחומים, במקום להפנות אליו תביעות קנטרניות כאלה.

לקראת אמצע שנות ה־70' התחוללה בישראל השערורייה הפיננסית הגדולה ביותר בתולדות המדינה (עד אז), שבמרכזה עמד מעשה הגניבה הגדול ביותר בתולדות המדינה (עד היום). הבנקאי יהושע בן־ציון מבנק ארץ־ישראל־בריטניה נמצא אשם ב־11 מתוך 12 סעיפי אישום. והאשמה — גניבת 47 מיליון דולר, שהביאה גם להתמוטטות הבנק עצמו ולאובדן כספי משקיעים רבים. אחד המשקיעים העיקריים היה בנק ישראל, שבעצם הימים בהם היה מצבו החמור של הבנק ידוע לו היטב, הפקיד בסניפו הלונדוני של בנק א"י־בריטניה לא פחות מ־30 מיליוני מארקים גרמניים ו־10 מיליון פרנקים צרפתיים.

ומי היה המפקח על הבנקים בדיוק באותה תקופה? — ד"ר מאיר חת. הוא היה האיש שתפקידו לדעת, לחקור, לדווח ולהזהיר, ולנקוט את הפעולות כדי למנוע בדיוק את מה שקרה.

כאשר היה כבר ידוע שלא הכל תקין בבנק ארץ־ישראל־בריטניה, בעקבות פסק־דין של בית המשפט הישראלי על הוצאת כסף בתחבולה מיהלומן בלגי, אמר אז המפקח חת: "אין מקום לנקוט פעולה דחופה נגד הבנק, מאחר שמקרה זה איננו ראשון בסוגו בבנק ארץ־ישראל־בריטניה". אין מה לדבר, נימוק מעניין. למען ההגינות יצויין, כי מאוחר יותר שינה חת את דעתו, אולי כשהבין שהמעשה, שלא היה ראשון בסוגו באותו בנק, גם איננו אחרון בסוגו. אבל ההיסטוריה ידועה: כבר היה מאוחר מדי. הבנק הלך פייפן.

מי שלא הלך לשום מקום היה המפקח על הבנקים, הד"ר מאיר חת. הוא נשאר בבנק ישראל כיועץ לנגיד, ובמקביל החל באימונים לתפקידו הגדול הבא והיה סגן יו"ר הרשות לניירות ערך.

כשחלפה תקופת האימונים התמנה חת לתפקיד הגדול של יו"ר דירקטוריון הבורסה.

וגם כאן הדברים ידועים. שוב, בדיוק, על־פי אותם דפוסים, ממש מתחת לאפו של חת, התחוללה השערורייה הפיננסית הגדולה ביותר בתולדות המדינה (עד היום), ואחת השערוריות הגדולות ביותר בעולם הפיננסים הבינלאומי ב־50 השנה האחרונות. הלא היא פרשת המניות הבנקאיות. וזה לא שחת לא הזהיר, לא התנגד, לא תקף.

למען ההגינות, שוב יש לציין שוויסות המניות, כפי שנעשה על־ידי הבנקים, לא מצא־חן בעיני יו"ר דירקטוריון הבורסה.

עדויות חותכות לכך הובאו לפני ועדת החקירה של השופט משה בייסקי. אלא שהוועדה הזאת, למרבית הצער, לא הסכימה לנקות את חת מאחריות למה שהתחולל בין כותלי המוסד שהוא עמד בראשו — שהרי איזו משמעות יש להתנגדותו של יו"ר הבורסה, אם יום־יום, במשך שנים, מתקיימות באותו מוסד הפעילויות שגרמו לציבור הפסדים אדירים שכאלה? אז הבנקאים עצמם הלכו פייפן, וגם חת פרש לבסוף, אבל הרי לא נאסר עליו למלא שום תפקיד בנקאי, נכון? אז הוא הלך להיות יו"ר דירקטוריון בל"ל.

ד"ר מאיר חת
מתחת לאף

ושוב, גם כאן, מתחת לאפו של חת, מתחוללת לה שערוריית הפיצויים הגדולה בתולדות המדינה. אילו היו הדברים תלויים בד"ר חת עצמו, אין לי ספק שלא היה מסכים לאשר לבכירים פיצויים אדירים שכאלה, כשם שלא הסכים לכך שבן־ציון יגנוב 47 מיליון דולר, וכשם שלא הסכים שהבנקים יבצעו את ויסות המניות המפורסם. יש אנשים שזה פשוט המזל שלהם, ובמקום לחקור אותם צריך לדעתי לגלות הבנה — כל הדברים הגרועים קורים דווקא מתחת לאפם ולא באשמתם.

רב בשליחות דיפלומטית

הרב הראשי של יוגוסלביה, צדיק דנון, הגיע לכינוס הרבנים העולמי בירושלים במימונה של ממשלתו שביקשה ממנו לבדוק אפשרויות לקיום קשרים עם ישראל

רונית תמרי

"בהתחלה כמעט נאלצתי לדחות את הזמנתו של שר־החוץ לבוא לארץ מכיוון שהקהילה היהודית ביוגוסלביה חסרה מקורות כספיים למימון את ביקורי, אלא שברגע האחרון דווקא הממשלה היוגוסלבית עמדה על כך שאבקר בישראל ואף נתנה לי כסף למימון את כרטיס הטיסה ואת הוצאות שהותי כאן" — אומר צדיק דנון, רבה הראשי של יוגוסלביה, ערב נעילת הכינוס העולמי לרבנים בירושלים.

דנון אמר, כי חשף עובדה זו דווקא בסיומו של הכינוס, כדי "לא לעורר סנסציות לא רצויות בקרב אנשי התקשורת בארץ".

רבה הראשי של יוגוסלביה, המדבר עברית רהוטה, הגיע לארץ בלווית רעייתו, שאחיה מתגורר בירושלים. הוא ממוצא ספרדי ומשמש כרבה של יוגוסלביה מזה 16 שנה. בעבר כיהן במשך שנים רבות בתפקיד דיפלומטי בכיר במשרד־החוץ היוגוסלבי כראש הדסק לארצות נוביות. עתה הוא פנסיונר של משרד־החוץ, ונוסף לדרכון היוגוסלבי מחזיקים הוא ואשתו גם בדרכון דיפלומטי.

"אני רואה בהצעה של הממשל היוגוסלבי למימון את נסיעתי לארץ מחווה של רצון טוב ושינוי באקלים לטובת ישראל. אנשי הממשל הבהירו לי בשיחות שונות, כי חשוב להם לקיים קשרים דיפלומטיים ברמות שונות עם ישראל. אני נמצא כאן גם בשליחות בלתי פורמלית כדי לבדוק אפשרויות לקיום קשרים כאלה", אמר דנון, שנפגש השבוע עם ראש המחלקה לענייני מזרח־אירופה במשרד־החוץ ושוחח עימו על אפשרות לפתוח את הקשרים בין יוגוסלביה לישראל.

אולפנים לעברית

בהתייחסו לקהילה היהודית ביוגוסלביה הבהיר דנון, כי בערים שונות פועלים אולפנים להוראת השפה העברית. דנון, המשמש גם כמורה לעברית, הקים את האולפן הראשון בבלגרד המונה כ־60 תלמידים. הוא מכשיר את תלמידיו לשמש כמורים בעברית באולפנים השונים ברחבי יוגוסלביה. לפני כשנתיים דאג דנון להבאת מורה ישראלית ליוגוסלביה אשר מלמדת עתה עברית בזגרב.

דנון הטעים, כי באולפנים בעברית משתתפים גם אורחים נוצריים אשר מתעניינים בשפה העברית. לאחרונה הוא פעל כדי לחדש את פעולתה של הקתדרה לעברית באוניברסיטת בלגרד, שנסגרה לפני שנים אחדות לאחר שראש הקתדרה נפטר ולא נמצא לו מחליף מתאים. דנון קיים לאחרונה קשרים אינטנסיביים עם דיקן האוניברסיטה של בלגרד וזה הבטיח לפתוח את הקתדרה מחדש. הוא מנסה עתה להביא מרצה מהארץ שילמד בקתדרה זו.

דנון מצביע גם על קשיים בתפקודה של הקהילה היהודית בבלגרד. הוא משמש כרב יחיד של הקהילה היהודית ביוגוסלביה ואומר, כי היה רוצה שיכהן בתפקיד זה רב נוסף, אשר יקל על עומס עבודתו. קשיים אחרים הפוגעים בתפקוד הקהילה היהודית הם היעדר נושאי תפקידים כמו שוחטים, חזנים ומוהלים.

"כשאנו מלים תינוקות אנו נאלצים להסתייע בכירורג יהודי המבצע את טקס ברית המילה", אומר דנון ומציין, כי עיקר עבודתו מסתכמת במתן אישורים ליהודים המבקשים לעלות לארץ.

בקשר לאינתיפאדה ציין דנון, כי הטלוויזיה היוגוסלבית מדווחת על אירועים אלה בהרחבה והציגה גם את התמונה המפורסמת בה היכו חיילים ישראלים מפגינים משכם. זה לא מתבטא כל־כך ברחוב, אבל בעיתונות יש הרבה מאמרים שנכתבים על־ידי עיתונאים התומכים באש"ף.

התעוררות בקרב הצעירים

הרב דנון מסר, כי יהודים רבים פונים אליו כדי שיוציא להם תעודות המאשרות את יהדותם. לדבריו, חלה התעוררות רבה בקשר ליהדות בקרב צעירים יהודים ביוגוסלביה ואלה מגיעים גם לתפילות בבתי־הכנסת. בתוקף תפקידו מוציא דנון גם לוח שנה עברי ובו מושגים על היהדות. רבה הראשי של יוגוסלביה אומר, שהוא חבר טוב של נשיא יוגוסלביה "עוד מימי עבודתנו המשותפת במשרד־החוץ". הוא מעיד על עצמו, כי לפני המלחמה היה חניך של השומר הצעיר. את לימודי ההסמכה שלו לרבנות עשה בבית־ספר לרבנים בסרייבו, אשר נסגר לאחר המלחמה. ליד בית־הספר הזה התנהלה הפעילות של השומר הצעיר.

"כשהתחלתי בתפקיד אמרו לי שאני ודאי אהיה הרב האחרון של יוגוסלביה וכשאמות המשרה הזו תוקפא בתוך המוזיאון, אך אני יכול לומר, כי כבר עתה אני מכין לי יורש שיהיה בעתיד הרב הראשי של יוגוסלביה" — מסכם דנון.

"יובל גד" נמכרה ל"שיכון עובדים" תמורת שקל אחד

חברת "שיכון עובדים" רכשה את כל המניות ב"יובל גד" מקונצרן "כור" תמורת ש"ח אחד. ועדת המשנה לתעשייה והשקעות של חברת העובדים אישרה את ההסכם העקרוני בין "כור" ל"יובל גד", לפיו מתחייב הקונצרן לשלם ל"יובל גד" סכום של 34 מיליון דולר לכיסוי ההתחייבויות וההפסדים של החברה.

"שיכון עובדים" רוכשת את מלוא המניות ב"יובל גד" ומתחייבת להשלים את כל הפרוייקטים לביצוע ובביצוע. "שיכון עובדים" תחל לנהל את "יובל גד" מתחילת אוגוסט.

הסכם זה, שאתמול אושר סופית, התקבל לאחר לחץ שהפעילו מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר וראשי חברת העובדים, להשאיר את "יובל גד" במסגרת חברת העובדים ולא למכור את החברה לגורמים פרטיים. כזכור, לפני כשבועיים הודיע מנכ"ל "כור", בני גאון, על הסכם עקרוני שהושג עם קבוצת משקיעים בראשות אפרים הניג, שהיתה אמורה לקבל את ניהולה של "יובל גד". ראשי "כור" טענו ערב חתימת ההסכם עם הניג, כי הם מתקשים לנהל מו"מ מזורז עם "שיכון עובדים", ובחברת העובדים אומרים שהודעתו של גאון מלפני שבועיים נועדה ללחוץ על "שיכון עובדים".

בתגובה להסכם אמר אתמול גאון: "אני שמח על גמר זה, למרות שהינו כואב ל"כור". זו פעם ראשונה בחיי שמכרתי עסק ושילמתי לקונה, אולם אין ספק שהבטחת עתידם של "יובל גד" ועובדיה היתה הגורם לקבלת ההחלטה ואני משוכנע כי החברה בניהולה של שיכון עובדים הינה בידיים טובות".

אורי נחשון

מחצית ראשונה 88

הציבור הזרים נטו 1.8 מיליארד ש"ח לנכסים נזילים

בסוף יוני 88 החזיק הציבור בנכסים נזילים בהיקף של 29.2 מיליארד ש"ח, עלייה של 6.4 אחוזים לעומת היקף הנכסים הנזילים שהוחזקו בסוף דצמבר '87.

בתקופה זו ירדה תשואת תיק הנכסים הנזילים ב־0.2 אחוזים, ומכאן שהיתה הזרמה נטו לתיק האחזקות בנכסים נזילים בסכום של כ־1.8 מיליארד ש"ח — כך עולה מבדיקת כלכלני חברת "פעילים" מקבוצת בנק הפועלים.

מבחינת התפלגות ההשקעות בנכסים נזילים במחצית הראשונה של 88' עולה, כי משקל אגרות החוב הצמודות עלה מ־20 אחוז ל־24 אחוז וחל גידול נטו באחזקות אגרות החוב בסכום הקרוב למיליארד ש"ח. משקל המניות הבנקאיות בהסדר עלה לכ־25 אחוז מהתיק. שיעור הגידול בתחום זה נמוך במקצת משיעור התשואה בתקופה זו ומצביע על הקטנת אחזקות נטו בכ־100 מיליון ש"ח. משקל המניות ללא בנקים שבהסדר ירד מכ־23 אחוז לכ־19 אחוז, לסכום של 5.4 מיליארד ש"ח.

הפלח הגדול ביותר בתיק הנכסים הנזילים הם הפקדונות השקליים. משקלם עלה בתקופה זו מ־30 לכ־32 אחוז, והשינוי הבולט ביותר בתחום זה היה המעבר מפח"ק לפקדונות לזמן קצוב (פז"ק). משקל הפז"ק עלה מכ־13 לכ־19 אחוז מתיק הנכסים.

א.נ.

בנק ישראל מגביל המיכרזים המוניטריים ל־450 מיליון ש"ח

בנק ישראל יגדיל את היקף המיכרזים המוניטריים שהוא מקיים עבור מערכת הבנקאות ובחודש הבא יהיו חמישה מכרזים שבועיים, כל אחד בסכום של 450 מיליון ש"ח. המיכרז הראשון ייערך ביום חמישי השבוע.

דובר בנק ישראל מסר, כי ריבית המינימום שבה יותר לבנקים להגיש את ההצעות למיכרזים תעמוד על 14 אחוז, לעומת 15 אחוז עד כה. בבנק ישראל מציינים, כי הסכום הכולל במיכרזים נקבע על רקע הספיגה התקציבית, וכי הפחתת ריבית המינימום מהווה צעד נוסף בהמשך תהליך הפחתת הריבית במשק מאז תחילת השנה.

גורמים בנקאיים הגיבו בסיפוק על הודעת בנק ישראל, מאחר שבשבוע האחרון נוצרו לחצים על המערכת, שהובילו לעליית שיעור הריבית שהבנקים משלמים על הפקדונות השקליים. על פקדונות הג'מבו הגיעה הריבית לשיעור של 15 אחוז לשנה.

א.נ.

"סילורה" זכתה במיכרז לטלוויזיות בבתי הדואר

לאחר שזכתה במיכרז לאספקת טלוויזיות לכוחות הביטחון וסיפקה טלוויזיות למלון "אביה סונסטה" בטאבה, זכתה "סילורה" במיכרז של רשות הדואר ובקרוב תתקין 50 מכשירי טלוויזיה מצויידים בטלטקסט, אשר יעבירו מידע שוטף ללקוחות בבתי הדואר ברחבי הארץ — מסר איתמר רשף, מנכ"ל "סילורה".

החברה האם של "סילורה" בפינלנד היא כיום היצרן השלישי בגודלו באירופה. חברת "סילורה" בישראל מבצעת בימים אלה שינויים במערכת השיווק שלה ומינתה את יורם האוזר כמנהל מכירות. האוזר יעסוק בפיתוח השוק במיגזר הקמעוני, לביסוס החברה כיצרן המוביל בטלוויזיות בעלות מסכים גדולים.

תמר עם כל דבר

10 מיליון דולר יצוא ב־88

יצוא התמרים השנה יגיע ל־3,820 טונות, 10 מיליון דולר — צופה איגוד הדיקלאים, המאגד את מגדלי התמרים בעמק הירדן, בבקעת הירדן, ים המלח והערבה. עד שנת 1992 צופים הכפלת יצוא הענף והתמורה החזויה היא 30 מיליון דולר, במחירי היום.

ב־1992 צפוי יצוא של 8500 טונות, שיהווה 57% מכל יבול התמרים הצפוי לאותה שנה. כיום מהווה היצוא כ־40% בלבד מן היבול.

בראש המדינות אליהן מגיעים התמרים מישראל ניצבת בריטניה ואחריה גרמניה, שווייץ, אוסטריה, שוודיה, צרפת ובלגיה. עיקר היצוא לקראת חג המולד. הזנים החביבים במיוחד על הצרכנים באירופה הם זהידי כתמר טרי, ודקל נור, הלוי, חדרווי וזהידי, כתמר יבש. בארץ מקובלים גם זני אמרי מג'הול וברחי, בעונת החגים. ההבדל בין הזנים הוא במתיקות ובארומה. הזנים המועדפים בארץ: מתוקים וגדולים יותר.

"סאיטקס" צמצמה חובותיה

סאיטקס הודיעה בראשית השבוע כי שלושה בעלי המניות העיקריים, בחלקם באמצעות גופים שלובים, מימשו את זכותם לרכוש 1,739,130 מניות רגילות של החברה בתמורה כוללת של 10 מיליון דולר (מבוסס על מחיר של 5.75 דולר למניה רגילה אחת). זכויות אלה מומשו על־פי התנאים העיקריים של אופציות וזכויות המרה שהוענקו בזמנו בקשר עם מימון בסך 10 מיליון דולר שניתן על־ידי אותם בעלי מניות לסאיטקס ב־1986 וב־1987, בריבית שנתית של 8% לפרעון ב־15 בינואר 1992.

רכישת מניות אלה מפחיתה 10 מיליון דולר מחובות סאיטקס.

ערך: לוי מורב

מנכ"ל "הסנה"

לא נסחף ברוח הקיצוצים

המנכ"ל החדש של קבוצת הביטוח "הסנה", ריצ'רד ערמון, יגיש בקרוב לדירקטוריון החברה את תוכנית הפעולה כלו, הנשענת על הפרדה מוחלטת בין פתרון בעיות העבר לניהול השוטף של החברה.

בשיחה ל"על המשמר" ערמון אינו נסחף ברוח הקיצוצים הנושבת כיום בחברת העובדים. אין זה אומר שבקבוצת "הסנה" לא יבוצעו קיצוצים בפעילויות מסויימות וצעדי ייעול אחרים. אולם, לדבריו, צריכה להיות "הפרדה אורגנית" בין הניהול השוטף של הקבוצה לחיסול בעיות העבר, שגרמו לה הפסדים כבדים — בעיקר פרשת רותם אושיות וההשקעות הכושלות בחו"ל. את הדברים הכושלים צריך "לחתוך", לדבריו, עוד השנה. המטר העיקרי שלו — "הסנה" צריכה להיות חברה "גדולה וקומפקטית". הוא איננו חסיד של הגדרות ארגון־מחדש, ומזכיר שמדברים על כך ב"הסנה" כבר מתחילת שנות ה־80'.

ערמון מבקש להגיע למצב של שיתוף פעולה הדוק יותר עם סוכני החברה ועובדיה. "אם נחליט שלא רוצים להתעסק עם תחומים, זו גישה פשטנית. השאלה היא, איך להגיע למצב שהסוכן יזדהה עם החברה. הזדהות כזאת לא קונים על־ידי הלוואות או מתנות לסוכנים. כדי לגייס סוכן, צריך לתת לו הדרכה ואפשרות לפעול בשטח, והחברה צריכה למצוא מכשיר כדי לקשור אותו אליה — לא נסתרות".

מנכ"ל "הסנה" מקווה לשיתוף פעולה מלא של עובדי החברה במהלכיו. יש לו הגדרות ברורות לגבי מקומם ומעמדם של העובדים. לדבריו, לא יפר את כללי המשחק, אבל לא יתייעץ עם העובדים כאשר יתכנן מהלכי שיווק חדשים. "יהיו הרבה ויכוחים, אבל תהיה הידברות", הוא מבטיח. "העובדים צריכים להיות שותפים בגיבוש הגישה. עובד לא יוכל להתפרנס בכבוד מהפסדים. צריך לצלם את המצב הקיים יחד עם העובדים ולומר שווה מה שהמוסד הזה יכול לפרנס. העובדים צריכים להבין שהחברה צריכה לפרנס אותם".

ערמון, הידוע כאיש עבודה בעל דרישות גבוהות, מעצמו ומאחרים, אינו מבטיח לעובדי קבוצת "הסנה" חיים קלים. הוא ידרוש שיעבדו יותר שעות, מבטיח

ריצ'רד ערמון
עובד לא יכול להתפרנס מהפסדים

לקצר קווים בין הדרגים השונים בחברה ומבקש מהעובדים להיות שותפי־אמת — ושותפות אמיתית בעיניו איננה התערבות העובדים בניהול.

התוכנית שיציג ערמון לדירקטוריון "הסנה" תכלול קווים כלליים של דרך פעילות הקבוצה והגיבוש הסופי של הפרטים ייעשה תוך כדי הפעילות ב־6־8 החודשים הקרובים. הוא מאמין בתוכנית כוללת, המתבססת על הרחבת הפעילות במגזרים מסויימים ועל חיפוש פלחי שוק ש"הסנה" לא הגיעה אליהם. את בעיות ההון של הקבוצה לא ניתן, לדבריו, לפתור על־ידי מכירת חברה זו או אחרת ולא על־ידי בקשת "נדבות" מחברת העובדים.

על הקבוצה יהיה להתאים את ההוצאות ליכולתה, ועסקים גרועים יחוסלו.

השאלה היא, אומר ערמון, אם ל"הסנה", בלי הבעיות הכרוניות, יש תרומה חיובית או לא. לדעתו, החברה יכולה להרוויח. הוא מזכיר, כי בתיק ביטוח החיים הקבוצה גייסה יותר מחברות אחרות ומשקלה בשוק מגיעה ל־22 אחוז בתחום הזה. "אי־אפשר לפתח תחום ללא תשתית של שירותים, וכאן יש לנו ליקויים. נצטרך להשקיע בשירות לסוכן כדי לפתח את התחום הזה ויש לבדוק באיזו מידה אנו צריכים אותה".

הבשורה החדשה שנביא ערמון ל"הסנה" הוא הניסיון לאתר מוקדי שיתוף פעולה עם המערכת של קבוצת בנק הפועלים — תוך שמירת הזיקה לחברת העובדים. לדעתו, אין כל סיבה שיהיה פער כה גדול בין הביטוח לבנקאות ובתחום הביטוח ניתן לפתח תחומים חדשים הקשורים לשוק ההון, בלי לפגוע ובלי להתחרות בבנקים. במסגרת תפיסה של "הסנה" אתר תחומי פעילות חדשים היא לא תוכל להתעלם מהשוק האדיר של "הנכסים הפיננסיים שבידי הציבור", ובהנהלה החדשה של הקבוצה ינסו לבחון חדירה לפלחי שוק חדשים, שלא יתחרו בקופות גמל ובקרנות פנסיה.

אורי נחשון

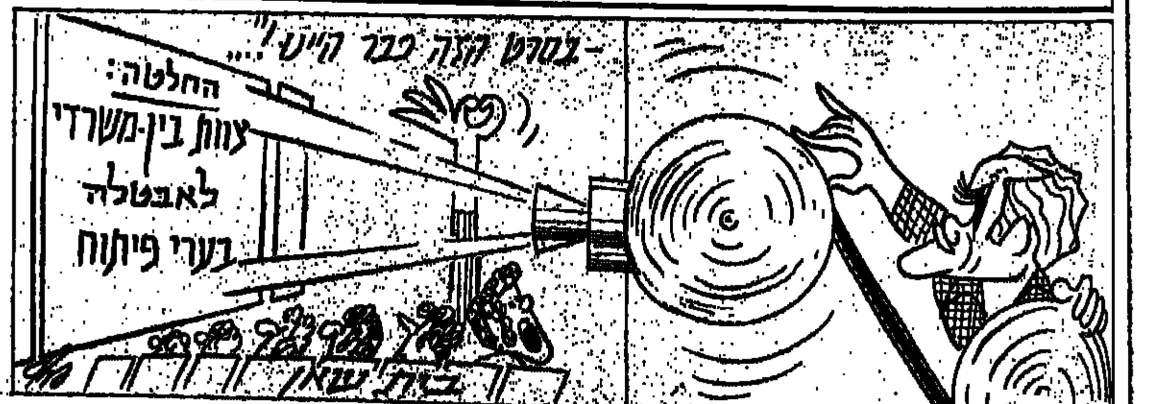

אופ"ק כבר לא מפחיד

מחירי הנפט עלו בשבוע שעבר עם הודעת נשיא המג'לס (הפרלמנט) האיראני האשמי רפסנג'אני, כי ביקש ממזכיר האו"ם פרז דה קוויאר להביא להפסקת אש בין איראן לעיראק. נפט מסוג "ברנט" מהים הצפוני עלה ב־25 סנט לחבית, מ־14.85 ל־15.10 דולר לחבית. נפט מסוג "לייט עראביאן", מסעודיה, עלה מ־12.10 דולר ל־12.50 דולר החבית. בבורסת הנפט של ניו־יורק עלו מחירי הנפט מטקסאס מ־14.85 דולר ל־15.55 דולר החבית.

נשיא אופ"ק, השייך מנה סעיד אל־אוטייבה, נמלא אופטימיות וקרא לפגישה חפוזה של ועדת ההיגוי, הקובעת את מחירי הנפט בארגון. הוא הודרו להכריז שתקוותו היא כי עכשיו, עם סיום המלחמה בין איראן לעיראק, יבוא הקץ לוויכוחים ומכאן ואילך תהיה שליטה על מיכסות הנפט של ביקורת על תפוקת הגג של חברות אופ"ק שנקבעה בוועידתו האחרונה — 15.5 מיליון חביות ליום ומחיר רשמי של 18 דולר לחבית.

לדברי ד"ר צבי דינשטיין, נשיא מכון הנפט ואחד מבעלי הידע המקיפים בתחום זה, יש בסיס להכרזות נשיא אופ"ק, בתנאי שהארגון יחזור לפעול כקרטל.

קרטל יכול לפעול בשלושה תנאים: כאשר יש בו חלוקת עבודה בין הפירמות. במקרה של אופ"ק, כאשר לכל חברה בארגון יש מיכסת תפוקה לנפט והיא שומרת עליה; מחיר שמוסכם עליו, ואחרון, משמעת המחייבת את כל המשתתפים בקרטל. ממשבר הנפט בסוף 1973 ועד למלחמת עיראק־איראן (שתיהן חברות באופ"ק), בסוף 1980, היה אופ"ק קרטל, אולי הקרטל החזק ביותר, לאור היקפים הגבוה וההיצע המבוקר על־ידי הנהלת אופ"ק. עם תחילת המלחמה במפרץ הגיעו מחירי הנפט לשיאים, שטרם נודעו, של 40 דולר לחבית.

שיא מחירי הנפט האסטרונומיים בסוף שנות ה־70' ובתחילת שנות ה־80' הביאו לחיפושי נפט במדינות רבות, לרבות חיפושי נפט בים במדף היבשת. הכתרת החיפושים בהצלחה הגדילה את ההיצע. ביקוש נמוך והיצע גדול הם, לדעת ד"ר וינשטיין, מתכון ברור למחירים נמוכים. כאשר מחירי הנפט החלו לרדת, ומדינות אופ"ק החלו לרדת מנכסיהן, החלו הרמאויות. רמאויות באופ"ק פירושן הגדלת המיכסה של כל מפיקה, בניגוד להחלטות.

זול לצרכנים יקר לתעשייה

[illegible]

בוועידת אופ"ק באביב האחרון הוחלט על מיכסה יומית של 15.5 מיליון חביות ועל מחיר רשמי של 18 דולר לחבית, לאחר שבראשית השנה החליטה ועידת הארגון על מיכסה יומית של 17.5 מיליון חביות ועל מחיר של 18 דולר לחבית. זה לא עבד, מדגיש ד"ר וינשטיין. עיראק הודיעה שאין לה שום כוונה לשמור על המיכסה שנקבעה לה, 1.5 מיליון חביות ביום; היא זקוקה לכסף למימון הוצאות המלחמה ולכן "אינה משחקת". ניגריה, אלג'יריה, איראן, אינדונזיה וגאבון, החברות העניות באופ"ק, מעולם לא שמרו על המיכסה שנקבעה להן ומכרו מעל למיכסה, במחיר נמוך מהמחיר הרשמי. הודעת עיראק כאילו נתנה היתר לעניות, התפוקה הגיעה ל־19.5 מיליון חביות ביום. לנוכח מצב זה הודיעה סעודיה, המפיקה הבכירה באופ"ק, שכאשר הכל מרמים גם היא לא תפגר, והחלה להפיק ולמכור מעבר למיכסתה. ד"ר וינשטיין מציין, כי תוספת של 100 אלף חביות ביום משנה את פני השוק העולמי. על אחת כמה וכמה 4 מיליון חביות ביום. אין פלא, איפוא, שמחיר הנפט הסעודי זהה כיום למחירו ב־1973, דהיינו 12 דולר לחבית.

עכשיו הגיע המבחן הגדול של אופ"ק, קובע ד"ר וינשטיין. הדעה נותנת, כי שלום במפרץ הפרסי יחזק את החישוקים של אופ"ק. מלחמת איראן־עיראק הרסה כל פגישה של חברות הארגון וועידות אופ"ק נהפכו לזירות קרב, כאשר איראן נאבקת נגד עיראק ותומכותיה, מדינות הנפט הערביות. עכשיו אולי ישתנה המצב; אולי השייך אל־אוטייבה צודק, והמחירים יעלו. עם זאת, יש בהכרזותיו של נשיא אופ"ק מידה לא מבוטלת של אשליות, בעיקר כאשר העולם מוצף בנפט. אם אופ"ק יעשה סדר ויציב תנאים, יבוא מי שיהיה מוכן להגדיל את תפוקתו על חשבון אופ"ק וימלא את החסר. לפני 20 שנה סיפק אופ"ק 60 אחוז מהצריכה העולמית בנפט של העולם החופשי. כיום, רק 40 אחוז. אופ"ק הפחיד פעם — עכשיו כבר לא.

חיים מרגלית

מפוף ומשם

ג'אז

הי דרומה

פסטיבל הג'אז באילת

יוסי ונונו

אם אתם חובבי ג'אז ואם לא תיכננתם שום דבר לסוף אוגוסט, אז תרשמו, אילת. הפסטיבל השני לג'אז, תוקדם השנה והוא ייערך מ־27 עד 30 באוגוסט, במתכונת דומה לפסטיבל של השנה שעברה, כאשר הפסטיבל הצליח מבחינה אמנותית, אבל הקהל לא הגיע. השנה, בעקבות הקדמת הפסטיבל לאוגוסט ושינויים נוספים, מצפים/מקווים לכ־20,000 חובבי וחובבות ג'אז.

בין יתר השינויים מדובר על חבילות אירוח בהנחות ניכרות, כולל טיסות וכרטיסי הנחה. הכל כדי להביא אנשים לאילת, שהיא כידוע מקום רחוק וקשה לקפוץ לשם לאיזה ערב ולחזור למחרת. אז לחובבי ג'אז שהפרוטה מצויה בכיס לא צריכה להיות בעיה. אבל גם התפרנים שביניכם יוכלו להסתדר עם שקי־שינה וקניות בסופרמרקט. מחירי הכרטיסים למופעים השונים זולים והם נעים בין 10 ל־25 ש"ח, בשיטת הקונה יותר משלם פחות, כך שזה באמת לא עניין של כסף. תקציב הפסטיבל עומד על 500,000 ש"ח והוא גדול בכ־30% מתקציב של שנה שעברה. מקום המופעים נשאר כשהיה נמל אילת.

השנה יתארחו כ־7 להקות ולפחות על הנייר מדובר בפסטיבל שהולך להיות פיצוץ.

יגיעו להקתו של המוצצן רנדי בריקר, אחיו של מייקל ומוכשר לא פחות, דייב ליבמן וריצי ביירן, שהופיעו שנה שעברה עם „קווסט" והפעם הם חוזרים כצמד. ארי פלמיירי ותזמורתו מלך הסלסה, פסנתרן, מהחשובים בסגנון המיוחד הזה, ממשיך את המסורת שהחלה בשנה שעברה עם טיטו פואנטה, להביא כל שנה מוסיקאי סלסה. ג'ץ פאס, אולי החשוב שבמוזמני הפסטיבל השנה, גיטריסט אגדי; ואם אתם חובבי ג'אז, כל מילה נוספת מיותרת; ועוד שם, שיקפיץ אתכם, פיל וודס וחמישייתו, סקספוניסט מהחשובים בג'אז שלאחר הביבופ, מי שנחשב בשנות ה־50 ליורשו של צ'רלי פרקר. רביעיית גיימס מובי, שלא כל כך מוכר בארץ, ולהקת אזימוט, בריטים שמנגנים ג'אז מודרני.

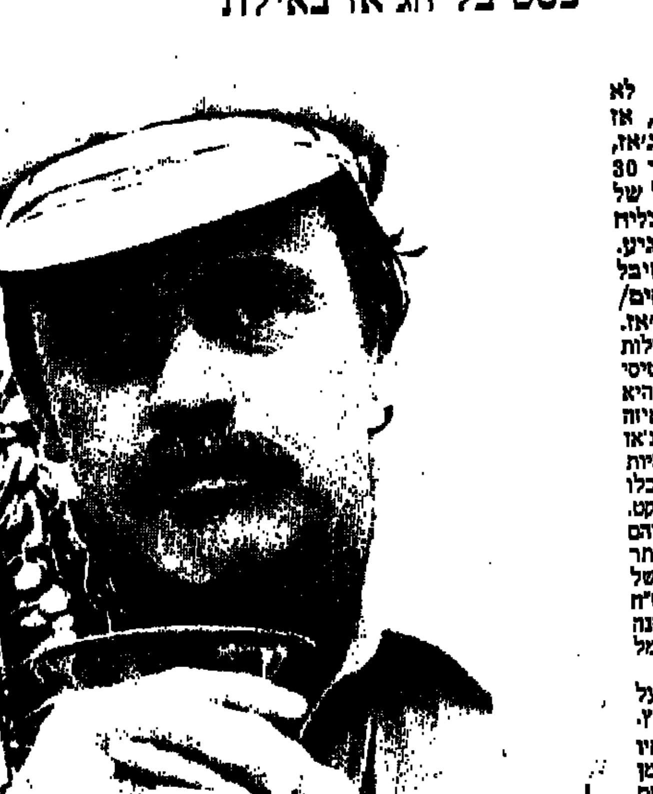

פיל וודס, סקספוניסט מהחשובים בג'אז שלאחר הבי־בופ

בחלק הישראלי יופיעו כ־14 להקות שנבחרו ע"י ועדה בראשותו של דני גוטפריד, שכללה גם את אורלה קמינסקי ואלברט פיאמנטה. בין ההרכבים אפשר גם למצוא את „כוכבי הג'אז הישראלים" הרכב שהוקם במיוחד לפסטיבל והוא כולל את מוריין (סי.סי) אושרוביץ, גוטפריד, גיס גרשטנקורן, פיאמנטה, קמינסקי ואמיל רם.

כמו בשנה שעברה תיערך תחרות על פרס היצירה המקורית הישראלית בג'אז. עוד מתוכננות כיתות אמן עם המוסיקאים שיגיעו לאילת ולערבי ג'מ־סשן שיערכו לאחר המופעים בכל ערב, במלון בו מתארחים המשתתפים. בינתיים אין ביטולים מחמת האינתיפאדה, ורק נשאר לסמן ביומן את התאריכים.

מכירות

ג'קסון שבר שיא

עופר ניר

כשיצא האלבום „רע", של מייקל ג'קסון היתה הדעה המקובלת, שלא יצליח לתאפיל ולהעפיל על תקליטו הקודם „מותחן". מבחינת כמות המכירות, נראה שיש משהו בהשערה הזאת. אבל, בכל זאת, הצליח ג'קסון לשבור שיא בזכות האלבום הזה.

בזכות האלבום ובזכות התקליטון האחרון מתוכו „דיאנה המלוכלכת". זהו הלהיט החמישי מתוך „רע", שמגיע למקום הראשון במצעד האמריקני. קדמו לו „איש במראה", „רע", „את גורמת לי להרגיש" ו„איני יכול להפסיק לאהוב אותך". זהו האלבום הראשון בהיסטוריה, שמתוכו הוצאו חמישה להיטי מקום־ראשון. ג'קסון הישווה שיא אחר, שהציבה להקת „הסופרימס" — חמישה להיטים במקום ראשון, תוך עשרה חודשים. אבל, זה בכל זאת לא ההישג הטוב ביותר. לביטלס היו שישה להיטים, בפרק זמן זהה. וזו להיט־הסולו התשיעי של מייקל ג'קסון. לסטיבי וונדר נרשמו שמונה להיטי־מקום־ראשון. השיא הבלתי־מעורער שייך למנות אלביס פרסלי, עם 18 להיטים במקום הראשון. ג'קסון היה שותף בעוד שבעה להיטים שהגיעו לצמרת המצעד הבריטי, לפי הפירוט הבא: ארבעה עם „חמישיית ג'קסון", שני דואטים (עם פול מקארטני ואוידה גארט) ואחד עם הרכב־הכוכבים „ארצות הברית למען אפריקה", בלהיט „אנחנו העולם".

מייקל ג'קסון שבר את השיא של עצמו

קלפטון בקופסה

האלבום „צומת" של אריק קלפטון, המורכב מ־73 קטעים מן הקריירה המתמשכת של הגיטריסט־זמר האגדי הזה, הפך לרב־מכר באמריקה.

הוא נמכר עד היום בלמעלה מרבע־מיליון עותקים והגיע למקום הראשון במצעד המכירות של הקומפקט־דיסקים. בינתיים, מדורג האלבום המורכב הזה, מחוץ לעשרים הראשונים במצעד־המכירות, אבל זה לא מפתיע, שכן רק שלוש קופסאות־תקליטים קודמות הצליחו לחדור אל מאה הנמכרים ביותר.

להיטי המחצית הראשונה

עופר ניר

השבועון הבריטי „רקורד מירור" דירג את רשימת רבי־המכר במחצית הראשונה של השנה, מינואר ועד יוני. הדירוג התבסס על נתוני־מכירות של חברת „גאלופ", האחראית להרכבת מצעד הפזמונים הרשמי של הבי.בי.סי.

להלן רשימת האמנים שמכרו יותר תקליטונים ואלבומים, בתקופה הנתונה.

מכירות תקליטונים

1. קיילי מינו (לזכותה כ־860 אלף תקליטונים מכורים)
2. טיפאני (כ־740 אלף)
3. ברוס (600 אלף)
4. „רטוב רטוב רטוב" (כ־590 אלף תקליטונים)
5. בלינדה קרלייל (כ־545 אלף)
6. טיילור דיין (390 אלף).
7. „פט שופ בויז" (כ־390 אלף)
8. „קליימי פישר" (כ־340 אלף)
9. „פיירגראונד אטרקשן" (כ־330 אלף)
10. „אסוואר" (כ־320 אלף)

אלבומים

1. טרנס טרנט דארבי (כ־770 אלף)
2. „פליטווד מק" (כ־745 אלף)
3. „רטוב רטוב רטוב" (כ־665 אלף)
4. „הכריסטיאנס" (כ־440 אלף)
5. מייקל ג'קסון (כ־413 אלף)
6. „תמרונים תזמורתיים בחשיכה" (כ־410 אלף)
7. „ג'וני שונא ג'אז" (כ־400 אלף עותקים)
8. „פט שופ בויז" (כ־380 אלף)
9. „בלינדה קרלייל" (כ־370 אלף)
10. וויטני יוסטון (כ־360 אלף).

כמובן שרשימה זו עשויה להשתנות בעוד חמישה חודשים, בדירוג המכירות הסופי לשנת 1988.

רדיו

סימני קיץ

[illegible]

רוק

שנה

[illegible]

קולנוע

האופציה הלטינית

„סלסה" בקולנוע „הוד" ו„דרייב־אין" בת"א

יוסי ונונו

המילה סלסה בתרגום המילולי היא רוטב או מין מאכל שהוא עירוב של מרכיבים שונים. אך סלסה היא גם סגנון מוסיקלי, המשלב בין מוסיקת ריקודים עם מקצבים לטיניים לבין מרכיבים האפריקאיים לג'אז, כמו אלתור. יורם גלובוס ומנחם גולן אינם מבינים במוסיקה, הם מבינים בכסף. סלסה זה מה שהולך עכשיו, בין היתר בגלל כמות המהגרים ממוצא ספרדי, שמציפים את ארה"ב בשנים האחרונות. ואם יש קהל, אז יש גם סרט.

אצל גולן־גלובוס הופכת הסלסה לגירסה ספרדית של „שגעון המוסיקה", כמו טרוולטה ואוליביה בזמנו, גם כך ב„סלסה" יש צעירים יפים, שופים, שכל מה שהם יודעים בחיים זה לרקוד. צמד הגימלים כבר עשו זאת עם הברייקדנס והצליחו, אז למה לא סלסה? למה לא באמת?

ואמת, מה לעשות, בוגרת יותר. סביר להניח שעל רחבת הריקודים במועדון סלסה תמצאו בני 30 פלוס והלאה, עד קשישים. הצעירים, גם אם הם ממוצא לטיני, רוקדים ריקודים אחרים. להקת סלסה מורכבת בדרך־כלל ממספר גדול של מוסיקאים, רובם מקישים לרוב בחצוצרות מסוגים שונים וטרומבונים. סקסופון שכיח פחות. הקצב סוער, אנרגטי, מחייב כושר. ערב סלסה יכול להימשך כמה שעות טובות. בערבים שהוזמן לי להקשיב לסלסה (בדרך־כלל במועדונים בניו־יורק, אם כי הסגיד בלוס־אנג'לס חשוב לא פחות) התחלפו במהלך הערב כמה להקות שלא נתנו לקהל רגע של מנוחה. הקהל אגב, הרכב משעשע מאוד של פורטוריקנים לשעבר, קובנים לשעבר, ספרדים לשעבר וסתם לבנים שאוהבים לרקוד ומחפשים משהו אקזוטי.

והופעות של סלוה קרוז, המלכה הבלתי מוכתרת של הסלסה, נערכות אמנם באולמות ממוסדים יותר, אבל הדבר אינו מונע את ההיסטוריה. אין מדובר, בכל מקרה, על קהל מכופתר. הסלסה בעקרון היא מוסיקה לריקודים, גם כשהיא פוליטית וגם כשהיא נוטה לג'אז. האופציות הג'אזיות גטולות שירה, אם כי גם הן ריקודיות יותר מהג'אז השחור־לבן. מוסיקאי סלסה, ויהיה זה המורכב ביותר, מחוייב קודם כל ולפני הכל לרגליים. אגב, את אותה סלסה מעורבת בג'אז אפשר יהיה לשמוע במסטיבל הג'אז של אילת, בהופעתו של אבי פלמיירי, מחשובי המוסיקאים בסגנון הזה. אצלנו, משום מה, זה לא תפס, אם כי בשנים האחרונות ניכרת תזוזה. יש אפילו להקת סלסה לכל דבר בהנהגתו של אילן מוכיח מבית־הספר „רימון".

הסרט, הפקה ישראלית (ביים: בועז דווידזון, כתבו: דווידזון ואלי תבור, צילם: דוד גורפינקל, ערך: אילן יעקובוביץ ויש עוד כמה ישראלים ברשימה הזו), מעביר את הסלסה לרחובות לוס־אנג'לס, זירה שאמורה להקל על מכירת הסגנון הנפלא הזה לקהל הרחב.

הסיפור, ואני חייב לכם אותו מספר על רוקו, קו וויקי, צעירים ומאוהבים, שבמהלך העלילה, אם אפשר לקרוא לזה עלילה, רוקדים, מתנפפים, שרים ושוב רוקדים ועוד פעם רוקדים. אם הסרט הזה יגרום לכמה אנשים להתחיל להקשיב לסלסה, דיינו. עכשיו רק נשאר לבדוק מתי מתכוונים שני הגימלים לעשות את הגירסה שלהם ל„הורה".

מופע

אהבה

[illegible]

מעברה בשכונה

פרויקט לימודי בנושא: „40 שנות עלייה מאז הקמת המדינה" התנהל במשך חודש הלימודים האחרון בבית־הספר התיכון המקצועי של נעמת בנווה נאמן, שכונה ליד עזריאל, שבה לומדות בנות מכל ישובי השרון.

לימודי הנושא, לדברי המורה, דליה רגב, השתלבו בשיעורי היסטוריה, גיאוגרפיה, ספרות ועוד. במסגרת זו ביקרו שתי כיתות י' במעון עולים ברעננה, ואילו הבנות שלומדות במגמה „חינוך בגיל הרך" התעניינו מעשה בגן הילדים שהוקם בתוך מעון העולים.

התלמידות עקבו בעניין רב אחר שיטות עבודת צוותי ההדרכה במעון העולים ובאולפן שם. הפרויקט הלימודי, שהוכן על־ידי צוות מורות בבית־הספר של נעמת במגדיאל, הומחש ונלמד בעזרת חומר ארכיוני של עיריית כפר־סבא והמרכז הפדגוגי בעיר, והסתיים באירוע נוסטלגי על רקע דגם של מעברה, על כל אביזריה ואוהליה שהוקמה בעזרת התלמידות, בירכתי בית־הספר.

האירוע כלל גם תערוכת אביזרי בית ומטבח מתקופת „היו זמנים" ומאכלי עדות שהוכנו על־ידי מורות, הורים ותלמידות. הפרויקט הלימודי הסתיים באירוח עולים ממרכז הקליטה בכפר־סבא, שעלו לארץ מבולגריה ומדרום־אפריקה, לפני כ־4 חודשים.

בתצלום: הוראות של הרגע האחרון לתלמידות בבית־הספר נעמת.

צילמה וכתבה: חנה נדל

תקן חדש למערכות אזעקה

מערכות אזעקה לגילוי פריצות בבתי עסק ובתי מגורים הפכו לצערנו, לחלק בלתי נפרד מחיינו. אך לא פעם קורה ש„הגולם" הזה - „בזעקות" שווא או „ממלא פיו מים" ודווקא ברגעים קריטיים.

לבעיות אלו היו ערים חברי ועדת התקינה שהכינו את התקן החדש שהתפרסם בימים אלה — ת"י 1337 חלק 1 — „מערכות אזעקה לגילוי פריצות: יחידות בקרה". התקן מבוסס על התקן האמריקני, תוך הכנסת שינויים קלים. התקן חל על מערכות אזעקה להתקנה בתוך מבנים והמשמשות להתראה מפני פריצה. התקן מתייחס גם למערכות אזעקה המיועדות לחיבור למוקד בקרה מרכזי. דרישות התקן מתייחסות למבנה המערכות, בטיחותן ותפקודן. התקן כולל כמובן, שורה ארוכה של בדיקות כגון: הפעלת המערכת 6000 פעמים; בדיקת בלייה בתנאי טמפרטורה ולחות משתנים, בדיקת הסימון, בדיקת עמידות המערכת בפני חבלה (התקן מורה לבודק לנסות לחבל במערכת).

חשוב לציין שחלק ב' של התקן נמצא בהכנה והוא יתייחס לגלאי פריצה. השילוב של גלאי פריצה ומערכות אזעקה לגילוי פריצה נותן למעשה מערכת שלמה להתראה ואזעקה. כן נמצא בהכנה התקן להתקנת גלאים ומערכות אזעקה מכיוון שיש חשיבות רבה להתקנה נכונה ואמינה של המערכות הללו — מוסרת עירינה כספי, דוברת מכון התקנים.

ספרים למדף

הרפתקאה קלאסית

שלושת המוסקטרים
אלכסנדר דיומא
הוצאת זמורה־ביתן
קלסיקה לילדים

את ד'ארטניין, הגסקוני חם המזג ואת שלושת רעיו המפורסמים ליווינו בכל הרפתקאותיהם — אנו, הורינו והורי־הורינו. מאוד נשמח, אם יעשו כן גם הילדים והנכדים, כדי שתהיה לנו איתם חוויה תרבותית משותפת, מעבר לרובוטריקים. את שלושת המוסקטרים קיבלנו, בדרך־כלל, בגירסה מקוצרת ומותאמת לילדים, בלי התיאורים (המייגעים אולי, אבל גם המעשירים את הדמיון), בלי פרשנות היסטורית, כמעט בלי רקע. הרפתקה מזוקקת. היו גירסאות, שבהן העורכים בדאגתם לטוהר־המידות שלנו, טרחו לסלק כל רמז למין, ואנו לא הבינונו למה „בלילה כל החתולים שחורים". להזכירכם: זה שם הפרק, שבו מתחזה ד'ארטניין לרוזן דה וורד, ומבלה את הלילה בחדר המיטות של המילידי.

בסדרת „מרגנית", המתרשת ספרי מופת לילדים ולנוער, ראתה אור הגירסה המלאה. שלושה כרכים, הדפסה צפופה, מנוקדת. תרגום של אביטל ענבר, שיצא לו מוניטין כטוב המתרגמים מצרפתית, אבל גם הוא שומר אמונים לשפה מליצית ומתייפיפת. טוב, גם דיומא לא כתב בצרפתית של היום ואהב מליצות. החגיגיות שבהעברית של ענבר אינה מוגזמת, ואחרי שני עמודים מתרגלים אליה ואף נהנים.

בפתח הכרך הראשון מופיעה הקדמה של עורך הסידרה, יחיאל פרן. בה הוא מסביר את הרקע ההיסטורי של התקופה, שאינה נכללת בתוכנית הלימודים של מרבית בתי־הספר התיכוניים, ושל תקופת הביניים לא כל שכן. איורים יפהפיים, דמויי חיתוכי־עץ עתיקים, של אריברטו קוארדה.

כריכה קשה. לבני 10 ומעלה, שאוהבים הרפתקאות. (צב"ש)

שירות אלקטרוני בנושא האיידס

שירות חדשות אלקטרוני, הכולל מידע מערכתי ונתוני מחקרים טיפוליים בנושא האיידס מופעל בעורק רשת זהב. החדשות מפורסמות על בסיס יומי והן נשענות על למעלה מ־300 מקורות מידע, כולל עיתונות, בטאונים מדעיים, מאמרים רפואיים וממצאי מחקרים. החומר מגיע לידי צוות עורכים מקצועיים המסכמים את החדשות ומציגים תמונה עדכנית של מכלול הפעולות בתחום החינוך, הטיפול, התחיקה והמחקר. המידע נועד לשרת את מינויי הרשת, רופאים, עורכי־דין, רוקחים, מפעלי תרופות וכו'. יצחק פישר, מנכ"ל עורק רשת הזהב, מבטיח שרופאים ישראלים שייצטרפו לרשת יוכלו גם לאחזר מידע ישירות מבית־החולים הכללי בסאן־פרנסיסקו, המרכז את מירב הנתונים על אסטרטגיות מניעה ותיפול באיידס.

מירושלים לנופש קופ"ח

מרכז מכירות חדש של קופ"ח הכללית פועל בירושלים. ברח' בן־יהודה 4 (טל. 242286), ניתן לקבל פרטים מלאים על מבצעי הנופש של קופ"ח ולהירשם אליהם. בתחילת הנופש הפעיל לקיץ מציעה קופ"ח הכללית תוספות במרכזי הנופש של במוצה, כפר הורש, כפר ויתקין, אשקלון, צפת, זכרון יעקב, שבי ציון, נצרת, מעלות וחיפה; במלון עין בוקק בים המלח, ובכנרות טבריה. מבצעי הנופש הללו פתוחים לקהל הרחב אך חברי קופ"ח הכללית יוכרו בהם ל־15% הנחה. במרכז המכירות הירושלמי פועלת גם מחלקה מיוחדת לביטוח נוסעים לחו"ל והוא פתוח לנוחיות הקהל בשעות הבוקר ואחה"צ.

איך מכינים קוואס

לפני זמן מה ביקשתי מהקוראים מרשם לחומצת לחם („קוואס"), הפופולאריות כמטכח הרוסי העממי. אני מודה לפאניה ומשה בס מקרית ביאליק שטרחו ותרגמו מאנציקלופדיה רוסית למשק הבית. החלבני קוואס הוא משקה נהדר לימים החמים, אם כי לא פשוט להכינו. אני מביאה כאן את המרשם, מבלי לנסותו, אבל הוא נראה לי אמין מאד ומי שתהיה לו סבלנות — בוודאי ייהנה. (צב"ש).

מצרכים לקוואס: 1 ק"ג לחם שיפון שחור (ללא כל דגנים אחרים); 24 גרם שמרים טריים; 200 גרם סוכר; 25 גרם עלי מנתה; 50 גרם צימוקים (ללא רחוצים); 8—10 ליטר מים.

פורסים את הלחם ומייבשים (ולא קולים!) את הפרוסות בתנור. שמים את הלחם בסיר גדול. מרתיחים בנפרד את המים ושופכים על הלחם. מכסים היטב את הסיר ומשאירים לעמוד 3—4 שעות. מסננים את החליטה דרך מסננת מכוסה בבד או גזה, מוסיפים לנוזל את השמרים, הסוכר ועלי המנתה. בוחשים מעט ומשאירים לתסיסה למשך 6־5 שעות, כשהסיר מכוסה במפית בד או מגבת. אחרי שנוצר קצף על התחמיץ מסננים אותו שוב, וממלאים בו בקבוקים מזכוכית עבה (של שמפניה או יין נתזים). בכל בקבוק שמים קצת צימוקים. את הבקבוקים אוטמים בפקקי שעם שהושרו במים רותחים. את הפקקים קושרים לבקבוק בחבל דק וחזק כדי שלא יקפצו כשיווצר הגז בבקבוק.

שמים את הבקבוקים במקום קר לשלושה ימים לפחות, ואז הקוואס מוכן לשתיה. יש לקרר אותו היטב ולחלוץ את הפקק בזהירות.

כשיפסיקו להשתולל
נגיד להם מה דעתנו

דלעת כתחביב

דלועים הם עולם ומלואו על פי שעיה אורן מקיבוץ אילון: דמויות אנוש, בעלי חיים, אורות ילדים, גיבורי הספרות הקלאסית וגם סתם אסתטיקה לשמה. אוסף עצום ורב, פרי עבודה ויצירה של 18 שנה.

„את הדלועים אני עוד זוכר מימי ילדותי בטורקיה, כאשר שימשו מצופים לדייגים הערביים" מספר שעיה, מוותיקי אילון, דור חמישי בארץ.

„בני הדור הראשון — יהודים מקובלים, עלו היישר מפולין לצפת. אחרי „הרעש הגדול" עקרה המשפחה לחברון, בה גם נולדתי, לחדרה הגעתי כאמור בעודני ילד, ושם ניטעה בי האהבה לעבודת אדמה, לחקלאות ולגידולי שדה".

באילון עבד בגן הירק. „לא סתם עוד אחד" אומרים עליו חברים, „ירקן מדופלם ועתיר ידע". אח"כ באו גם תפקידים, פעילויות, מטלות בכל תחומי החיים הקיבוציים. בשלב מסוים התבקש להקים את משק הילדים של המוסד החינוכי. „הקמתי את המשק ונשארתי להדריך את החניכים. באחד הימים בא אלי אבי שחר הזכור לטוב, חבר סאסא שלימד מוסיקה במוסד, ושאל אם אוכל לגדל דלועים, שמהם יבנו הילדים כלי נגינה. פניתי לחבר שלי מרמת יוחנן שעבד בתחנת „הזרע", וביקשתי זן מתאים. „קרה" הוא שם הזן שקיבלתי, ויהודו בכך שהוא מתייבש היטב, ועמיד לאורך שנים".

וכך, כשהגיע היום למצוא תחביב למלא את שעותיו המתפנות של שעיה, עיסוק מהנה וגם זמין — אך טבעי היה שיבחר בדלועים. היום יש לו חלקה קטנה ליד הבית, בה הם צומחים וגדלים, ובה גם מטופחים הצמחים היפים והנדירים שלו. „נדמה לי שלא אגזים אם אומר, שיש לי היכרות קרובה עם כל צמחיית הארץ" הוא אומר. „ההיכרות היא כמובן תוצאה של חיבה עצומה לנושא". הצמחים הצבעוניים והנפלאים הללו, שחלקם מיובש בטכניקה מיוחדת וחלקם נאסף בטבע, הם חומר הגלם לשפע האגרטלים שיוצר שעיה. מלאכת העיטור המרהיבה שלהם, נעשית בצריבה ע"י עיפרון חשמלי מיוחד.

„את העיפרון קיבלתי כמתנה מחברה, שעל פי הזמנתה עשינו במשק הילדים עבודת מחקר גדולה בנושא הדברת מזיקים בעגבניות. הוא עלה אז 21 ל"י" — מחייך האיש בעל עיני התכלת, שלא נעלם מהן מבט הילד של פעם.

את העבודות של שעיה ראיתי בתצוגה אחת מני רבות, שנערכה בספרייה האזורית בגשר הזיו, ביום העשור להקמתה.

שלגיה ו־7 גמדים

(צילומים: רחל שלו)

„אפשר לקנות?" חוזרת השאלה בין המבקרים, שהתאכזבו לשמוע שהמוצגים הם בגדר „לראותם בלבד". שעיה לא נפרד בקלות מיצירי כפיו. „ואם כיפרד" הוא אומר, „אז לצורך נתינה ולא מכירה. אחת הפעמים הנדירות הללו היתה בתצוגה בעכו. משה טבנקין מעין־חרוד ראה ינשוף קטן ומקושט, ניגש אלי, ואמר שישלם עבורו כמה שיתבקש, כי זהו סמל המשפחה שלו. נתתי לו את הינשוף במתנה, וקיבלתי תמורתו מכתב שלא יסולא בפז".

משעיה אני למדה, שלדלעת זנים אין־ספור, ומעטות הפעמים שתוכל לצפות מראש איזו צורה יפתח. „הם מקבלים האבקה ומשנים צורות", הוא מסביר ומוסיף, „מה שניתן לצפות הוא, שדלועים שייתלו על חוט יהיו מאורכים, ואלו שיצמחו על האדמה — יתעגלו". עוד אני לומדת, שהמנורה בגובה 1.20 מ' המוצגת בתערוכה, היא דלעת מזרעים שקיבל שעיה מארה"ב. „שם קיים ארגון מגדלי דלועים" הוא מגלה. כן, גם ארגון כזה יש שם, בארץ הבלתי אפשרית ההיא, שהכל בה אפשרי. את ההשראה לנושאי יצירתו, מקבל שעיה מהצורות המוזרות והמפתיעות של הדלועים, מדמיונו הטורה, מהסביבה, מהמשקע התרבותי ומנופי הילדות. „זהו תחביב שיש בו אין־סוף אפשרויות", הוא אומר, „וכבר יש לי כיוון חדש שעד כה לא העזתי לגעת בו. אנסה ליצור כלי נגינה". ובכך, בעצם, יסגור שעיה מעגל שנפתח במשק הילדים של אילון לפני 20 שנה.

ואתה הקורא, אם חשקה נפשך בתחביב אשר כזה, שעיה ישמח לתת לך את כל העזרה הדרושה.

רחל שלו

שעיה אורן על רקע דלועיו

[illegible]

השופט: „מבחינת תקנון איגוד הכדורסל אי־אפשר לבטל החוזים" ◆ הכדורסלן: „לא אשחק ברמת־השרון; אכנס לחטגר ובתום הצבא אצא לשנתיים לארה"ב" ◆ „לרדת לליגה הארצית זו לא הדרך שלי"

יצחק ויסהוף

שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, שאול אלוני, החליט אתמול כי הכדורסלן נרב הנפלד, ישחק בעונה הקרובה בקבוצת־האם שלו — א.ס. רמת־השרון, בליגה הארצית.

השופט אלוני קבע כי הכדורסלן חתם ברמת־השרון, בגיל 8, וציין עוד שתי עובדות הקושרות את הכדורסלן לרמת־השרון: „מבחינת תקנון איגוד הכדורסל אי־אפשר לבטל חתימה זו, וכן קיים תקדים דב עצמון, המחוק עובדות אלו".

שופט בית־המשפט המחוזי אמר כי בשנת 1964 שימש רב עצמון כבלם קבוצת הכדורגל של הפועל ירושלים. עצמון עבר להתגורר בחיפה, וביקש לשחק בהפועל חיפה. הפועל ירושלים סירבה להעניק לו שחרור. עצמון פנה לבית־משפט שהורה לו להישאר בהפועל ירושלים, ורק שנת־הסגר אפשרה לו לעבור ולשחק בחיפה.

עו"ד שמואל זיסמן, שיצג את נרב הנפלד, טען כי פרשת רב עצמון היתה לפני 24 שנה: „אז היה הכדורגל חובבני ואילו כיום הוא מקצועני, כמו הכדורסל. בתי־משפט אחרים, בנצרת ובחיפה, שיחררו כדורסלנים כאיתי שביט, אסף ברגע ואחרים. החלטות בית־המשפט אינן אחידות, ולפיכך נפנה לבית־המשפט העליון שיתן החלטתו בעניין זה" — אמר זיסמן.

נרב הנפלד היה מאוכזב ומתוסכל: „החלטת בית־המשפט המחוזי תגרום לי לפרוש מכדורסל למשך שלוש שנים. בשנה הקרובה, עד שאשתחרר מצה"ל (באוגוסט 1989), אתאמן בקבוצה לאומית ברמת־השרון, ועד היום שהפך לכדורסלן מבוקש שתרם רבות לקבוצת הפועל הגליל־העליון לזכות בגביע־המדינה. „אמנם חתמתי ברמת־השרון כשהייתי ילד, אך כיום אינני חייב מאום לקבוצה זו. שילמתי לרמת־השרון על השנים שהייתי שם ורק בשנתיים האחרונות הם קיבלו עלי סכום של 50 אלף דולר. ייתכן שהייתי תמים, עובדה שהביאה אותי למצבי כיום. בשבילי לרדת לליגה הארצית זו לא הדרך, ברצוני להתקדם ורמת־השרון היא לא אופציה בשבילי".

מאוכזב הנפלד

ולאחר־מכן אצא לתקופה של שנתיים לארה"ב. אחזור כשחקן חופשי עם כרטיס ביד. לא אשחק ברמת־השרון בליגה הארצית".

בפני בית־המשפט המחוזי גולל הנפלד את קורותיו מאז היותו ילד

משחק כדורגל לציון יום חיל ההנדסה

משחק חגיגי בכדורגל לציון יום חיל ההנדסה ייערך היום ב־5.30 במרכז הספורט בחולון.

במשחק יתמודדו קציני הנדסה קרביה, בהשתתפות קצין הנדסה ראשי, תת־אלוף אייל יוסף, נגד נבחרת ה...בשים של מילאן.

[illegible] לשורות הקליפרס [illegible]

שלמה מלחי, מיוחד ל„על־המשמר"

לוס־אנג'לס – כוכב הנחול וג'נ: בעונה שעבר'ה, לינטון טאונס, שהיה מלך־הסלים של הקבוצה, מנסה להתקבל לשורות האן.בי.איי. טאונס נבחר כאחד מתריסר הכדורסלנים בליגת הקייץ בקליפרס מלוס־אנג'לס. הליגה עומדת להתחיל הלילה.

בשורות הקליפרס ישחקו בליגת הקייץ ארבעה שחקנים מאשתקד: ארבעה ששיחקו בעבר בליגה, בהם טאונס, ועוד ארבעה שטרם שיחקו.

מתוך שחקני הקבוצה בעונה שעברה עזבו ארבעה, בהם שני הכוכבים ווטסון (עבר לויסטון) וקייג (עבר לסיאטל), אך קליפרס תתחזק עם הצטרפות שני שחקני הסגל האולימפי האמריקני, דני מנינג וצ'ארלס סמית, דבר שיקשה על טאונס להתברג לסגל הקבוצה.

מודיעין־אזרחי הגיש מימצאיו בחקירת הפועל ת"א

יצחק ויסהוף

כדורגל

„מודיעין אזרחי", שחקר את התשלומים החריגים ששולמו בעונה שעברה לכדורגלני האלופה, הפועל תל־אביב, הגיש אתמול את מימצאיו להתאחדות לכדורגל, והיא תחליט אם לפתוח בחקירה נגד האגודה.

יו"ר מחלקת הכדורגל, חיים צימר, אמר אמש כי תוך יומיים יוחלט מי יהיה המאמן. המגעים עם שמעון בן־יהונתן נמשכים. בינתיים מנסים בהפועל ת"א להשיג מימון לתשלום החובות לשחקני הקבוצה.

היום יקיימו השחקנים אימון נוסף במדשאות פארק־הירקון, בהדרכת הכדורגלן־קפטן משה סיני.

הצלמים שיבשו אימון מכבי חיפה

יוסף גלזר

אימון הבכורה של כדורגלני מכבי חיפה, בהדרכת מאמנה החדש אמציה לבקוביץ, הוקדש רובו־ככולו ל... צילומים.

תקתוקי המצלמות ונוכחותם המאסיבית של העתונאים שיבשו לחלוטין את האימון המתוכנן ולמעשה החל הקבוצה להתאמן רק היום.

בין המופיעים לאימון אתמול: זאהי ארמלי, המחלים מכוויות ברגליו: ניר קלינגר שחזר מהולנד; אברהם אבוקרט ודוד לוי, שסיכמו אתמול את תנאיהם, והיום צפוייה הצטרפותו של ציון מרילי.

צ'כוסלובקיה – ישראל, הבוקר

בנבחרת הנוער של ישראל בכדורעף, המתמודדת באליפות אירופה בפורטו, איטליה, תפגוש הבוקר ב־10.30, שעון ישראל, את צ'כוסלובקיה. משחקה החשוב נגד צ'כוסלובקיה. משחק זה יקבע רבות לגבי הנבחרת הישראלית, המבקשת להגיע למקומות 5־8.

אתמול היתה פגרה באליפות.

שטיגמן יזנק ביום הראשון במשחקי סיאול

השחיין הישראלי היחיד במשחקים האולימפיים בסיאול, אייל שטיגמן, יתמודד כבר ביום הראשון ב־17 בספטמבר — כך נקבע בתכנית המישחים שנערכה אתמול בסיאול.

לפי התכנית יתחילו התחרויות במישחים המוקדמים ב־100 חופשי לנשים ואחר־כך ייערכו התחרויות ב־100 מ' חזה לגברים, הן יטול חלק אייל שטיגמן.

שרון – חמישית באליפות ספרד

המתעמלת רביטל שרון זכתה במקום החמישי באליפות ספרד הפתוחה, לאחר שצברה בקרב־8, בתרגילי־חובה ורשות — 75.50 נקודות מ־80 אפשריות.

ישראלית נוספת, פראנסין גארש, דורגה במקום השישי, עם 75.10 נקודות.

קסקי נותח בברכו

יוסף גלזר

קפטן כדורסלני הפועל חיפה, דורון קסקי, עבר אתמול ניתוח בברכו.

קסקי סבל מפציעה מתמשכת והמנתח בבית־החולים רמב"ם, ד"ר חורש, ציין כי מדובר בפציעה קשה במיוחד, מן הסוג שקירקע את הכדורגלן ברוך ממן כמעט לעונה שלמה.

אין בטחון שקסקי יהיה כשיר לפתיחת העונה.

תבוסה שנייה באליפות אירופה בבולגריה

גם צ'כוסלובקיה הלמה בנערות הישראליות 60:107

כדורסל

שירות „על־המשמר"

לאחר שספגו תבוסה בהפרש של 64 נקודות מידי כדורסלניות ברית־המועצות (115:51), הובסה אתמול נבחרת הנערות של ישראל בכדורסל — 107:60, ע"י נבחרת הנערות של צ'כוסלובקיה, במשחק השני באליפות אירופה הנערכת בבולגריה.

אלומה גורן, כוכבת הנבחרת הישראלית, קלעה יותר ממחצית הנקודות של הנבחרת — 36.

היום ב־2.30 תשחק ישראל נגד צרפת, עליה גברה לפני שבועיים במשחקי־הכנה בספרד — 80:67.

● חיזוק החדש של מחלקת הכדורסל במכבי חיפה, מאיר נווה, כבר התפטר מתפקידו שבועות אחדים לאחר מינויו, על רקע חובותיה הכספיים של המחלקה.

שתי הנבחרות הישראליות נפגשו ב... מלון בבודפשט

שחקני שתי נבחרות הנערים של ישראל בכדורגל נפגשו אתמול ב... מלון בבודפשט.

נבחרת הנערים א', שסיימה את הטורניר בטוקאיי במקום השביעי, ותחזור היום ארצה, פגשה בנבחרת נערים ב', שהגיעה אתמול כדי לחשתתף בטורניר נוסף בדונורוסטק, שיתחיל מחר. בין חייתר חוג־רלה ישראל לבית אחד עם נבחרת בריה"מ.

הכדורגלן ארצי ששון, שחש בבטנו, עבר בהונגריה ניתוח תוספתן וישוב רק מחר, בלוו־יית רופא המשלחת, ד"ר גבי אור.

קצורין והנפלד יצגו הגליל בועדת הכנסת...

יצחק ויסהוף

נציגי הקבוצות האלופות ומחזיקות הגביע, בכל ענפי הכדור, היו אתמול אורחי ועדת הספורט של הכנסת, והתקבלו בטקס הענקת מדליות, מידיו של יו"ר הוועדה, ח"כ מנחם גולדשטיין.

את הקבוצה האלופה בכדורגל, הפועל תל־אביב, יצגו הקפטן משה סיני וקשר הקבוצה, אלי כהן, ואילו את מכבי תל־אביב, מחזיקת הגביע, יצג הבלם מנשה שמעונוב.

מחזיקת הגביע בכדורסל, הפועל הגליל־העליון, יוצגה על־ידי שניים, שספק אם בעונה הבאה יהיו בקבוצה: המאמן מולי קצורין, שרק בית־משפט או רצון־טוב של מכבי ת"א יחזירו אותו להגליל־העליון, וכן הכדורסלן נרב הנפלד, שבית־המשפט קבע אתמול כי ישחק בעונה הבאה בליגה הארצית. הנפלד סיפר ליו"ר הוועדה על פסק־הדין, וגם המאמן קצורין החליף עמו מספר משפטים. חברי הנהלת הגליל־העליון ניצלו הזדמנות זו והגישו לח"כ גולדשטיין מכתב ובו בקשה כי יפעל לשרבו של קצורין לגליל.

עו"ד שמעון מזרחי, שנכח באירוע, יחד עם כדורסלן מכבי ת"א, דורון ג'מצי, בירך בשם הזוכים ולאחר־מכן קיבל מיו"ר הוועדה מדליה וספר, כדי להעניקם לכדורסלן הפורש, מוטי ארואסטי.

פועה נייגר ירדה מהדקה ב־400 משוכות

מרעה נייגר, בת ה־22, חברת הפועל ירושלים, קבעה אור לאתמול באמסטרדם שיא ישראלי חדש בריצת 400 מ' משוכות בסיימה במקום הראשון — 59.9 שנ', נייגר ירדה לראשונה מגבול הדקה. שיאה הקודם נקבע לפני כשבועיים באליפות ישראל.

באותה תחרות ניצח אילן גולדווסר בריצת 400 מ' משוכות — 51.8 שנ'.

בריצת 200 מ' הגיע ראשון דורון שירטורק — 22.1 שנ', בהקדימו את אלון אלייקים — 22.4 שנ'.

בתחרות נוספת באוסטנד בבלגיה, סיים שמעון פרנסקי במקום השני בריצת 800 מ' — 1:54.8 דק'.

בתחרות שלישית, בגנט, בלגיה, דורג צפריר מינצר במקום השני בגובה — 2.05 מ' ונתן שמילוביץ במקום השלישי — 2 מ'.

הבקשה לדון בצירוף אילוז תידון בועדת־סיאול

נשיאות ההתאחדות לספורט החליטה בישיבתה אתמול לשמור בקפדנות על כל הקריטריונים למשלחת לסיאול. עם זאת הסכימה להעביר לועדת־סיאול את בקשת איגוד האתלטיקה לצרף את איתי אילוז למשלחת האולימפית.

הדיון בנשיאות ההתאחדות לספורט נערך לבקשת אריה סלוצקי, יו"ר איגוד האתלטיקה, שתבע להמליץ בפני הוועד האולימפי על צירופו של איתי אילוז למשלחת ישראל למשחקים האולימפיים בסיאול.

אילוז קבע בשבוע שעבר שיא ישראלי בריצת 200 מ' בספרד.

תחרויות האליצוריה יתחילו הבוקר לאחר הפתיחה אמש

טורניר הנוער הבין־מרכזי בכדורסל, שיפתח הבוקר ב־8.30 באולם היי"א במכון־וינגייט, יעמוד במוקד אירועי האליצוריה השנייה.

בטורניר, שימשך יומיים, ישתתפו נבחרות נוער של הפועל, מכבי, בית"ר ואליצור. כל המשחקים המוקדמים ייערכו היום ושתי הראשונות יתמודדו מחר בגמר.

בכדורסל צפויים היום שלושה טורנירים נוספים: באולם נתניה במכון־וינגייט יתמודדו קבוצות מאוסטרליה, ונצואלה וארה"ב (המרכז הספרדי בשיקאגו וניו־יורק) בטורניר „שלוש הכשות", המיועד לקבוצות מחו"ל.

טורניר הנערים יתקיים במקביל בשני בתים, בנתניה ובגן־השלושה.

● שחיה (מכון־וינגייט, 8.30): נערים, בית א' — אליצור כרמיאל, כר־אילן ויבנה. ● בית ב': חולון וקרית־אונו. נוער (3): כרמיאל — גרמניה. נערות (10): טורניר בהשתתפות קבוצות הפועל, אס"א ואליצור יבנה.

● אתלטיקה (מכון־וינגייט, 6): ישתתפו 20 אתלטים מחו"ל ו־100 ישראלים.

כן ייערכו תחרויות טניס: (מכון־וינגייט, 8.30), טניס־שולחן (אולם גוטמן נתניה, 2), קראטה (רמת־השרון, 2) וסופטבול (מכון־וינגייט, 3).

האליצוריה נפתחה אמש בבריכת הסולטן בירושלים בחזיון אור־קולי, את ברכת הממשלה הביא יצחק שמיר, ראש הממשלה.

הפועל ת"א יקבל מענק מיוחד בסך... 50 אלף שקל

הפועל תל־אביב, אלופת הליגה הלאומית בכדורגל, תזכה למענק מיוחד בסך של 50 אלף שקל בטקס מעמד אלופות הפועל.

הטקס המסורתי, שבו מוענקות תעודות־הוקרה ומענקים לקבוצות האלופות של הפועל, ייערך ביום ראשון, בהשתתפות מחזיק תיק הפועל בוועדה המרכזת, יעקב ישי; גיזבר ההסתדרות, ארתור ישראלוביץ, ומזכ"ל הפועל, יצחק אופק.

קבוצות הכדורגל של הפועל ירושלים והפועל טבריה, שעלו לליגה הלאומית, יזכו כל אחת במענק של 25 אלף שקל.

קבוצת הכדורסל של הפועל הגליל־העליון, שזכתה בגביע המדינה, תזכה ב־20 אלף שקל.

קבוצת הכדוריד של הפועל ראשון־לציון, שזכתה באליפות, תזכה ב־15 אלף שקל.

קבוצת הכדורעף של הפועל מטה־אשר, שזכתה באליפות ובגביע, תקבל 15 אלף שקל, והפועל גבעת־חיים, שזכתה בתואר הבכור בכדור־מים, תקבל 10,000 שקל.

סך המענקים שיקבלו יותר מ־300 קבוצות מגיע לסכום של 800 אלף שקל. הסכום כולל גם מענקים לקבוצות אלופות במקומות־העבודה, וגם לקבוצות אלופות באליטיות הפועל.

מרכוס ימשיך במכבי ת"א בעקבות הסכם־פשרה

יצחק ויסהוף

משה מרכוס, מי שהגן על שער מחזיקת הגביע, מכבי תל־אביב, ימשיך לעשות זאת גם בעונה הקרובה לאחר שאתמול הושגה פשרה בינו לבין אגודתו, ושני הצדדים כלל לא נזקקו לעזרת בית־המשפט המחוזי בת"א.

מרכוס הגיש לפני שמונה ימים את כתב התביעה לבית־המשפט, ובו ביקש לשחררו מהתקשרותו עם אגודת מכבי ת"א. בבקשתו טען מרכוס כי בעונת המשחקים החולפת היה לו סעיף בהסכם עם מכבי ת"א לפיו היה אמור לקבל אחוז מסויים ממכירת הכרטיסים למשחקי הקבוצה. לטענתו, מכבי ת"א לא שילמה את המגיע לו כחוזה, וגם לא העבירה לו את פירוט מכירת הכרטיסים, כדי שיוכל לדעת מה מגיע לו.

טענתו של מרכוס היתה כי ההצעה הכספית שקיבל לקראת העונה הבאה אינה הולמת את כישוריו המקצועיים.

לפי חוזהו של השוער היה צריך לקבל שכר קבוע של 30 אלף שקל לעונה, ובנוסף לכך סוכם על הענקת 300 שקל ברוטו עבור כל נקודת־ליגה, אולם לפי חוזה זה לא השתכר מרכוס סכומים גבוהים מאחר שמכבי ת"א לא הצליחה במשחקיה, והתברגה בחלק התחתון של הטבלה עם מספר נקודות מועט.

היום, לפני שנכנסו ללשכת השופט, הגיעו הצדדים להסכם.

שבדיה בגמר בדייויס — ניצחה את צרפת 1:4

נבחרת הטניס של שבדיה, שזכתה ארבע פעמים בגביע־דייויס, ובאחרונה לפני שנה, העפילה בפעם השביעית בתולדותיה לגמר הגביע, שיהיה באמצע חודש דצמבר, לאחר שהשלימה אתמול בבסטאד נצחון על נבחרת צרפת — 1:4.

מאטס וילאנדר שיחזר את נצחונו בגמר אליפות צרפת ברולאן־גארוס כשניצח גם הפעם את יריבו הצרפתי, הנרי לאקונט, בשלוש מערכות חלקות — 1:6, 1:6, 5:7. כך היה גם בחודש שעבר, בפאריס. נצחון זה העניק למעשה לשבדיה את כרטיס־העלייה.

במשחק האחרון, שהיה פורמלי בלבד, ניצח השבדי קנט קארלסון את הצרפתי טייררי טילאן — 4:6, 6:3, 6:3.

פרידשטיין: ישראל תדרוש מהודו 113 אלף דולר

התאחדות הטניס הישראלית הודיעה אתמול כי אין היא מוכנה מתשלום הפיצויים בסך 37,000 דולאר שהוטל על הודו, על שסירבה להתמודד באפריל השנה בישראל, בגביע־דייויס.

הודו הודיעה ברגע האחרון כי אין היא יכולה לבוא ארצה, „מטעמי בטחון". היא טענה כי הושמעו איומים לפגוע בשחקני הודו, אם ישחקו בישראל.

יו"ר איגוד הטניס הישראלי, קולי פרידשטיין, מסר לכתב „רויטר": „הצעת הפיצויים קטנה מדי. באמצעות התאחדות הטניס הבין־לאומית, המטפלת מו"מ בשאלת הפיצויים, אנו עומדים לדרוש סכום של 113,000 דולאר מההודים".

הוא אמר כי הסכום הגבוה יותר משקף הן אובדן הכנסה צפוייה והן הוצאות שנגרמו לפני שהודו הודיעה על סירובה להתמודד עם ישראל. הוא אמר כי מספר רב מכוון 15,000 הכרטיסים למשחקים, כבר נמכרו לפני שהודו הודיעה על פרישתה.

ההתאחדות הטניס הבין־לאומית אישרה תשלום פיצויים בסך 37,000 דולאר לישראל.

היא גם אסרה על הודו להשתתף במשך שנה אחת בגביע־דייויס והורידה את הודו לדרג השלישי, ואחרון של משחקי־הגביע. כאשר הודו עירערה ההתאחדות הבין־לאומית הסכימה לבטל את החרם בתנאי שהודו תשלם פיצויים.

סיכוי שצפון־קוריאה תשתתף במשחקי סיאול

מנוהיו האופוזיציה בדרום־קוריאה אמרו אתמול כי בעקבות הפשרה ביוזמים עם צפון־קוריאה, יתכן שזו תשתתף במשחקים האולימפיים העומדים להיערך בספטמבר בסיאול.

קים־דה־יונג, מי שעומד בראש מפלגת האופוזיציה הראשית, אמר לכתבים: „אם השיחות המוצעות בין נציגי הפרלמנטים של הדרום והצפון יוכתרו בהצלחה אני מאמין שתהיה התקדמות במציאת פתרון לשאלת השתתפות צפון־קוריאה במשחקים האולימפיים".

יצוין שצפון־קוריאה הודיעה כי לא תשתתף במשחקים האולימפיים, אלא אם יינתן לה מעמד של מארחת, יחד עם דרום־קוריאה.

שיאנית החזה החדשה: מתנהגים לבנות כמו לדרג ב'...

השיאים מנעו מאירית אפרתי לפרוש מהשחייה

יצחק ויסהוף

השחייה הישראלית התפארה בזמן האחרון בשחייני החזה שלה. אייל שטיגמן הצליח לקבוע את המינימום שנקבע לו בגרמניה ב־100 מ' חזה וישתתף במשחקים האולימפיים בסיאול. בארץ היתה זו אירית אפרתי (בדיוק לפני חודש בת 18) ששיפרה בצורה משמעותית את השיאים ב־100 וב־200 מטר חזה, ומחקה מטבלת השיאים את שמה של נוגה ויזל.

בניגוד לשטיגמן, שיהיה בסיאול, תיאלץ אפרתי להוות בתחרויות השחייה שיהיו באולימפיאדה מעל המסך־הקטן בביתה ביד־אליהו בתל־אביב.

אפרתי, המשתייכת לאגודת מכבי ת"א, ביקשה לפרוש מהשחייה אם לא תצליח להגיע להישגים משמעותיים. אליפות הנוער של ישראל, וקודם־לכן תחרויות באירופה, הכניסו בה רוח־חיים וכיום היא מתרכזת לקראת המשימה הקרובה שלה: האליפות הלאומית שתהיה ב־17 באוגוסט.

שחיינית של מטרות

אירית אפרתי היא שחיינית של מטרות: „כאשר נודע לי כי אצא לתחרות שמונה־האומות בסקוטלנד הצבתי לעצמי מטרה. עבדתי קשה, כפי שלא עבדתי מעולם. עברתי באימונים 16 ק"מ בשבוע, והשאיפה שלי היתה לשפר את שיאי ישראל".

אירית הצליחה במשימתה. בשבת קבעה שיא ב־100 מטר חזה — 1:16.64 דקה. לפני שלושה שבועות החזיקה נוגה ויזל בשיא הישראלי ב־200 מטר חזה — 2:46.76 דקות. אפרתי קיזזה ממנו שלוש פעמים לא פחות מ־5.58 שניות. לפני שבועיים הציבה אירית — 2:45.8 דקות, עובדה שהכתירה אותה כמלכת־החזה בשחייה הישראלית.

„כיום אני בכושר מצויין. בחורף לא היו לי תנאים נוחים. במכבי ת"א החליטו לראוג לי, איפשרו לי לשחות בבריכת גלית, הקרובה לביתי, פעמיים ביום. בנוסף לכך איפשרו לי לעבור בחדר־כות. התאמתי את עצמי גם לבריכה, וגם ללימודים. הכנסתי לי לראש כי ניתן לשלב את השחייה עם הלימודים. הצבתי לעצמי מטרה: לשבור את שיאי ישראל, ולא — לפרוש. חשבתי שאם לא אתקדם אין טעם להמשיך בשחייה. כיום, כשאני רואה שיש התקדמות קיבלתי תיאבון להמשיך".

אירית אפרתי לא יודעת עד להיכן תגיע בקצב של שיפור השיאים הסיטוני שלה: „אני חושבת כי יהיה זה הישג אם אקבע 2.40 ב־200 ו־1.151 דקה ב־100 מטר. אליפות ישראל תוכיח אם אכן השיפור אצלי הוא רציני".

המורים סייעו

אירית מוכנה לגלות כי ויתרה על חיי חברה, ועוד „צ'ופרים" שיש לבני־נוער בגילה למען השחייה: „שחיין מקצועני מוותר על הרבה דברים. חיי חברה והנאות שונות. אבל אם יודעים לשלב את הכל יחד, ניתן להצליח בכל דבר".

לאירית שבחים למוריה בבית־הספר עירוני ט' בת"א שהבינו אותה ואיפשרו לה להתאמן. „לא איפשרתי לעצמי שלא להיות בסדר. גם המורים היו 100 אחוז אתי, לא כמו אלו העוסקים בספורט היצוגי שלנו".

אירית מסבירה את עצמה: „בחו"ל מעודדים את השחיינים. בארץ הציבו מינימום אולימפי רק לבנים. גם אותו שינו מדי פעם. לבנות לא היה כל מינימום. מראש קבעו כי אין לבנות שאנס להגיע לסיאול. לא לקחו בחשבון כי בת יכולה לשבור שיא ישראלי. היתה זו טעות. בנות בארץ שיפרו הישגים אישיים, אבל אנו מקופחות לעומת הבנים. מרגישות כי אנו דרגה אחת פחות מהבנים. עובדה זו פוגעת ומעליבה. בגלל סיבה זו הרבה בנות כלל לא ממשיכות לשחות לאחר הגיוס לצבא".

אירית מודה כי ההישגים שלה, לעומת אירופה, אינם מרשימים. „אמרו לי כי באליפות מערב־גרמניה הייתי יכולה לסיים שביעית, בסיכום הכללי. רק כאשר אגיע ל־2.40 ב־200 מטר, ניתן יהיה לדבר במושגים של אירופה. עד אז אני צריכה לעבוד קשה והרבה".

שחיינית אירית אפרתי

דיון בוועדה המרכזת של ההסתדרות בפרשת הפועל:

מועצות הפועלים לא יערבו להלוואות

הצעת תקנון לניהול מקצועי לענפי הספורט היצוגי באמצעות עמותות הונחה אתמול לדיון ואישור בישיבת הוועדה המרכזת של ההסתדרות. בדיון, שעדיין לא סוכם ויימשך בשבוע הבא, השתתפו גם מזכ"ל מרכז הפועל, יצחק אופק, ויו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סווירי.

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, הבהיר את פרטי התקנון המוצע לביצוע שעיקריו הם:

● הספורט היצוגי בענפי הכדורגל, הכדורסל, הכדורעף והכדוריד בליגות הגבוהות, מחייב ניהול מקצועי, הן מהבחינה הארגונית־כספית, והן מהבחינה הספורטיבית.

● על־כן, ניהול הקבוצות בליגות הגבוהות, ייעשה באמצעות העמותות.

● הליגות שינוהלו באמצעות העמותות הן: כדורגל — לאומית, ארצית וליגה א'; כדורסל — לאומית וארצית; כדוריד וכדורעף — לאומית.

● העמותות יהיו מנותקות מבחינה משפטית וכספית ממועצות הפועלים, הוועד הפועל, או כל גוף הסתדרותי אחר.

● לא יהיו חברים בעמותה בעלי תפקידים הבאים במועצות הפועלים: מזכיר המועצה, או סגנו, גזבר המועצה ומזכיר הפועל.

● תקציב העמותה יהיה עצמאי, וכאמור כלתי־תלוי במוסדות ההסתדרות, לכך מהתקציב המאושר שיועד לעמותה בראשית כל שנה.

● מועצת הפועלים, או הוועד הפועל, לא יערבו להלוואות או לכספים, במישרין או בעקיפין, עבור העמותות.

● במרכז הפועל תוקם יחידה שתפקידה לסייע בהקמת העמותות במקומות לענפי הספורט, להפעלתן ולפיקוח עליהם.

● יחידה זו לא תוכל לערוב, או לאשר, ערבויות במישרין, או בעקיפין, להלוואות או לכספים עבור העמותות שבפיקוחה.

בהציגו את המיסמך לחברי הוועדה המרכזת חזר והודיע קיסר בצורה החלטית: „לא נסייע יותר מכספי פועלים לכיסוי גרעונות של קבוצות ספורט ייצוגיות; מי שעשה, עושה ויעשה בזיונות כספיים, וכין הייתר נותן יד לחתימת הסכמים בשלושה נוסחים שונים, כדי לחרוג ולהעלים תנאים אלו או אחרים, הוא יהיה אחראי לכך וישלם על כך" — אמר קיסר.

משה ולדמן, חבר ועדת הספורט העליונה בהסתדרות וחבר הוועדה המרכזת, הביע התנגדות למיסמך במתכונתו: „אם אין כסף זו לא סיבה מספקת לפירוק וחיסול קבוצות ספורט" — הטעים ולדמן ושאל: „מי הוא זה שיהיה מוסמך למנות את העמותות?"

הדיון יימשך בישיבה נוספת ויישמעו בו גם השגותיהם של יצחק אופק ושאול סווירי, שביקשו להשתתף בדיון בטרם יסוכם ויאושר בוועדה המרכזת.

מזכיר מ.פ. חולון, משה רינת, תוקף:

העמותות הקשורות למרכז הפועל יגרמו לניפוח מנגנון

עסקני הספורט המקצועיים במרכז הפועל ושלוחותיו הוכיחים בוודאי כפות ידיהם בהנאה לשמע הרעיון הנרקם והולך שקבוצות הייצוג ינוהלו כעמותות עצמאיות, כשחברי ההנהלה נושאים גם באחריות אישית. העובדה שהעמותות יהיו קשורות בלעדית למרכז הפועל זו הזדמנות בלתי־חוזרת לטפח ולנפח את המנגנון המרכזי המנופח בלאו־הכי — בהתקפה חריפה זו יצא אתמול משה רינת, מזכיר מועצת פועלי חולון.

רינת מוסיף: זו גם הזדמנות להגביר את הנסיעות לחו"ל, שהן רבות גם כך, אך לא עונות למשאלות־הלב של כל העסקנים, כטוענה של רכישת שחקנים זרים וגיוס כספים. סיבות בוודאי לא יחסרו כי מטרת הנסיעה לחו"ל תקדש את כל האמצעים.

מזכיר מועצת פועלי חולון מציע שבמרכז הפועל תוקם מסגרת מצומצמת האחראית על „רשות העמותות" של קבוצות היצוג, שתהיה בין הייתר גם בעלת סמכויות של פיקוח בתחום הארגוני והמקצועי. כל עמותה תהיה „רשות עצמאית", שלה הנהלה מקומית, שתהיה מורכבת מאנשי ציבור (אנשי ספורט), נציגי מרכז הפועל ונציגי מועצת הפועלים. כל נציגות כזו תהיה שליש מקרב חברי ההנהלה. מרכז הפועל באמצעות „רשות העמותות", ייהפך לגורם הדומיננטי כלפי כל עמותה, אך לא בלי זיקה וקשר עם מועצת הפועלים במקום. ניתוקן של מועצות הפועלים ממערכת הספורט הוצוגי הוא השמטת הבסיס הציבורי הרחב של מסגרת זו. מי שמתעלם, מכך, מתעלם למעשה מהבסיס המהותי של ההסתדרות, וההיבט החברתי שלה, שבלעדיו אין טעם לקיומה של ההסתדרות במתכונתה הנוכחית, וכל שכן לקיומו של הפועל, שהוא חלק ממנה.

ארה"ב מכינה נבחרת כדורסל מצויינת לסיאול

האמריקנים לומדים את... פטרוביץ

לראשונה – מאמן שחור (תומפסון) ★ 12 עוזרים ★ האמריקנים, לפי אופי המאמן, יציגו משחק הגנה לוחצת על כל המגרש במשך 40 דקות ★ הפתעת המבחנים: אלונזו מורנינג, תלמיד תיכון ★ רובינסון – רחוק מכושרו

שלמה גלזר

אחת המדליות החשובות ביותר למשלחת האמריקנית במשחקים האולימפיים בסיאול היא מדליית־הזהב בכדורסל. היאנקים לא יסלחו לעולם למאמן שיביא פחות מכך.

רק פעם אחת, בכל העידן האולימפי, לא זכתה נבחרת ארה"ב בזהב. היה זה במשחקי־מינכן. בעקבות שערוריית שיפוט ניצחה ברית־המועצות כגמר על חודה־של־נקודה. אגב, האמריקנים סירבו לקבל אז את מדליית־הכסף הממתינה להם עד היום במשרדי הוועד האולימפי בלוזאן, משום שנוצחו, לדעתם, במרמה.

החשיבות שמייחסים האמריקנים למדליית־הזהב בכדורסל באה קודם כל לידי ביטוי באופן הכנת נבחרתם. אם ל„אירועים משניים", כמו אליפות העולם, או משחקי פאן־אמריקה, הם שולחים נבחרות מאולתרות ששחקניהן נאספו יחד שבועות מספר קודם־לכן, הרי שהאתגר האולימפי פועל אחרת.

ראשית, ממנים מאמן כשנה מראש כדי שיעקוב אחרי הכדורסלנים הרצויים ויאסוף מידע על היריבים. אחר־כך, כחמישה חודשים לפני המשחקים האולימפיים, מצרף המאמן לא פחות מ־12 עוזרים וקובע את 96 הנבחרים המאושרים למחנה־אימון ראשון. כעבור חמישה ימים נשלחים הביתה כמחצית הנבחנים.

שלבי ניפוי

בתום תקופה נוספת של אימונים ומשחקים נותרים בסגל כ־20 איש, מהם נבחרים 12 האולימפיים שעל שכמם מוטלת המשימה להביא את הזהב. מתוך הכוכבים המתחרים על המקום בסגל יש קושי עצום לקבוע מי יסע ומי יישאר בבית. לכן, למאמן, לאישיותו ולסגנון משחקו, שהוא מאמין בו, יש חשיבות מכרעת על הכדורסלנים הנבחרים.

לדוגמא אפשר להביא את הסגל שיצג את ארה"ב במשחקים האולימ־פיים בלוס־אנג'לס ב־1984. כל ה־12 שלו משחקים כיום כמקצוענים. בין הכוכבים: מייקל ג'ורדן, פט יואינג, סם פרקינס ואחרים. שימו־לב מי נופה מאותו סגל: בארקלי, אוקלי, מייקל קייג' וארמס, יחד עם שורה ארוכה של כוכבים שכלל לא התייצבו למבחנים.

המאמן היה אז בובי נייט והנבחרת שלו היתה מהטובות בהיסטוריה האולימפית.

אגב, רק פעם אחת נוספת הצליחו כל 12 האולימפיים לזכות בחוזים מקצוענים באן.בי.איי. היו אלו הכדורסלנים שהופיעו ב־1976 במשחקים האולימפיים במונטריאול. היחיד מהם שעדיין משחק בליגה הוא אדריאן דנטלי, מכוכבי דטרויט. האחרים היו כוכבים כמו הרכז פיל פורד, מיץ' קופצ'אק, ארני גרינפלד ואחרים. נגד נבחרת זו שיחקה ישראל בדרכה לטורניר „ההזדמנות האחרונה" בקנדה, והפסידה — 123:69...

המאמן האולימפי הפעם הוא ג'ון תומפסון, מאמן אוניברסיטת ג'ורג'־טאון. תומפסון, שעשה היסטוריה בהיותו המאמן השחור הראשון שזכה באליפות המכללות, עושה כיום היסטוריה נוספת כמאמן אולימפי. תומפסון הוא ללא ספק מאמן ההגנה מספר 1 בארה"ב, ובדור לכל כי הנבחרת שיבחר תציג משחק הגנה אישית לוחצת על כל המגרש במשך 40 דקות, כמוה ספק אם ראו מחוץ לארה"ב. שנית, אין ספק כי הגבוהים אותם יביא לסיאול יהיו ענקים מהירים מאוד שיסיימו את ההתקפה המתפרצת.

תומפסון כבר נתן הצהרת־כוונות בשאמר כי ברגע נותן עדיפות ל„גארדים" שיוכלו לשמור על היוגוסלבי דראזן פטרוביץ, הבליכול האירופי. יש לי תחושה כי היאנקים ילמדו אותו מ...היכן תולים את הרשת.

שחקנים בולטים

מי הם הבולטים בין המועמדים שחלקם עדיין אינם מוכרים לחובבי הכדורסל בארץ?

„גארדים": וילי אנדרסון (1.98) ממכללת ג'ורג'יה. לפי תסמונת־פטרוביץ זהו שחקן הגנה בלתי־רגיל, מהיר מאוד שיכול לשחק גם ברכז: סטיוויי הוגמון מנאבדה לאס־וגאס (1.98), שחקן ההגנה הטוב ביותר בסגל ודריאנודר מצטיין: הרסי הוקינס (1.88) מברדלי, שישחק בעונה הבאה בפילדלפיה־76, הוא ללא ספק השומר המצטיין של הנבחרת. קלעי בחסד, חזק מאוד ומהיר: „גארד" נוסף שעשוי להפתיע ולהיכלל בסגל הוא טוד ליצ'י (1.93), בוכות משחק ההגנה הבלתי־מתפשר שלו.

בעמדת ה„פורוורד" יש כמה שחקנים בטוחים. הראשון הוא כוכב הנבחרת, סופר־סטאר, דני מנינג, יחד עמו יהיה בסגל צ'ארלס סמית (2.08) מפיטסבורג. סמית הוא שחקן חזק ביותר מתחת לסלים ומהיר מאוד: כמו־כן דומה כי מקומו של ג'יי ר. ריד (2.10) מצפון־קארוליינה מובטח גם הוא: גם טין אליוט מאריזונה, שהוא קלעי מצויין, כגובה 2.01 מ', יופיע בנבחרת.

בעמדת הציר יש לתומפסון שניים ברשימה: דורין שינטום (2.14) מפלורידה וכוכב־הכוכבים, דייויד רובינסון (2.16), שאחרי שנת־השבתה מאונס בגלל שירותו בקצין בצי מדאיג במקצת את מאמנו. רובינסון מתקשה לחזור לכושר־משחק כמו בעבר.

דייויד רובינסון – קצין הצי בדרך לאן.בי.איי.

מועמדים מצטיינים נוספים להיכלל בסגל הסופי הם הפתעת־המבחנים, אלונזו מורנינג (2.06), שבא מבית־ספר תיכון והלשונות הרעות אומרות כי יהיה בסגל משום שבחר את אוניברסיטת ג'ורג'־טאון כדי לשחק בה כדורסל... שחקן מהיר, חזק, בעל ניתור אדיר שעוד נשמע עליו רבות. אם ייכלל בסגל יהיה הראשון בהיסטוריה שעשה זאת ככוגר תיכון. גם לבריאן שאו (1.96), הרכז הטוב בלהקה, יש סיכוי מצויין להופיע בסיאול.

כך או אחרת, ארה"ב תציב נבחרת מצויינת בסיאול שלא נראה שאיזה נבחרת שהיא תוכל לדרגר אותה. יותר מזה, אם התקנון היה מאפשר הרי שהאמריקנים יכלו להעמיד שלוש נבחרות שהיו מביאות הביתה את כל שלוש המדליות... אבל עד שיישנו את התקנון תסתפק מולדת־הכדורסל במדלייה אחת — מדליית־הזהב בסיאול.

מרכז הפועל אסר לחתום על טופס העברת גורן

יצחק ויסהוף

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, שיגר אתמול מברק למזכירות קיבוץ גבעת־חיים מאוחד, האוסר על הקיבוץ להעניק חתימה על טופס־השחרור של הכדורסלנית הבין־לאומית, אלומה גורן.

מזכ"ל הפועל הזמין את מזכירות גבעת־חיים לשכתו, לצורך דיון בנושא. הפגישה תיערך מחר.

מברקו של יצחק אופק לקיבוץ גבעת־חיים שוגר לאחר שמזכירות הקיבוץ החליטה לאפשר לגורן לעבור לקבוצה אחרת. חבר מזכירות הקיבוץ הגיע עם טופס־שחרור לבעל זכות החתימה בקיבוץ, אך זה סירב לחתום לפי הוראה שהוציא מזכ"ל הפועל.

בעקבות פרשה זו, ופרשיות אחרות, החליט מרכז הפועל כי מי שיפר החלטות של המרכז, צפוי לקנס כספי גבוה, ואף הרחקה משורות הפועל.

סירב לחתום על כרטיסו של אמסלם

בינתיים החליט רכז הכדורסל בהפועל, איתן חסר, שלא לחתום על טופס ההעברה של הכדורסלן שמעון אמסלם לאחת מקבוצות מכבי.

אמסלם, שכרטיס־השחקן שלו שב מהפועל תל־אביב להפועל שדרות, מבוקש ע"י מכבי חיפה ומכבי ראשל"צ, שם טוענים כי הגיע עימם לסיכום.

שייטי שדות־ים הצטיינו בשיט־תקיץ

שיוט־תקייץ המסורתי, בהשתתפות 34 מפרשיות, התקיים אתמול בשדות־ים.

בדגם לייזר ניצח אייל רוזנבליט מהפועל מכמורת; בגלשוני־רוח — גל פרידמן מהפועל מרכז ימי קיסריה; בדגם 420 — צור כלאס ועומרי צרפתי משדות־ים; בדגם 850 — גיל שפלר וגבי יהלום מהפועל שדות־ים, ובדרג ב' — שי בוכר ואלה נצמן, גם הם משדות־ים.

חלייקרס מאוכזבים: מוזס מלון לא ישחק בשורותיהם

שלמה מלחי

מיוחד ל„על־המשמר"

לוס־אנג'לס — אכזבה לאוהדי הלייקרס: מוזס מלון כנראה שלא ישחק בשורות האלופה בעונה הבאה.

מאמן הלייקרס, פט ריילי, אמר שמאחר שהקבוצה עברה את תקרת־התשלומים המותרת בליגת האן.בי.איי, הדרך היחידה היא במרישת קאריים עבדול ג'אבר. הוא הוסיף כי אילו היה מדובר בשחקן בן 22, שעתידו לפניו, היה יושב עם קאריים ומציע לו לפרוש תוך הצגת העובדות. „קארים בוודאי שלא ירצה — בגלל עונה אחת — לקלקל קבלת שחקן צעיר, אך מוזס מלון הוא בן 32 ולא נותרו לו הרבה שנות משחק".

„לכן — ציין ריילי — אין זה הוגן לערוך מסיבת־פרידה לקאריים".

ספרד [illegible]

רייסר: בלתי פרלמנטרי אדרי: דמוקרטיה למופת

יורם בר

„עד היום אין למה שנעשה אח ורע, אף יו"ר ועדה בעבר, לא הוחלף ולא הודח. אני אדאג בכנסת הבאה כי בכל הזדמנות, בה יו"ר ועדה מהמערך יפעל שלא כרצוננו, להדיח אותו במליאה בה יהיה לנו רוב ע"פי התקדים של היום.

„הלכתי עם התקנון לאורך כל הדרך. המינוח הזה „רצון רוב הכנסת" איננו פרלמנטרי, כי אז לא צריך תקנון ופרוצדורה. התקנון קיים כדי שהרוב לא יעשה מה שהוא רוצה".

על התנהגותו של יו"ר הכנסת, שלמה הלל אמר רייסר: זו התנהגות מפלגתית ממדרגה ראשונה. אני רואה בהדחתי אות כבוד. פעלתי ע"פי השקפתי, יש לי גיבוי מלא של הסיעה. בבדיחות הדעת הוסיף: חבל רק שלא הודחתי לפני שלושה שבועות, כי אז הייתי נבחר לשביעייה הראשונה.

יו"ר ועדת הכנסת החדש, ח"כ רפי אדרי (מערך) אמר: „היום ראינו את הדמוקראטיה בעוצמתה. הוכח שהמיעוט לא יכול לכפות רעתו על הרוב. אני מקווה שניתן יהיה לקבל את החוק מבלי להאריך את משך כהונת הכנסת.

המליאה הדיחה הוועדה

(סוף מעמוד ראשון)

הציג את העניין ח"כ רפי אדרי (מערך) שאמר: „חלפו שישים יום מאז החליטה הכנסת על הפרדת הבחירות לרשויות המקומיות מהבחירות לכנסת. מאז, נקבר החוק בוועדת הכנסת. זהו צעד חסר תקדים, אבל אין ברירה. יש לבחור ועדת כנסת חדשה".

כזה אחר זה, עלו חברי הכנסת גרוסמן, וייס, רובינשטיין, טובי ואחרים וגינו את ח"כ רייסר. רק הליכוד והתחייה תמכו בצעדיו.

„רייסר היה יו"ר טוב"

בתום הדיון נטל את רשות הדיבור יו"ר הכנסת שלמה הלל שדיבר על אי־הנחת בה הוא מקיים דיון זה: „רייסר היה יו"ר ועדה טוב, עד לאירוע זה" אמר הלל. „אך התעלמות מהרוב במליאה ובוועדה, משיקולים מפלגתיים, חייבה את התערבות המליאה. הוא התלונן על רייסר שבדרך רמייה, ביצע את העיכוב ואמר: „מניעת ההצבעה איננה תואמת את ההליכים הטובים של הדמוקראטיה".

התייעץ עם חריש

הלל אמר שהתייעץ עם היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש וביחד הגיעו למסקנה שההצעה להדיח את רייסר במליאה איננה סותרת את התקנון, ואין סעיף בתקנון המאפשר ליו"ר למנוע את הדחתו. הלל ניסה לאפשר לליכוד לחזור בו ברגע האחרון ולהמנע מהצורך לקבוע תקדים קשה. אהוד אולמרט (ליכוד) נטל את הכפפה וביקש דחייה של 24 שעות בעניין כדי לנסות ולהגיע להסכם. כשהלל סרב, הגיב אולמרט: „אין בפנייתך לשקול מחדש קמצוץ של תום לב. אתה עשית הצגה ולא התכוונת שדבריך יגרמו לשינוי. אתה לוקח על עצמך אחריות כבדה".

הליכוד מגיש בג"צ

בשלב זה, כבר היה ברור שהליכוד עומד להגיש בג"צ. זו גם היתה הסיבה שחברי הליכוד לא צעקו ולא השתוללו כבפעמים הקודמות. אחר כך עלה אדרי עם הצעת סיכום בשם המערך, המפד"ל, ש"ס, אגו"י, ר"צ, חד"ש, מפ"ם, שינוי, רשימת המרכז והרשימה המתקדמת. ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) זעם בקול על שיתוף המתקדמת בעניין.

בהצעת הסיכום הבעת מורת רוח והסתייגות מוחלטת ממעשיה ותיפקודה של סיעת הליכוד וח"כ רייסר, והחלטה לבחור לאלתר הרכב אישי חדש לוועדת הכנסת בלי לפגוע בייצוג היחסי של הסיעות.

59 נגד 3

ברוב של 59 נגד 3, (שניים דחייה והורוביץ), ובהימנעות ורדיגר (פאגי) התקבלה ההצעה. חברי הליכוד שנכחו במליאה לא השתתפו בהצבעה ולא השמיעו קולות מחאה. בתום ההצבעה הודיע היו"ר הלל על דיוני המליאה ומסר שוועדת הכנסת החדשה תתכנס בשעה 21:00.

אדרי — היו"ר החדש

ועדת הכנסת אכן התכנסה ובחרה ביו"ר החדש ח"כ רפי אדרי (מערך), ב־21.30, שבה המליאה להתכנס ובה נמסר רישמית על בחירתו של אדרי. כשוועדת הכנסת התכנסה שנית, ב־22:00, הוחלט על הקמת ועדה מיוחדת לטיפול בחוק שעל הפרק. הדברים הובאו לידיעת המליאה כשהכנסת כולה שרוייה במתח לשמוע מה יעלה בגורל הפנייה לבג"צ של הליכוד, שפנו בשעות הערב המאוחרות לביתו של השופט העליון התורן, באמצעות עו"ד אמנון גולדנברג במטרה לעכב את המהלכים.

פיליבאסטר בציפייה לבג"צ

במשך למעלה משעה וחצי, עד לאחר חצות, ערך ח"כ דוד מגן (ליכוד) „פיליבאסטר" על הצעת חוק שלו, כדי למשוך זמן ולמנוע מהכנסת מלאשר את מינוי הוועדה המיוחדת שתדון בחוק הפרדת הבחירות, בתקווה שבינתיים תגיע תשובת השופט העליון התורן על הבג"צ, שהגיש הליכוד בעניין הדחת ח"כ רייסר. עד לסגירת העיתון לא הגיעה תשובת בג"צ וח"כ מגן המשיך בפיליבאסטר, שהיה מן המשעשעים בכנסת האחרונה.

● רחמים שמיר בירך אתמול את העדות הדרוזיות והמוסלמיות לרגל חג הקורבן. בברכה לשתי העדות אומר שמיר „מי יתן ובשנה הבאה נזכה לרווחה, שלום ושגשוג באיזורנו." בברכה לדרוזים נאמר גם „יחד נמשיך לפעול לבניינה של ברית החיים".

עציר שנמצא מת בכלא נרצח כנראה ע"י חברו לתא

יואב אביב

העציר חנניה כהן, בן 36 מאור עקיבא, שנמצא בבוקר יום שבת מוטל מת בתא המעצר בקישון, שליד חיפה, נרצח ככל הנראה, על־ידי חברו לתא. חנניה כהן נעצר ביום שישי לאחר שהוא לא שילם לאשתו דמי־מזונות. בעת מעצרו הוא היה שרוי בגילופין ורופא שבדק אותו קבע כי אין כל מניעה לעוצרו. הוא הועבר לבית המעצר קישון, שם הוכנס לתא עם מספר עצורים, ואולם לאחר תלונות של העצורים כי השיכור אינו מניח להם לישון, הוא הועבר לתא אחר, עם אדם אחד. בבוקר יום שבת קיבל חנניה כהן ארוחה כמו כל האסירים ושעתיים מאוחר יותר, סמוך לשעה 10.30, נמצא מת בתאו. גופתו הועברה לנתיחה למכון לרפואה משפטית באבו־כביר. אתמול בבוקר הגיעה לבית המעצר קישון המעבדה הניידת לזיהוי פלילי, ובה פתלוג, תוך כדי עבודתה הודה לפתע שותפו לתא של חנניה כהן, כי הוא הרג אותו לאחר שכהן קינטר אותו. אתמול גם הגיעה תשובת המכון לרפואה משפטית ונקבע בה כי כהן נפטר כתוצאה משבר בגולגולת וכי שתיים מצלעותיו נמצאו שבורות.

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

07.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 09.05 שעת כושר. 09.15 מלחמת הכוכבים. 09.40 ניילס הולגרסון. 10.05 בא בחשבון, סידרה משעשעת בחשבון והנדסה פרק 4: השמש באומדן. 10.30 רואים שש שש. 14.30 סרט שלנוע: מר בלאנדי המופלא. שני ילדים החיים במאה הי־20, באנגליה, עוברים יחד עם אמם לאחוזה באזור מרוחק. הם פוגשים בשני ילדים שהתגוררו באותה אחוזה לפני 100 שנה ונספו בשריפה. רוחות הילדים שנספו מבקשות מידידיהם מהמאה הי־20 לחזור מאה שנה לאחור, ע"י שתיית שיקוי כלשהו, ולהצילם מאותה שריפה. 16.05 שעת כושר. 10.20 עדי הזוהב העשתרות. 17.00 ערב חדש, מנחה: אילנה דיין. 17.30 שלוש, ארבע, חמש וחצי. טוריה ולייזר הקמצן. עיבוד לסיפור של יצחק בשביס זינגר. משתתפים: ישראל גוריון, שרי צוריאל, צ'מפי ואריאם. תסריט: צביה בן שלום. 17.55 קטנטן. 18.05 דוג'ר בונזו וכל השאר. הפרק הרביעי: גדי נער עבריין ממשפחה הרוסה, מגיע למוסד. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סרט תעודה: האמריקאים. פרק ב' מורשה לאורחות חיים. 19.30 חדשות וערבית. 20.00 כותרות מבט. 20.02 „1 יותר מדי". סדרת שעשועונים מנחה: חגן גולדרבלט. 20.30 כולבוטק. מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 מבט שני. 22.20 חלומות יום אתמול. 23.10 מסך אישי. אהוד מנור מארח הפעם את עדי טמל, מנהל התכניות ואירועי התרבות של מוזיאון תל־אביב. 23.45 פסוקו של מקום — מבט אל הירדן. חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.33 הרפתקאות הדבורה מאיה. 18.57 רגע לפני... גפיים מלאכותיות שהוצגו בסרט רובוקופ, כהמצאה, הופכות למציאות. 19.00 מסים נמוך ופרק שלישי. 19.26 רגע לפני... על מעצבי הסמלים הצבאיים. 19.30 מפגשים עם החוש השישי פרק שמיני: משהו מן האלוהות. 19.56 רגע לפני... על הסרט מלחמת השעועית של שדרות מילגרו. 20.01 — 60"70"80 להיטי זהב עם להקת קול אחד רה גאנג. 21.03 צרפת עכשיו. 21.30 יומן שבועי. מינת הספורט. 21.50 עולם המדע: 1. מיחזור אספה. 2. בריכה רופא לב בשיטות חדשות. 3. עיבוד מחודש של רובוטים לצרכי תעשיה.

רדיו

קול המוסיקה

(תו) תקליטור (קומפקטדיסק) 06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאונה נינוחה. ק.ט.ע. באך: קונצ'רטו ברה מינור לחליל ותזמ' ופ. מייסון/סולבי באך/ה. וינשרמה. וכו': שלישיה בסול מינור, לחליל צ'לו וספנתר וא. שוהם/ע. גרובר/ח. גרינפלדר. ברליוז: מחול הסילפידות ומנואט מתוך קללת פאוסט. והסימפ' של רדיו מוסקבה/ג. רוז'דסטבנסקי. ברליוז: הפתיחה שודד הים. ברליוז הרולד באיטליה. 09.00 קונצרט בוקר. ג'. גבריאלי: קנצונים וסונטות. ויואלדי: קונצ'רטו גרוסו בסי מינור, אופ' 3 מס' 10. בוקריני: שלישיה בסול מג'ור, אופ' 1 מס' 5. היידן: קונצ'רטו בדו מג'ור, לצ'לו ותזמורת.

12.00 מן הסרטים. הבארוק האיטלקי: מיצירות סטרוצי, קורלי, סקרלטי, לאמו. 13.05 בהאונה נינוחה. 16.00 מוסיקה צעירה. 17.30 שלוה. 18.00 מוזיקה קלאסית. 19.00 פניני אופרה לקט מתוך אופרות רוסיות. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור. 22.30 אנתולוגיה קטנה לשירה מהמסידרה האמריקנית. 23.00 מחזורי יצירות. ברטוקי הקונצ'רטי. סיבליוס: הטואמות הסימפוניות.

רשת א'

07.30 ישן בעניינך, שירים ישנים. 08.05 הפונה מתונה. 09.05 מלודיה, שירות מידע למאזינים. 10.05 פניני בוקר. מגיש: גדעון הוד. 11.05 ירוק ירוק, שירים עבריים. 12.05 מעורב ירושלמי. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 בראש צעיר, מגוון יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 שירים עבריים. 15.30 האוניברסיטה המשודרת. מרחבא, ערבית מדוברת עם ד"ר אביתר שבטיאל: שעור 14. 16.05 מעודון שעון הזהב, עולמם של האדים המכוניים. 17.05 צבעי הקשת: שירים ממזרח אירופה. 18.05 מינחת ערב. 19.00 שירודים לעולים. 22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד, עורך ומנחה: יובב כץ. 23.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד (המשך) ותשדירות עם מכול (ש"ח).

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 סע לשלום, עם

גדעון הוד. 09.05 בראש צעיר, מגוון לילדים ולבני נוער. 10.05 כל צבעי הרשת. עם יואב גינאי. 12.05 אלף־אלף בכביש, עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום, חדשות ופזמונים. 14.06 בת צחוק, הוי והומור. 15.05 תוצרת הארץ, תכנית כבקשתך לשירים עבריים. 16.05 יומן כלכלה. 17.05 רגעי קסם. 17.55 קראתי ספר, קוראים ממליצים. 18.05 אצבע על הדופק, שבועון בעניני בריאות ורפואה עם אברהם מרון. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 שירים עבריים. 20.05 פרקי חזנות כבקשתך, מזמור שיר. 22.05 לאחוז בחלום, מחרוזת שירים. 23.05 שוטטות, עם רני אלדר.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתולדות המתמטיקה (חלק ב') תורת הקבוצות. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 06.30 פוקחים עין, החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע, עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר, עם אלי ישראלי. 10.05 מכת שמש, מערכונים ופזמונים. 10.55 זה בוער, על עצים ויערות. 11.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 13.05 שליפה מהמותן, עם לאה עוז. 14.05 אני מזגן, עם אדו טל. 15.05 סייסטה, עם דודי בן זאב. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 00.05 ציפורי לילה עם אביהו מדינה. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 בכוננות מתמדת. על מרכז התחמושת של צה"ל. 19.50 פינה חמה לליבי. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 כוכב הערב: אריק סיני. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתולדות המתמטיקה (חלק ב') תורת הקבוצות. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 22.05 על הרגש ועל הכיפאק. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.

שידורי צה"ל 2

19.05 הרדיו הישן עם דני קרמל. 20.05 צרים, תכנית לחיילים. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 המסקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה עם דני קרמל.

רשת ג'

06.06 תמרונים תמורתיים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.03 שנים טובות. 11.05 „30 בצל" עם יקיר אביב. 13.05 עם כל הלב, באיטלקית, ספרדית וצרפתית. 14.06 בטן גב, עם שוש עטרי. 16.05 כאן ועכשיו. 17.05 קיץ חם, עם מנחם פרי. 19.05 מקום בצמרת. 22.05 אדום עתיק. 23.05 מסביב לחצות.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30

אסתר: רמבו 3 — 5, 7.15, 9.40
אורלי: חרטה — 7.15, 9.30
בן־יהודה: טירונות — 4.30, 7.00, 9.30
בית ציוני אמריקה: לול — 7.15, 9.30
גת: פרחים בעליית גג — 6.00, 9.00
גורדון: מקום ליד הים — 7.00, 9.30
דקל: משדרים חדשות — 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: סלמה — 7.45; סקס — 12.00
הוד: סלמה — 5, 7.15, 9.30
לימור חדשו: מחליפים ערוצים — 4.30, 7.15, 9.30
טיילת 1: מוכת ירח — 7.25, 9.40
טיילת 2: שם המשחק — 7.20, 9.40
טיילת 3: יתומים — 7.30, 10.00
פאר: הצועקים — 5, 7.30, 9.30
פארים: ליידי איב — 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: המשימה מיאמי — 5, 7.30, 9.50
חן 2: 3 גברים ותינוקת — 5, 7.25, 9.45
חן 3: נעורים בהשאלה — 7.40, 9.45
חן 4: ספר הג'ונגל — 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: הקיסר האחרון — 6.30, 9.30
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום — 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: קרוקודיל דנדי 2 — 5, 7.15, 9.30
תכלת: הכל באשמת גן עדן — 6.30, 9.35
לב:
לב 1: אהבנו כל כך — 19.15, 21.45; + אל עצמי — 20
לב 2: החבר של החברה שלי — 19.45, 21.55
לב 3: הנסיכה הקסומה — 22.00
לב 4: תופשה בכפר — 19.30, 21.50
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות — 7.00, 9.30

רמת־גן

אואזיס: רמבו 3 — 4, 6.40, 9.30
לילי: הקלות הבלתי נסבלת — 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: המשימה מיאמי — 5, 7.20, 9.40
גן 2: ביטל ג'וס — 6, 9
גן 3: 3 גברים ותינוקת — 5, 7.30, 9.40
גן 4: הקיץ של אביה — 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: קרוקודיל דנדי 2 — 9.30
אורנע: ביטל ג'וס — 9.15
רון: רמבו 3 — 9.00
בית אגרון:
הקוסם מארץ עוץ — 16.30
האלים משתוללים — כולם נפלו על הראש — 18.30
טמפופו — 22.00
המפתח — 24.00
בסירה: הקלות הבלתי נסבלת — 4.30, 7.15, 9.15
אורגיל: נעורים בהשאלה — 8.30
מיטשל: אהבנו כל כך — 9.15
סמדר: חשוד — 9.15
חבירות: סנור לרגל שיטוצים
עדן: סלמה — 9.00
תיאטרון ירושלים: הקיץ של אביה; בלוז לחופש הגדול — 8.30, 10.30

חיפה

אורה: הקיץ של אביה — 7.00, 9.15
חן: המשימה מיאמי — 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: סלמה — 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת
עצמון 3: שם המשחק — 4.30, 7.00, 9.15
שביטו חולת אהבה — 4.00, 9.15
רון: קרוקודיל דנדי 2 — 7.00, 9.15
רב־אור:
רב־אור 1: מוכת ירח — 6.45, 9.15
רב־אור 2: תופשה בכפר — 6.00, 9.15
רב־אור 3: משדרים חדשות — 6.50, 9.15
אורלי: עיניים שחורות — 7.00, 9.15
קרן אור המחודש: לא יכולה בלי זה — 4.30, 7.00, 9.15
פאר: רמבו 3 — 5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: הנשוה; אל עצמי — 5, 7, 9.15
כשפה — 3.00, 5.00, 11.00
אסתר: סלמה — 5.30, 7.30, 9.30

חולון

מגדל: קרוקודיל דנדי 2 — 5, 7.15, 9.30
מגדל: רמבו 3 — 7.00, 9.00
ארמון: מקום ליד הים — 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: קרוקודיל דנדי 2 — 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: סלמה — 7.30, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: קרוקודיל דנדי 2 — 7.00, 9.15
היכל 2: סלמה — 6.15, 9.10
היכל 3: הקיץ של אביה — 6.15, 9.10

עפולה

מוסתרון: רמבו 3 — 9.00

ראשון־לציון

רון 1: קרוקודיל דנדי 2 — 7.15, 9.30
רון 2: סלמה — 7.15, 9.15, 11.15

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 26.7
סאלח שבתי: 20.30
הדיבוק: 20.30
גן ריקי — בבימרתף: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ג' 26.7 בשעה 20.30
ת ק י ר ת

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.
חולון
אסותא — טרומפלדור 4.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה — המ"ג 28.
נתניה
פורת — פ"ת 76.
פתח־תקוה
מרכז השרון — אהרון קציר 7.
רמת־גן
היגיה — ארלוזורוב 81.
תל־אביב
הקריה — אבן גבירול 19;
קופ"ח — אמסטרדם 7.
חיפה
פבונר — פבונר 27.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע. כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ — ילדים, עיניים, א.א.ג., אורטופדיה.
בקור חולים — פנימית, נשים.
שערי צדק — כירורגיה.

מוקד קופ"ח כללית
ומוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00—20.00. בימי ו' 08.00—15.00. טלפונים: 03־438300, 03־433500.

יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ירושלים — 02־243358; ת"א — 226027 (24 שעות); חיפה — 04־229488 (11.00—20.00); גליל מערבי — 04־922222.

קו פתוח לחולים במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל' 222732.

„קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49. טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לנפגעות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'־ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171; ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111; ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113; ער"ן חיפה — טל' 04־672222; ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04־988410; ער"ן נתניה — טל' 053־338316; ער"ן כפר־סבא — 052־913999; ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.

סילוק מוקשים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022. עפולה — טלפון 065־93334. טבעון — 101, טלפון 04־931401. נהריה — 04־823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03־380848.

פייסל חוסייני ורדואן אבו עייש ינאמו מחר בכנס שלום עכשיו בי"ם

שלום עכשיו מייחסת חשיבות רבה להשתתפותם של השניים, שגורמי ביטחון רואים בהם פעילים מרכזיים של אש"ף, בכנס שידון במסמך אבו שריף ● בכנס ישתתפו גם הח"כים יאיר צבן ורן כהן

טוביה מסקינד

שניים מהמנהיגים הפלשתינאים החשובים ביותר בגדה המערבית יישאו דברים בירושלים (באולם גדיר בבר) מחר בערב, בכנס המאורגן על ידי תנועת שלום עכשיו. השניים, פייסל חוסייני ורדואן אבו עייש, נחשבים לנציגיו הבכירים של אש"ף בגדה המערבית.

חוסייני, ראש המרכז ללימודים ערביים, ישתתף לראשונה בכנס כזה, לאחר שהיה נתון במעצר מינהלי כשמונה חודשים. גורמי ביטחון מייחסים לו עמדה מרכזית בהנהגה המדינית הפלשתינית. אבו עייש הוא בכיר העיתונאים הפלשתינים בגדה, ויו"ר אגודת העיתונאים הפלשתינים. הוא שוחרר לאחרונה ממעצר מינהלי ממושך.

ראשי שלום עכשיו מייחסים חשיבות רבה לעובדה שדוברים פלשתינים מרכזיים מוכנים להשתתף בפורום ישראלי. בין המשתתפים הישראלים חברי הכנסת יאיר צבן ורן כהן, ופרופ' יצחק גלנור, מראשי שלום עכשיו.

נושא הכנס הוא המסמך של דובר אש"ף, בסאם אבו שריף. המסמך מדבר על פשרה והכרה הדדית בין אש"ף לישראל. בין השאר אומר אבו שריף, כי אש"ף יכול היה להגיע להסדר משביע רצון עם תנועת שלום עכשיו, אך הוא שואף להסדר עם ההנהגה הפוליטית הנבחרת של ישראל. שלום עכשיו מקיימת את הכנס במגמה להוכיח, שגם בעיצומה של האינתיפאדה מוכנים גורמים פלשתיניים משמעותיים להכרה הדדית ולפשרה.

שלום עכשיו שיגרה אתמול מברק ליו"ר הוועד המנהל של רשות השידור, ובו מחאה חריפה על החלטת הוועד המנהל שלא לסקר את פעולותיה של תנועת „יש גבול". ראשי שלום עכשיו עומדים לפנות אל אנשי „יש גבול" ולהציע להם סיוע ציבורי ומשפטי נגד החלטת הוועד המנהל, ונגד ניסיונות אחרים לסתום את פיהם. יש מחלוקת בין התנועות, בעיקר בנושא הסרבנות, אך ראשי שלום עכשיו אמרו כי אין לתת יד להחלטות שמשמעותן פגיעה יסודית בחופש הדיבור.

שומריה יה יה

כ־90 חניכי השומר הצעיר לשעבר ובני משפחותיהם נפגשו והתרגשו בכנס חניכי התנועה בלונדון. הכנס התקיים בקן הישן ברחוב ברודהסט. הרוח החיה מאחורי האירוע היו עדנה ודן קפלן, חברי קיבוץ זיקים, שהצליחו להפגיש „שומרים" שלא התראו זה 40 שנים. המשתתפים הגיעו מערים שונות בהן היו קיני התנועה: מנצ'סטר, לידס, ליברפול ועוד. הלונדונאים סיירו בקומות העליונות של הקן שלהם, שהוא עתה משרד כלכלי של התנועה הקיבוצית.

חניכי התנועה בארץ ובאנגליה שלחו צילומים ופרסומים על תולדות השומר הצעיר באנגליה, שהוצגו בתערוכה על קירות הבית. בין החפצים היה דגל רקום ביד, שאחת מן המשתתפות זיהתה אותו כמעשה ידיה להתפאר.

הערב הסתיים בשירה בציבור של שירים ישנים ומוכרים, בעברית ובאנגלית.

תוכנית השינויים בחברת העובדים תובא לאישור ביום א'

אבשלום קווה

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר הודיע אתמול בוועדה המרכזת כי התוכנית המפורטת לשינויים במבנה חברת־העובדים, תובא לדיון ולאישור בישיבה מיוחדת של הוועדה המרכזת ביום ראשון הבא (31.7.88). קיסר רוכה בכולה לנושא זה.

קיסר הבהיר שהדיון בעניין חברת העובדים שוב אינו סובל כל דיחוי מפאת הצרכים והחשיבות, וכן לאור השלמתה של התוכנית לביצוע הלכה למעשה.

לוינסקי רוצה לנסוע לשווייץ, לחפש בבנקים כסף שהפקידו הנספים בשואה

אבל בקהילה היהודית אומרים, ששארית הכסף הועברה לצדקה עוד ב־77'

יוסף אלגרן (שווייץ)

ז'נווה. — השבועון היהודי „ג'ודיש ראונדסקאו" מבאזל מותח ביקורת על כוונתו של עקיבא לוינסקי, לשעבר גזבר הסוכנות, לבקר בקרוב בשווייץ ולפתוח מחדש את הנושא העדין של הפקדונות היהודיים שהופקדו שם בתקופת השואה.

„הזמן שנקבע להחזרת הכסף פג לפני 14 שנה, ובבנקים בשווייץ לא נשאר דבר", כותב השבועון. וממשיך: „האם הסוכנות באמת אינה יודעת דבר? או שמדובר בניסיון נואש להשיג מקור הכנסה חדש לאחר הירידה מתרומות מהגולה?" כותב השבועון.

ב־1962 חוקק הפרלמנט חוק, לפיו נאלצו הבנקים להכריז על אותם הפקדונות אצלם, והם אכן גילו. 961 איש שניספו, כנראה, השאירו סך של 9,74 מיליון פראנק. כ־7000 בקשות ירושה הוגשו לשלטונות, אך לא כולן נמצאו קבילות. ב־1975 נתברר שמתוך 9,74 מיליון נשארו 4 מיליון, ואז הוחלט על העברתם לארגון הצדקה של יהודי שווייץ. 2 מיליון הועברו באותה שנה, ועוד 2 מיליון הועברו ב־1977.

היומון „24 האוארס" („24 שעות") מלוזאן, המוסר על המחלוקת שנתעוררה בנושא זה בין הסוכנות לפדראציה של הקהילות היהודיות בשווייץ, מצטט שני אישים יהודים הטוענים אף הם שלא נשארו בבנקים פקדונות של יהודים מתקופת השואה. השניים, מזכ"ל הפדראציה, ויליי גוגנהיים, וראש ארגון הצדקה של יהודי שווייץ, ארמנר דרייפוס, טוענים אף הם שביקורו של לוינסקי הוא מיותר.

אבל, בראיון טלפוני עם „24 שעות", העריך לוינסקי שהסכום שהופקד „עלה על 10 מיליון פראנק", ואישר שאמנם יבקר בשווייץ. „אינני מאשים את הבנקים השווייצים בניצול קורבנות הרייך. לישראל, ממשיכים להגיע יהודים ממזרח־אירופה המחפשים את הכסף שבני משפחתם שניספו הפקידו בשווייץ", אמר לוינסקי.

יוזמה לעידוד תיירות הפנים העלתה התפוסה במלונות בחיפה

למרות ירידה ב־25 אחוזים בתיירות מחו"ל השנה

קובי מנדל

„יש השנה משבר חמור ביותר בתיירות מחו"ל. נרשמה ירידה בשיעור של 25 אחוז בתיירות מחו"ל, ושל 30 אחוז במספר התיירים הבאים מארה"ב, בעיקר יהודים". כך אמר אתמול יו"ר התאחדות בתי המלון בחיפה, יוסף כרובי, במסיבת עיתונאים. בחיפה יש כיום כ־10,000 חדרי מלון.

לנוכח המשבר, התאגדו לראשונה ארבעה גופים בחיפה — בתי המלון, משרד התיירות, האגודה לפיתוח התיירות בחיפה ועיריית חיפה, ופתחו במבצע שנועד לעודד את תיירות הפנים לחיפה.

לדברי ראשי המבצע, עלותו היא כמאה ושישים אלף שקלים, מתוכם שישים אלף שקלים ממשרד התיירות, האגודה לפיתוח התיירות בחיפה והתאחדות בתי המלון ארבעים אלף שקלים, ועיריית חיפה שישים אלף שקלים. המבצע שהחל בתחילת יולי ויימשך עד מחצית ספטמבר הניב כבר תוצאות חיוביות, ובמהלך יולי נרשמה עליה של תשעה אחוזים בתפוסת בתי המלון בעיר בהשוואה ליולי בשנה שעברה. 70 אחוז מהמתארחים הם ישראלים, ו־30 אחוז תיירים מחו"ל. המבצע כולל לינה חינם על כל שלוש לינות, פנקס הנחות במוקדי התיירות והבילוי בעיר, וטיולי חינם בעיר ובכפרים הדרוזיים. פרסום המבצע נעשה באמצעי התקשורת.

ראשי ענף התיירות בחיפה מסרו עוד, כי הקימו ועדה מיוחדת לפיתוח תוכנית אב לתיירות. בפיתוח הטיילת והמצפים ברחוב יפה נוף ופיתוח הנמל הישן, המושבה הגרמנית וכו'.

נפטר הצייר מישה גינשווילי

גדול הציירים יוצאי גרוזיה בישראל, מרדכי (מישה) גינשווילי, נפטר השבוע והובא למנוחת עולמים בבית־העלמין בחולון.

בשנת 63' נבחר המנוח לעמוד בראש הנהלת אגודת הציירים מברית"מ, ב־74' עלה לישראל וקבע את עיר מגוריו בירושלים. במשך 40 שנות ציור הוצגו תערוכותיו כמעט בכל מדינות העולם, בארה"ב, ערך עשרות תערוכות. הוא הרבה לצייר תווי יהודי, דמויות מהתנ"ך ומהעיירה היהודית.

סירובים נוספים למסורבי העלייה

דני בירן

מסורבת העלייה ילנה קייס־קונה קיבלה בימים אלה סירוב נוסף מהשלטונות הסובייטיים. בכך הם דחו את בקשתה של קטי דוקאקיס, רעייתו של מועמד הדמוקרטים לנשיאות ארצות הברית לאפשר את יציאתה של קייס־קונה לישראל.

בנה של ילנה עומד לפני גיוס לצבא הרוסי לתקופה של שלוש שנים, שלאחריה ייאלץ להמתין חמש שנים נוספות בשל עיקרון שמירת הסודיות בטרם יוכל לעלות לישראל. הוא הכריז, כי יסרב לשרת בצבא ויעדיף להיכלא.

אסיר ציון אחר, יבגני לייז, שבנו עומד להתגייס לצבא, קיבל בשבוע שעבר סירוב נוסף. סירוב כזה קיבל בשבוע שעבר גם ותיק המסורבים, יולי קושרובסקי, ונראה שלטונות בריה"מ החלו בתהליך חדש, שמגמתו „לסחור" במסורבי עלייה כדי לקבל הטבות מן המערב.

סמ"ר מנחם חפץ — כלוא מס' 30 של „יש גבול"

טוביה מסקינד

סמ"ר (מיל.) מנחם חפץ, חבר תנועת „יש גבול", נכלא אתמול ל־21 יום עקב סירובו לשרת מעבר לקו הירוק. מפקדו של חפץ ביקש לשפוט אותו בעוון נפקדות, אך לאחר התערבות משפטנים בעניינו בפרקליטות הצבאית נשפט חפץ על עבירת סירוב.

אמנון כרמון, דובר תנועת „יש גבול", הוסיף כי מאז ההתקוממות בשטחים נידונו למאסר — בניגוד להודעת דובר צה"ל משלשום — 30 חיילי מילואים עקב סירובם לשרת מעבר לקו הירוק, ולא 23 חיילים כפי שנמסר על ידי הדובר. עד היום חתמו על עצומת „יש גבול" למעלה מ־600 חיילי מילואים, שכולם סרבנים בפוטנציה.

בשבת תקיים „יש גבול" הפגנת הזדהות עם סרבני הכיבוש, מול כלא מגידו.

אין חקירה משטרתית על כספים מאש"ף לערביי א"י

יהודה צור

„אין שום מידע לפיו כסף מאש"ף מועבר לערביי ישראל ולכפרים בגליל" — אמר אתמול מפקד המחוז הצפוני של המשטרה, ניצב שלמה חורון, בביקורו אצל השייח' הדרוזי אמין טאריף. המשטרה לא התבקשה לחקור, וגם לא חוקרת חשדות כאלה.

השר ארנס, אמר אתמול באותו מקום ובאותו נושא אך שעתיים לאחר מכן, שיש להתייחס לעניין ברצינות, ולמצוא דרכים למניעת העברת הכספים.

נפטר פרופ' רשף, ראש בי"ס לחינוך של אונ' תל־אביב

עתיים

פרופ' שמעון רשף, שהיה ראש בית הספר לחינוך של אוניברסיטה ת"א, נפטר אתמול בבוקר ממחלה קשה בבית החולים „בילינסון" בפ"ת, בשנה ה־53 לחייו. הלווייתו נערכה בבית העלמין בנתניה.

המנוח קיבל לפני שלושה שבועות את „פרס החינוך" של עיריית תל אביב לשנת תשמ"ח על תרומתו בשדה המחקר החינוכי, במתווה דרך לחוקרים ואנשי חינוך" — וכחוקר „זרם העובדים" בחינוך.

פרופ' רשף נולד ב־1934 במושב בלפוריה בעמק יזרעאל. למד בבית הספר החקלאי „כדורי" ושירת כקצין בצה"ל. ב־1976 קיבל תואר של ד"ר לפילוסופיה באוניברסיטת ת"א.

בשנים 1982־1986 עמד בראש בית הספר לחינוך של אוניברסיטת ת"א. במסגרת פעילותו בתחום החינוך הקים את החוג לחינוך במכללת „בית ברל" עמד בראש היחידה לחקר ופיתוח החינוך היהודי בישראל ובתפוצות של אוניברסיטה ת"א. עסק בהכשרת מורים לבתי ספר יהודיים בגולה, היה ראש צוות עיון ותכנון של המזכירות הפדגוגית של משרד החינוך, וראש צוות ההיגוי בנושא האוטונומיה בבתי הספר. כן היה חבר ועדת השופטים של „פרס ישראל" על „תרומה לשירות החברה".

פרסם שני ספרים על תולדות החינוך העברי בארץ: „זרם העובדים בחינוך" ו„חינוך חדש בא"י" נוסף לשורה של מאמרים בתחום החינוך.

גורדון: דברי פלד על עיכוב עליית יהודים מאתיופיה — קשקוש

דני בירן

בתגובה על הפירסומים בכלי התקשורת בהם נאמר כי יציאתם של 150 יהודים אתיופיים מאדיס־אבבה מתעכבת בשל החלטת הרבנות הראשית לבדוק את מוצאם היהודי, תקף אמש ראש מחלקת העלייה והקליטה בסוכנות היהודית, אורי גורדון, את ח"כ מתי פלד, ואמר כי „דברי פלד הם קשקוש אחד גדול, מדינת־ישראל והסוכנות היהודית עושים ויעשו הכל כדי להציל את יהודי אתיופיה, שנתונה בתנאים כלכליים קשים ובסכנת־נפשות של ממש. לעניין הזה יש להתייחס ברצינות ובדיסקרטיות, ולהימנע מפרסומים חסרי אחריות בתקשורת."

גורדון הוסיף, כי רבים מן הנערים האתיופיים הנמצאים במוסדות שונים בארץ נתונים כתוצאה מפרסומים אלה בחרדה גדולה לגורל בני משפחותיהם שנותרו באתיופיה.

רווחי בנק כללי במחצית 88' — 1.6 מיליון שקל

אודי נחשון

בנק כללי סיים את המחצית הראשונה של 88' ברווח נקי של 1.6 מיליון שקל — גידול של 36 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד. התשואה נטו על ההון העצמי לתקופה זו היתה 7.3 אחוזים, בחישוב שנתי.

במאזן הבנק חלה ירידה והוא הסתכם בסוף יוני 88 ב־398 מיליון שקל, לעומת 434 מיליון שקל בסוף דצמבר 87.

הנהלת הבנק מסבירה את הירידה בשחיקת מרכיב המט"ח, המהווה מרכיב עיקרי במאזן, בהשוואה לשיעור עלית המדד. ירידה זו גם מוסברת במדיניות השמרנית של הבנק. מדיניות זו גם מצאה ביטוי בהיקף ההלוואות שהגיע ל־153 מיליון שקל, לעומת 176 מיליון שקל בסוף השנה שעברה. וההון העצמי של הבנק הסתכם ב־44.5 מיליון שקל.

קוצב לב בהתאם למאמץ פועל בגוף חולה נורווגי

עתיים

אוסלו.— חולה בבית החולים „האוקלאנד" שבברגן הוא הראשון בעולם כולו שבגופו הופעל קוצב לב, המווסת את מהירות הדופק בהתאם למאמץ הפיזי.

קוצב הלב האלקטרוני פותח ע"י צוות בראשות פרופ' אולה יורגן אוהם. פעילות הלב מווסתת על פי תכולת החמצן בזרימת הדם. כאשר הגוף מקבל חמצן בכמות קטנה מדי, מעביר חיישן הוראה לקוצב הלב שיגביר את הדופק. קיימת האפשרות ליצור קשר עם המחשב מבלי לזקוק לניתוח, ואת החיישן אפשר לתכנת מחדש בעזרת גלי רדיו.

שמונה חברי מועצת העירייה מאשימים:

מנכ"ל משרד הפנים מסייע לראש עירית לוד לעקוף האופוזיציה בעירו

השמונה מתכוונים לעתור לבג"ץ בטענה שראש העיר מפר את החוק בתמיכת מנכ"ל הפנים □ "ראש העיר מונע כינוס ועדות, אין תקציב מאושר, ומקבלים לעבודה מקורבים רבים"

אשר שילוני

בדעת שמונה מתוך 15 חברי מועצת עירית לוד להגיש עתירה לבג"ץ נגד מנכ"ל משרד הפנים, הרב אריה דרעי, באשמה שהוא מנצל את מעמדו ומנצל את שמו של רה"מ ושר הפנים, יצחק שמיר, להתערבות בנעשה במועצת עירית לוד והנהלתה, תוך הפרת חוקי פקודות העירייה בדבר זימון ישיבות המועצה.

דרעי מואשם שהוא מונע לקיים ישיבה שלא מן המניין של מועצת העירייה — לפי בקשתם של השמונה — לצורך הכנסת שינויים בהרכב הוועדות, והוא ביטל הוראות מנהל מחוז המרכז לקיים את הישיבה ב־20 בחודש זה.

במסיבת עיתונאים, בה הופיעו שישה מתוך קבוצת השמונה המורכבת מנציגי המערך, ליכוד, מפ"ם ורשימה עצמאית, יצאו הדוברים הראשיים של הקבוצה, מ"מ ראש העירייה חיים קסקס (מערך) ויצחק אסא (מפ"ם) באשמות כבדות, הן כנגד התערבותו של הרב דרעי בעירייה והן נגד ראש העירייה מקסים לוי.

הקבוצה האשימה אותו שהוא עושה בעירייה כבתוך שלו, מקבל עובדים רבים ממקורביו; מונע הקמת ועדת ביקורת בראשות האופוזיציה כפי שדורש החוק, אין שומרים על החוק במסירת מכרזים, אין תקציב וצוו מיסים לשנה הקרובה, גרעון העירייה מגיע ל־12 מיליון ש"ח שהם 40 אחוז מתקציב אשתקד.

אחיו של לוי

הדוברים מסרו שמשך שמונה חודשים לא כינס ראש העירייה ישיבה מן המניין של מועצת העירייה.

במכתב מה־5 ביולי, מודיע הממונה על מחוז המרכז דב שיש, למ"מ ראש עירית לוד, חיים קסקס, שישיבת המועצה תתכנס בשבוע המתחיל ב־10.7 — וזאת לפי הצעתו של מקסים לוי. ב־15 ביולי הודיע סגן הממונה על המחוז אברהם זהבי, על קיום הישיבה ב־20 בחודש.

ארבע שעות, לפני קיום הישיבה הודיע הרב דרעי בשם ראש הממשלה ושר הפנים, יצחק שמיר, על ביטול הישיבה והוא מודיע שהוא אישית מוכן להיכנס לעובי הקורה לבירור הבעיות שהתעוררו בעירית לוד.

ראש העירייה מקסים לוי, הוא אחיו של מ"מ ראש הממשלה שר השיכון והבינוי דוד לוי. בבחירות 1984, הוא עמד בראש רשימה עצמאית בשם "לי" ולוד יפה).

למקסים שני מנגדים במועצת העירייה וקואליציית המיעוט מורכבת משני אנשי, שני נציגי המפד"ל — אחד רשימה עצמאית ויתרם הליכוד.

יצחק אסא (מפ"ם) מקבוצת האופוזיציה, בת שמונה חברים, קרא לכנסת לבדוק מחדש את החוק המקנה סמכויות נרחבות לראש העירייה הנבחר בבחירות ישירות — וזאת עפ"י הנסיון השלילי שהצטבר בעירית לוד.

מרכז רפואי פרטי נפתח בחיפה

קובי מנדל

מרכז רפואי פרטי, נפתח בימים אלה בשכונת הדר הכרמל בחיפה. המרכז החדש הוקם על ידי בעליו של המרכז הרפואי שבכרמיאל משה גורן ושות'. המרכז כולל שמונה רופאים מקצועיים ממרכזי הרפואה שבחיפה והצפון, ובשלב הראשון יופעלו בו מרפאת שיניים, מרפאה אורטופדית, מרפאה אורולוגית, מרפאה הומאופטית ומרפאת נשים.

מקימי המרכז מתכננים לפתוח בו בעתיד מרפאות נוספות, ובהן יחידה לטיפול בשיטת הרפואה הסינית (אקופונקטורה), קרדיולוגיה, פלסטיקה כירורגיה מחלקה פנימית וכן מרפאת עור ומין.

19 רופאים ומנהלים מאסיה ואפריקה באו ללמוד ניהול בתי"ח

קובי מנדל

19 רופאים ומנהלים אדמיניסטרטיביים מ־15 מדינות באפריקה, אסיה ודרום אמריקה, החלו לימודיהם בתוכנית בינלאומית במינהל רפואי וניהול בתי חולים, המתקיימת בטכניון בחיפה, במסגרת היחידה ללימודי המשך ולימודי חוץ, בשיתוף עם מכללת הגליל.

במהלך לימודיהם יעלו המשתתפים את הבעיות הניהוליות הנובעות ממדיניותו של המוסד הרפואי בו הם עובדים, ויבחנו את יעילותן של שיטות הניהול הקיימות. הדיון יאפשר למשתתפים לנתח בצורה אובייקטיבית את תפקידם במוסד, ואת תפקיד המוסד במערכת הבריאות בארצם.

דליקת יער גדולה בצפון

עתי"ם

בדליקת ענק, שהיתה אתמול בצהרים באיזור מושב אמירים שבצפון, עלו באש מאות עצי אורן וברוש ביערות שפר ואמירים לאורך כביש עכו־צפת.

מוקד השריפה החל סמוך לכביש הראשי, מה שמצביע לדברי אנשי הכיבוי, על כך שחומר דליק כלשהו נזרק ממכונית נוסעת.

בפעולות הכיבוי עסקו 6 כבאיות מצפת וכרמיאל, אנשי קק"ל ורשות שמורות הטבע.

שני דייגים שנפגעו מספינת "דבור": "הם נוהגים לשחק בנו"

אחד הדייגים סובל מזעזוע מוח לאחר שהועף לים □ מפקד חיל הים: על מפקד הדבור לגלות "ימאות טובה"

יואב אביב

שני דייגים שיצאו אתמול בבוקר למפרץ חיפה לאסוף רשת דייגים שפרשו בלילה נפגעו מספינת דבור של חיל הים שחלפה סמוך לסירתם.

המקרה אירע סמוך לשעה 6 בבוקר. אחד הדייגים, ניסים אזולאי, 32, מקרית אתא, תיאר המקרה: אחרי שפרשנו רשתות בלילה שבנו לנמל למנוחה ויצאנו בבוקר לאסוף את הרשתות. פתאום ראיתי חרטום גדול על יד הסירה. זה היה חרטום של דבור, הדבור עבר לידנו וגל גדול של מים הציף את הסירה אני התעופפתי, אולי שלושה מטר בגובה, ואחר כך נפלתי ואיבדתי את ההכרה." חברו של ניסים אזולאי עמרם ביטון שישב ליד ההגה הועף גם הוא למים. הוא הצליח לשוב ולעלות לסירה ולהשיט אותה אל רציף משמר החופים. אמבולנס שהוזעק למקום פינה את ניסים אזולאי שהיה מחוסר הכרה לבית החולים רמב"ם בחיפה שם הוברר, כי לקה בזעזוע מוח.

ניסים אזולאי סיפר עוד כי הוא הספיק לצעוק לחיילי הדבור הזהרו, אך הם צחקו. "כל פעם הם משחקים איתנו וגורמים לנו נזקים". דייגים אחרים ששמעו אתמול על שהתרחש בבוקר אמרו כי זו אינה הפעם הראשונה. יוסי לבטין אמר "הם משחקים איתנו כאילו שאנחנו מטרה" לדברי יעקב פרידה גם לפני חודש אירעה תקרית במהלכה קרעה ספינת דבור רשת דייגים והסתלקה מהמקום.

מבדיקה שערכה משטרת מרחב חיפה אתמול בבקר נמסר מבסיס חיל הים כי אנשי הדבור לא ראו כלל את סירת הדייגים וכי לא ידוע להם על מה מדובר. מפקד חיל הים, האלוף אברהם בן שושן שערך תחקיר, בתקרית אמר: למרות שהסירות שהו במקום אסור לדייג, חובה על מפקד הדבור לגלות ימאות טובה.

הנפקות חדשות הורידו שערים

אלחנן הורוביץ

שבוע המסחר התחיל אתמול בבורסה בירידות של 66% מכל שערי המניות החופשיות.

במסחר הרב־צדדי במניות לפני הצהריים נרשמו רק ירידות־שערים, שנעו בין 0.5% (נייר חרדה) ל־7% (יואלו), תוך מחזור של 1.6 מיליון ש"ח. שער הסנה ירד ב־4%.

במסחר בשערים משתנים אחרי הצהריים ירדו כל 30 השערים. הירידה התלולה ביותר היתה ביואל ב־8.36%. מדד השערים ירד מ־73.99 ל־70.93 נקודות ב־4.14%. בשלב זה נרשמו היצעים בסך 2.6 מיליון ש"ח — ללא ביקושים. המחזור הסתכם בכ־1.4 מיליון ש"ח (836 אלף דולר).

בכל המניות החופשיות הסתכמו ההיצעים ב־5.8 מיליון ש"ח והביקושים — ב־392 אלף ש"ח.

גלגלי הבורסה

מהיצעים ומירידות שערים סבלו גם מניות ההסדר וגם איגרות החוב הצמודות, הן למדד והן לדולר. היו שניסו להסביר את ההיצעים והירידות בריבוי הנפקות חדשות של "קונצרנים".

מדד המניות הכללי ירד ב־1.47% ל־95.02 נקודות. מדד המניות החופשיות ירד ב־3.42% ל־71.19 נקודות למדד מניות ההסדר ירד ב־0.51% ל־112.55 נקודות. הירידה התלולה ביותר היתה אתמול במדד המניות של חיפושי נפט וגז, שירד אתמול ב־7.09% ל־82.89 נקודות.

עירית חיפה
מעביר מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מנצור יוסף — לאשר תוכנית לבנין דו־משפחתי ברח' גרינבאום מס' 62 חלקה 7 בגוש 12254 הדר־הכרמל.

הבקשה כרוכה בהקלות למרווחים צדדיים.

אשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העירייה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי
חולון

הודעה על הפקדת שינוי תכנית מתאר. ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת התכנית מתאר ח/1 361 א' שנוי לתכנית ח/361.

השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת: גוש 7161 חלקות 15 ו־348. מקום: חולון תל־גבורים רח' חוית חשמל.

מרדכי כהנא
יו"ר ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א

שטרות מזוייפים של 100 דולאר הופצו בגליל

יהודה צור

מחליפי דולארים בגליל החלו לבדוק את "פת"מ הבלטה" שלהם, לאחר שנודע, ששטרות מזוייפים של 100 דולאר הופצו בגליל.

באחרונה גילתה משטרת מרחב הגליל כמות גדולה של שטרות של מאה דולארים מזוייפים אצל תושבי מג'דל שאמס, קריית שמונה, נהריה, עכו וצפת.

המשטרה פתחה בחקירה מקיפה כדי לגלות את מפיצי השטרות ובינתיים מזהירה את הציבור לבדוק השטרות שהוא מחזיק.

מעצרו של רוצח אשתו ובנו הוארך לצורך הסתכלות

עתי"ם

שופט בית־משפט השלום באשקלון עודד אליגון האריך בראשית השבוע את מעצרו של משה ציפרוט (50) מאשקלון החשוד ברצח אשתו ובנו ובפציעת שלושה ילדיו האחרים.

המפקח חיים זהבי טען, כי טרם ניתן היה לחקור את החשוד, המצוי בהסתכלות. קצין המשטרה אמר, כי רופאי ביה"ח הפסיכיאטרי איתנים שליד ירושלים מבקשים להאריך את תקופת ההסתכלות כדי לאפשר לגבש חוות דעת מקצועית נאותה.

החשוד אמר שהוא איננו מתנגד להארכת מעצרו. השופט הורה לעצרו ל־15 יום והאיש הוחזר להסתכלות.

הפורץ פרץ, המשטרה הגיעה ולכדה, והדיירים המשיכו לנום

ניצה רימון

תושבת רעננה שהבחינה שלשום בלילה בפורץ מטפס לקומה העליונה בבניין רב־קומות הזעיקה את המשטרה והביאה ללכידתו. כוח של שוטרים יצא למקום וכיתר את הבניין שוטר נשלח לצלצל בפעמון הדירה שנפרצה, אולם הדיירים ישנו היטב ולא התעוררו לשמע הצלצול. הפורץ הסתגר תחילה בדירה ואחר קפץ מהקומה השלישית, ונפל לידי השוטרים ללא חבלה. הדיירים המשיכו לישון למרות המהומה. בחקירתו בתחנה הודה הפורץ ראובן שם טוב בן 23 מבת־ים כי הספיק לפרוץ באותו לילה לדירה ועל גופו נמצאו התכשיטים שגנב מאותה דירה.

שוטר נתקל במיודעו העציר שנמלט מביהמ"ש...

עתי"ם

יואל ועקנין (22) מבת־ים, החשוד בשוד סוכן מפעל הפיס, שנמלט ביום ו' מבית המשפט לשם הובא להארכת מעצר, נלכד תודות לערנותם של שני שוטרים שנתקעו בפקק תנועה.

כזכור, הצליח ועקנין לנצל הסח דעת של שוטרי ליווי בבית משפט השלום בתל־אביב, חמק אל תוך המעלית שבמרתף בית המשפט, המשמשת להובלת העצירים ונעלם. חיפושים וסריקות שנערכו אחריו, לא העלו דבר. שני השוטרים, צוער אייל רון ורס"ר יעקב רהאן, נסעו באוטובוס מראשון לציון לבת־ים. באזור התעשייה בראשון לציון נתקע האוטובוס בתוך פקק גדול. השוטרים שישבו במושב האחורי שבקצה האוטובוס הביטו לאחור, לעבר כלי הרכב שהמתינו בפקק. הצוער אייל רון הבחין ביואל ועקנין, העציר הנמלט, כשהוא יושב במושב הקדמי של מכונית פרטית השוטר זיהה את העציר, משום שהיה שותף למעצרו הראשוני.

השוטרים הורו לנהג האוטובוס לעצור את האוטובוס, ניגשו למכונית עצרו את החשוד והחזירו אותו למשטרת מרחב דן.

היום יובא ועקנין שנית בפני שופט להארכת מעצרו, כחשוד בשוד סוכן מפעל הפיס ברמת־גן.

חייל דרוזי שערך מטווח פרטי בשפרעם פצע תושב בכתפו

יהודה צור

תושב שפרעם בן 25 נפצע אתמול מכדור בכתפו בעת שישב עם משפחתו בחצר ביתו.

חקירת המשטרה העלתה שהמדובר בחייל דרוזי שערך מטווח פרטי במקום. החייל הועבר לטיפול המשטרה הצבאית, ונשקו הוחרם.

מהמשטרה נמסר שהיא רואה בחומרה רבה ריבוי תופעות אלה בכפרים ערביים בגליל, כמו שפרעם, פקיעין, מרר, ועוד, כאשר נעשה שימוש שלא ע"פי החוק בנשק שבראשות החיילים שבחופשה.

נער בן 16.5 נדקר בתיגרה בדיסקוטק

יואב אביב

נער בן 16.5 הובא אתמול בלילה לבית־החולים רמב"ם בחיפה כשהוא פצוע מדקירות סכין בגבו. הוא נדקר בתיגרת נערים בדיסקוטק.

שישה נערים שהיו בדיסקוטק הקניטו את הנער ואת חברו, ובמקום התפתחה תיגרה בסופה שלף אחד הנערים סכין ודקר את הנער בגבו. משטרת מרחב חיפה פתחה בחקירה ואולם עד כה טרם נעצר איש.

למשפחה ולקיבוץ עין־המפרץ
משתתפים באבלכם במות
טובה כץ
חברים בעין־השופט

בנק לאומי מבקש מעו"ד צדוק לבחון תוקף החוזים האישיים

הבקשה – בעקבות המלצת בנק ישראל לבחון החוזים □ הדירקטוריון מתייצב מאחורי ד"ר חת המסרב לשאת באחריות ולהתפטר כדרישת פרופ' שמעון שטרית – נציג הציבור בהנהלה

אורי נחשון

דירקטוריון בנק לאומי מבקש מעו"ד חיים צדוק להשלים את חוות הדעת שנתן בתחילת 88, בנושא תוקף ההסכמים האישיים שנחתמו עם בכירי הבנק. צדוק יתבקש להתייחס לממצאי בדיקה שערך באחרונה עו"ד מיכה קירש, בעקבות גילויו של פרופ' שמעון שטרית.

ההחלטה להטיל על צדוק את השלמת הבדיקה התקבלה אתמול בעקבות המלצת בנק ישראל לבחון את החוזים האישיים שנחתמו עם מנהלי אינהורן וחיים בוקסבום, מנהלי בנק לאומי לשעבר.

דירקטוריון בל"ל דן אתמול בדו"ח הביקורת של בנק ישראל וקבל בסיפוק את קביעתו של המפקח על הבנקים, שדרך טיפולו בחוזים האישיים לא סתרה נוהל תקין. הדירקטוריון עומד מאחורי היו"ר שלו, ד"ר מאיר חת, ואינו סבור שיש להסיק מסקנות אישיות בפרשת החוזים האישיים.

בנושא הסקת המסקנות האישיות עמד אתמול פרופ' שמעון שיטרית בדעת יחיד, ולאחר הישיבה הוא שלח הודעה אישית ובה חזר על עמדתו, כי הציבור לא ישלים עם העובדה שהנושא באחריות לא יוסק. "אני מציע לציבור ולנציגיו לעמוד על התייחסות היהודים למקור את האחריות, ואם יעשו זאת, המסקנה הטבעית היא שעל ד"ר חת לשאת באחריות ולהתפטר", כותב שטרית.

שיטרית כותב עוד, כי בנק ישראל אישר את עיקר העובדות והממצאים שהציג, אולם בדו"ח בנק ישראל אין התייחסות לטענותיו בדבר תמיכת ד"ר חת בבעלי ההסכמים האישיים.

אשר לדיווחים לבנק ישראל, הודיע דירקטוריון בל"ל כי הוא מקבל את עמדת הפיקוח על הבנקים, לפיה עליו לדווח לבנק ישראל בכתב ולא בעל־פה. הדירקטוריון גם החליט אתמול לפרסם את מסקנות הדו"ח של בנק ישראל, כדי "להעמיד דברים על דיוקם".

יצויין כי הפרשה שהתעוררה מחדש בעקבות הגילויים של פרופ' שיטרית עדיין לא יורדת מעל הפרק, במקביל לבדיקה שערך בנק ישראל, נבדקת הפרשה גם על־ידי הרשות לניירות ערך וכאשר יפורסמו מסקנותיה, יידרש לכך דירקטוריון בל"ל שוב. אז גם עשויה לעלות מחדש הדרישה להסיק מסקנות אישיות בפרשה.

הבעלות על "סולל בונה" תועבר ל"שיכון עובדים"

אורי נחשון

הוועדה המנהלת של חברת העובדים החליטה אתמול רשמית לפתוח במהלכים והעברת הבעלות והשליטה על "סולל בונה" לחברת "שיכון עובדים". ההחלטה התקבלה בהעדרו של יו"ר "שיכון עובדים", ח"כ רפי אדרי, שעד כה הביע התנגדות למהלכי המיזוג בין החברות.

מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, אמר בישיבה, כי יש לצפות להבראתה המוחלטת של "סולל בונה" תוך שלוש עד ארבע שנים. בישיבה הוחלט, כי רוזוליו ינקוט בכל הפעולות הדרושות לביצוע המיזוג בין שתי החברות. במסגרת פעולות אלה תופסק כהונתה הנוכחית של מועצת המנהלים של "שיכון עובדים".

עוד הוחלט אתמול, כי פרטי ההסכם להעברת השליטה על "סולל בונה" לשיכון עובדים יידונו ויאושרו בוועדת המשנה להשקעות של הוועדה המנהלת.

בישיבת הוועדה המנהלת אושרו אתמול גם מספר מינויים חדשים, ובראשם מינוי משה נתיב למנכ"ל חברת העובדים. נתיב, אלוף במילואים ולשעבר ראש אכ"א, היה בתפקידו האחרון ראש מערך השליחים של הסוכנות בצפון אמריקה. הוא יחליף בתפקיד את ד"ר שמעון רביר, שפרש מתפקיד זה בתחילת השנה ועבר לקונצרן "כור". כן הוחלט לצרף למועצת המנהלים של "הסנה" את שמואל בהט, משה פורת ומיכאל מילוא.

בדיון בבקשת "הארץ" להעסיק עיתונאים בהסכם אישי

שוקן: האפשרות לפטר ותיקים — היתרון העיקרי של חוזה אישי

חנה איש־הורוביץ

בבית הדין האזורי לעבודה בתל־אביב נערך אתמול דיון בתביעה שהגיש העיתון הארץ נגד האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל. העיתון ביקש מבית־הדין פסק דין הצהרתי שיקבע את זכותו לחתום עם עיתונאים על חוזים אישיים.

העיתון טען, כי בעבר הרחוק ועד לאחרונה, הוא חתם על חוזים אישיים עם עיתונאים, וכי הוא מעסיק בין עשרה לשלושים עיתונאים בחוזים כאלה. הוא ביקש את פסק הדין כדי שיובהרו זכויותיו החוקיות, משום שיש בדעתו לחתום על חוזים אישיים נוספים והעיתונאים מאיימים בשביתה אם ייעשה כן.

פרקליט העיתון, עו"ד נחום פיינברג אמר, כי בין אלה שעמם נחתם חוזה אישי נכלל יו"ר ועד העיתונאים של "הארץ", ויו"ר ועד אגודת העיתונאים בתל־אביב זאב יפת. לדברי הפרקליט, נחתם הסכם אישי עם יפת בשנת 1976.

יפת הגיב על כך באמרו: "מבחינתי הטענה חסרת שחר. התקבלתי לפני 13 שנה כמו כל עיתונאי, בתהליך שבו מתקבלים לפי הסכם עבודה קיבוצי. הוועד ראה את ההסכם איתי. במשך 13 שנים לא הועלתה טענה זו. אולי הם מגדירים כחוזה אישי כל מקרה שבו מכניסים, נקודה זו או אחרת בהסכם. אולי הם מתכוונים ליתרון כלשהו שניתן לי". יפת מדגיש כי לא הוסכם בינו לבין הארץ על אפשרות של פיטורין והתפטרות בכל עת.

העיתונאים טוענים כי בעקבות התדיינות שנערכה בינם לבין העיתון בשנת 1983 לאחר שהעיתון חתם על שני חוזים אישיים, נקבע שהעיתון יימנע מלערוך חוזים אישיים נוספים.

בעליו של הארץ, עמוס שוקן, אמר בבית־הדין, כי החוזים האישיים נחתמו ללא שיתוף הוועד וללא הסכמתו, ואב בית הדין השופט נחתומי הביע תמיהה על האיגוד הארצי של העיתונאים שעד כה לא הגיב על עניין זה.

שוקן הסביר שהוא למד מהנסיון, שחוסר היכולת "לשחרר" עיתונאים ותיקים ולגייס כוחות חדשים במקומם, יכול לגרום נזק לעיתון. שוקן הסביר, כי עיתונאים מסכימים לחתום על הסכמים כאלה, תמורת תגמול יותר גבוה מזה שנקבע בהסכם הקיבוצי.

אם לשמונה נהרגה בתאונת דרכים

ניצה רימון

מרסל אלמקייס, אם לשמונה ילדים, תושבת פתח תקוה, נהרגה אתמול בלילה בתאונת דרכים בראש העין. אלמקייס שישבה ליד הנהג במכונית אסקורט, נהרגה כתוצאה מהתנגשות חזיתית עם רכב אחר. כן נפצעו שני נהגי המכוניות באורח קל.

במשטרה נמסר, כי הגורם לתאונה היה מהירות מופרזת של נהג הרכב השני. המשטרה עצרה אותו לחקירה.

כנס ותיקי "גבעתי" באשקלון

עזרא אבירן

מפקדים וקצינים של חטיבת "גבעתי" קיימו אמש בפארק תמים "אשקלונה", קבלת־פנים חגיגית במעמד שר־הביטחון, ראש עיריית אשקלון ונבחרי העיר, אלוף פיקוד הדרום ומוזמנים רבים. במעמד זה הוענקה אזרחות כבוד של אשקלון ליצחק רבין, שהיה בין היתר גם סגן מפקד חזית הדרום במלחמת תש"ח.

בקהל החוגגים נראו שמעון אבידן, מפקד חטיבת "גבעתי" של תש"ח, מג"דים דאז ושל היום, תת־אלוף (מיל.) יצחק פונדק ומפקד חטיבת "גבעתי" של ימינו, אלוף־משנה אפי איתם.

הכנס נחתם במופע אור־קולי על תולדות החטיבה עם הזמרת יפה ירקוני בשירי תש"ח.

כנס חטיבת גבעתי לדורותיו, שנערך בעיר לציון 40 שנה לאשקלון, ו־40 שנה לשיחרור העיר על־ידי חיילי החטיבה.

בתצלום: תמח"ט הראשון של גבעתי שמעון אבידן נואם בכנס.

נזקי השרב לחקלאים בעמק חפר — 40 מיליון ד'

עתי"ם

הנזקים להקלאות באיזור עמק חפר בשלושת ימי השרב הכבד בחודש מאי השנה, נאמדים ב־40 מיליון דולר. נתונים אלה הגיעו למועצה האיזורית ממשרד החקלאות. עיקר הנזקים נגרמו לגידולי פרי ההדר והאבוקדו.

ראש המועצה האיזורית עמק חפר, עמוס דגני, אמר, כי נזקי טבע אלה הינם על גבול האסון הכלכלי. הוא הביע חשש מפני התמוטטות כלכלית של יישובים שלא יוכלו לעמוד בנזק.

נזקי השרב נדונו בישיבה שקיימה מליאת המועצה האיזורית. בישיבה הוחלט על הקמת ועד פעולה שיפעל ברחיפות בקרב משרדי הממשלה והמוסדות החקלאיים למציאת פתרון לחקלאי עמק חפר.

"דובק" נשם לרווחה; אושרה העלאה של 5%

אורי נחשון

הסיגריות מתוצרת "דובק" מתייקרות היום ב־5 אחוזים. נוסף לכך אושרה התייקרות של איטריות ומוצרי בצק ב־6.4 אחוזים.

האישור לייקור הסיגריות מתוצרת מקומית ניתן לאחר תקופה ארוכה שבה דורשת הנהלת "דובק" העלאת מחירים. ב"דובק" דרשו ייקור בשיעור 28 אחוז, משרד התעשייה והמסחר אישר ייקור של 11 אחוז, ובהתערבות האוצר הוקטן הייקור ל־5 אחוזים.

מנכ"ל התמ"ס, יורם בליזובסקי, אמר אתמול כי הפער בין דרישת חברת "דובק" להחלטת ועדת המחירים נובע מדרך חישוב שונה וממערכת הקריטריונים עליהם מתבססת עבודת ועדת המחירים. הוא חזר ואמר, כי למרות הוויכוח הציבורי בנושא זה, התייחסות המשרד לנושא זה תהיה אך ורק במישור המקצועי, בהסתמך על הדו"חות הכספיים של החברה.

דוגמאות למחירים החדשים: "טיים", "אירופה", "שרתון", נלסון פילטר" ו"טיים מנטל" — 1.05 ש"ח, "ברודווי 80" ו"מונטה קרלו" — 1.15 ש"ח, "אסקוט" — 0.65 ש"ח, "רויאל" ו"פולוריס" — 0.80 ש"ח.

שבוע "נופש ואמנות" במכללת בית־ברל

ניצה רימון

80 שוחרי אמנות, משתתפים בשבוע נופש ואמנות שעורך בפעם השניה בית־ברל בשיתוף עם המדרשה לאמנות ברמת השרון ואגודת הסופרים. שבוע הנופש החל ביום ראשון ויימשך עד יום שישי ובו ייערכו סדנאות אמנות וציור, פיסול תחריט וספרות ילדים בהשתתפות האמנים יאיר גרבוז, פנחס עשת, ד"ר מייק רבורקיס, רחל שביט, צבי תדמור, ע. הלל, רני קרמן, חיה שנהב ואלונה פרנקל.

המשתתפים יפעלו במסגרת פעילות אמנותית יוצרת, ישתתפו ברב־שיח והרצאות סופרים ואמנים ויוכלו להשתמש בכל מתקני הנופש במכללה כולל בריכת השחיה.

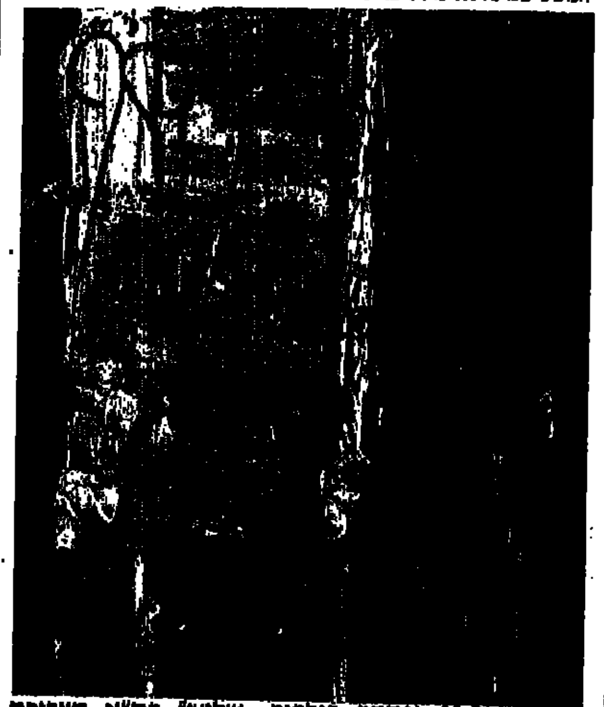

במוצ"ש 23.7 נפתחה בגלריה "שלוש" בת"א תערוכת "סדנת אמן" שבה מציגים מסיימי סדנת הקיץ שאירגנה הגלריה, בהנחיית אמנים שונים.
התערוכה תתקיים עד 11.8
בתצלום: שמן על בד של רותי ציפור

"ועד ו" יסייע לעובדי "דיור לעולה" שפוטרו

כתב "על המשמר"

בעקבות פנייתם של מזכיר מועצת פועלי כפר־יונה וחברי ועד העובדים במפעלי חברת "דיור לעולה" (כפרדסיה) אל "ועד ו" נפגש סיני גרוב מ"מ יו"ר "ועד ו" (מועצת ועד עובדים של מפ"ם) עם נציגי העובדים לדון עמם בדרכי המאבק נגד פיטורי 35 מתוך 250 העובדים וכנגד סכנת הפיטורין האורבת לשאר עובדי המפעל.

חברי הוועד סיפרו לאנשי "ועד ו" שמכתבי הפיטורין נשלחו לעובדים באופן חד צדדי ללא ידיעת ועד העובדים ומועצת הפועלים במקום.

עם סיום הפגישה הוחלט שהיום, בשעה 11 בבוקר יקיימו עובדי המפעל משמרת מחאה מול משרדי החברה הנמצאים ברחוב חשמונאים 91 בתל־אביב.